

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII KADENCJA**

Warszawa, dnia 27 maja 2011 r.

Druk nr 1236

**PRZEWODNICZĄCY
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA**

**Pan
Bogdan BORUSEWICZ
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Szanowny Panie Marszałku!

Stosownie do art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. z 2010 r. Nr 11, poz. 67 ze zm.) uprzejmie przedstawiam „Informację z działalności Krajowej Rady Sądownictwa w 2010 r.”.

Łączę wyrazy szacunku

(-) Antoni Górski

INFORMACJA
Z DZIAŁALNOŚCI KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA
w 2010 roku

Warszawa, maj 2011 r.

I. Ogólna charakterystyka i najważniejsze zadania Krajowej Rady Sądownictwa.

Zasada niezawisłości sędziów i niezależności sądów stanowi wspólnie standard międzynarodowy i konstytucyjny. Strażnikiem tych zasad została ustanowiona w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku Krajowa Rada Sądownictwa (art. 186)¹. Obie zasady pozostają w ścisłym związku z zasadą państwa prawnego i zasadą podziału władzy. W konstytucji utrzymana została też zasada podziału władz (art. 10) i podkreślona odrębność sądów i trybunałów od innych władz (art. 173)².

Krajowa Rada Sądownictwa dokonuje oceny prawidłowości dokonywanej przez ustawodawcę konkretyzacji pozycji ustrojowej sądów, rozstrzyga czy sądy nie wkraczają w zakres działania innych władz oraz czy władze te nie wkraczają w zakres spraw zastrzeżonych dla władzy sądowniczej. Czuwa, aby w uchwalanych przepisach nie dochodziło do przekazania władzy ustawodawczej, bądź wykonawczej spraw z zakresu wymiaru sprawiedliwości oraz nad tym, aby nie stworzono prawnych lub faktycznych mechanizmów niedopuszczalnego oddziaływania na rozstrzygnięcia sądów.

Przestrzeganie zasady niezawisłości sędziów i niezależności sądów służy realizacji zapewnienia prawa do sądu, rozpatrującego sprawy w uczciwym postępowaniu, zachowującym międzynarodowe standardy procesowe, realizowane przez Rzeczpospolitą Polską, jako państwo prawa. Stanowi podstawowy środek ochrony konstytucyjnych wolności i praw.

Konstytucyjnymi instrumentami, za pomocą których KRS realizuje swoje zadania są wnioski do Prezydenta RP w sprawie powoływania sędziów (art.179)³ i wnioski do Trybunału Konstytucyjnego (art. 186 ust. 2) czyli możliwość inicjowania kontroli konstytucyjności prawa w zakresie dotyczącym niezależności sądów i niezawisłości sędziów.

Artykuły 186⁴ i 187⁵ Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej odnoszące się do Krajowej Rady Sądownictwa znajdują się w rozdziale VIII zatytułowanym „Sądy i Trybunały” co niewątpliwie sytuuje Radę w grupie organów władzy sądowniczej mimo, że w świetle art. 175 ust. 1 nie jest ona organem wymiaru sprawiedliwości.

Ustrój, zakres działania i tryb pracy Krajowej Rady Sądownictwa oraz sposób wyboru jej członków określa ustawa.

Zadania KRS określone zostały w ustawie o Krajowej Radzie Sądownictwa z dnia 27 lipca 2001 r. Do najważniejszych zadań należą: rozpatrywanie i ocena kandydatur do pełnienia urzędu sędziowskiego na stanowiskach sędziów Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz na stanowiskach sędziowskich w sądach powszechnych, w wojewódzkich sądach administracyjnych i w sądach wojskowych, przedstawianie Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosków o powołanie sędziów w wymienionych sądach, rozpatrywanie

¹ **Art. 186.**

1. Krajowa Rada Sądownictwa stoi na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów.
2. Krajowa Rada Sądownictwa może wystąpić do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem w sprawie zgodności z Konstytucją aktów normatywnych w zakresie, w jakim dotyczą one niezależności sądów i niezawisłości sędziów.

² **Art. 173.**

Sądy i Trybunały są władzą odrębną i niezależną od innych władz.

³ **Art. 179.**

Sędziowie są powoływani przez Prezydenta Rzeczypospolitej, na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, na czas nieoznaczony.

wniosków o przeniesienie sędziego w stan spoczynku oraz rozpatrywanie wystąpień sędziów w stanie spoczynku o powrót na stanowisko sędziowskie, wybór rzecznika dyscyplinarnego sędziów sądów powszechnych, wyrażanie opinii w sprawie powołania i odwołania prezesa lub wiceprezesa sądu powszechnego albo sądu wojskowego, czuwanie nad przestrzeganiem - uchwalonych przez Radę w dniu 19 lutego 2003 roku w postaci zbioru - zasad etyki zawodowej sędziów, opiniowanie projektów aktów prawnych w sprawach wynagrodzeń sędziowskich, opiniowanie projektów aktów normatywnych dotyczących sądownictwa i sędziów, możliwość zarządzenia przeprowadzenia wizytacji sądu lub jego jednostki organizacyjnej, lustracji działalności sądu w określonym zakresie oraz lustracji pracy sędziego, którego indywidualna sprawa podlega rozpatrzeniu przez Radę.

Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 roku o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury w zakresie dotyczącym zmian w obowiązujących przepisach, znowelizowała ustawę z dnia 27 lipca 2001 roku o Krajowej Radzie Sądownictwa poszerzając jej zadania o uprawnienie do wyrażania opinii o programach szkolenia na aplikacji ogólnej i sędziowskiej oraz o zakresie i sposobie przeprowadzania egzaminów sędziowskich.

Zgodnie z ustawą z dnia 20 czerwca 1985 roku o prokuraturze Krajowa Rada Sądownictwa wraz z Krajową Radą Prokuratury będą zgłaszały po jednym kandydacie na Prokuratora Generalnego⁶.

Ustawa z dnia 9 października 2009 roku o zmianie ustawy o prokuraturze oraz niektórych innych ustaw⁷, wprowadziła rozdzielenie funkcji Prokuratora Generalnego od Ministra Sprawiedliwości. Zgodnie z art. 18 ustawy pierwszego powołania Prokuratora Generalnego dokonał Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej spośród dwóch kandydatów zgłoszonych przez Krajową Radę Sądownictwa.

Rada 23 października 2009 r. uchwaliła regulamin wyboru kandydatów na stanowisko Prokuratora Generalnego⁸, zgodnie z którym osoby mające zamiar ubiegać się o to stanowisko składały zgłoszenia do 30 listopada 2009 roku. Zgłoszenia złożyło 16 kandydatów:

Anna **Adamiak** - Prokurator Prokuratury Krajowej,
Małgorzata **Bańkowska** - Sędzia Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie,
Andrzej **Biernaczyk** - Prokurator Prokuratury Okręgowej w Ostrowie Wielkopolskim,
Jerzy **Engelking** - Prokurator Prokuratury Krajowej,
Tadeusz Julian **Haczkiewicz** - Prezes Sądu Apelacyjnego w Szczecinie,
Andrzej **Janecki** - Prokurator Prokuratury Apelacyjnej w Warszawie,
Andrzej **Jeżyński** - Prokurator Prokuratury Apelacyjnej w Lublinie,
Krystyna **Mielczarek** - Prezes Sądu Apelacyjnego w Łodzi,
Kazimierz **Olejniak** - Prokurator Prokuratury Krajowej,
Marek **Pasionek** - Prokurator Naczelnej Prokuratury Wojskowej,
Andrzej **Seremet** - Sędzia Sądu Apelacyjnego w Krakowie,
Dariusz **Sielicki** - Sędzia Sądu Okręgowego we Wrocławiu,
Marek **Staszak** - Prokurator Prokuratury Krajowej,
Bogdan **Święczkowski** - Prokurator Prokuratury Krajowej,
Zbigniew **Woźniak** - Zastępca Naczelnego Prokuratora Wojskowego,

⁶ Art. 10a. pkt 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz.U. z 2008 r. Nr 7, poz. 39 ze zm.).

⁷ Ustawa z dnia 9 października 2009 r. o zmianie ustawy o prokuraturze oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 178, poz.1375).

⁸ Uchwała Nr 751/2009 Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 23 października 2009 r. w sprawie Regulaminu wyboru kandydatów na stanowisko Prokuratora Generalnego.

Edward **Zalewski** - Prokurator Krajowy - Zastępca Prokuratora Generalnego.

Zgodnie z Regulaminem Przewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa poinformował kandydatów, że publiczne ich wysłuchanie nastąpi na posiedzeniu plenarnym Rady w dniach 5-7 stycznia 2010 r. i wyznaczył referentów spośród członków Rady, którzy przedstawili Radzie sylwetki zawodowe poszczególnych kandydatów.

W trakcie wysłuchania kandydaci w czasie nie dłuższym niż 20 minut, mieli możliwość własnej prezentacji oraz przedstawienia motywów ubiegania się o stanowisko Prokuratora Generalnego, a członkowie Krajowej Rady Sądownictwa mogli im zadawać pytania.⁹

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2009 r. o zmianie ustawy o prokuraturze oraz niektórych innych ustaw Krajowa Rada Sądownictwa przedstawiła Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej dwóch kandydatów na stanowisko Prokuratora Generalnego, którzy na posiedzeniu Rady w dniu 7 stycznia 2010 r. w głosowaniu tajnym (wzięło w nim udział 24 członków Rady) uzyskali bezwzględną większość głosów: sędziego Andrzeja Seremeta, który uzyskał 15 głosów i prokuratora Edwarda Zalewskiego, który uzyskał 13 głosów. Uchwałę¹⁰ o zgłoszeniu kandydatów na stanowisko Prokuratora Generalnego ze wskazaniem liczby głosów uzyskanych przez kandydatów, Rada przedstawiła Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 7 stycznia 2010 r. wraz z odpisami protokołu głosowania oraz uchwały KRS w sprawie Regulaminu wyboru kandydatów na stanowisko Prokuratora Generalnego.

5 marca 2010 r., po konsultacji z Krajową Radą Prokuratorów, Prezydent Lech Kaczyński powołał Andrzeja Seremeta na stanowisko prokuratora generalnego, pierwszego od dwudziestu lat niezależnego, oddzielonego od funkcji ministra sprawiedliwości, który zgodnie z ustawą objął urząd 1 kwietnia 2010 r.

Ustawową kompetencją Krajowej Rady Sądownictwa jest wybór rzecznika dyscyplinarnego sędziów sądów powszechnych. W 2010 roku Krajowa Rada Sądownictwa 2-krotnie wybierała rzecznika na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa.

W dniu 12 stycznia 2010 r. spośród 7 kandydatów zgłoszonych przez Sądy Apelacyjne w Białymstoku, Lublinie, Łodzi, Poznaniu, Rzeszowie, Szczecinie i Warszawie członkowie Rady wybrali Macieja Żelazowskiego - sędziego Sądu Apelacyjnego w Szczecinie na rzecznika dyscyplinarnego sędziów sądów powszechnych¹¹. Jeden z kandydatów sędziego Sądu Apelacyjnego w Krakowie Andrzej Seremet wycofał swoją kandydaturę w związku z kandydowaniem na stanowisko Prokuratora Generalnego.

Po ustąpieniu z funkcji, przed upływem kadencji, przez sędziego Macieja Żelazowskiego Krajowa Rada Sądownictwa na posiedzeniu w dniu 13 października 2010 r., spośród 5 kandydatów zgłoszonych przez Sądy Apelacyjne w Krakowie, Lublinie, Łodzi, Poznaniu i Wrocławiu, wybrała Marka Hibnera - sędziego Sądu Apelacyjnego w Poznaniu na rzecznika dyscyplinarnego sędziów sądów powszechnych.¹²

⁹ Relacja z wysłuchania kandydatów na podstawie dźwiękowego zapisu plenarnego posiedzenia Krajowej Rady Sądownictwa została opublikowana - „Wysłuchania kandydatów na Prokuratora Generalnego, Warszawa 5-7 stycznia 2010 r.”

¹⁰ Uchwała Nr 2/2010 Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 7 stycznia 2010 r. o zgłoszeniu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej kandydatów na stanowisko Prokuratora Generalnego.

¹¹ Uchwała Nr 4/2010 Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 12 stycznia 2010 r. w sprawie wyboru rzecznika dyscyplinarnego sędziów sądów powszechnych.

¹² Uchwała Krajowej Rady Sądownictwa Nr 1393/2010 z dnia 13 października 2010 r. w sprawie wyboru rzecznika dyscyplinarnego sędziów sądów powszechnych

W dniu 28 lipca 2010 roku członkowie Krajowej Rady Sądownictwa na posiedzeniu plenarnym - zgodnie z przyjętym regulaminem - wysłuchali 11 kandydatów na członków Rady Instytutu Pamięci Narodowej. Na podstawie art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 18 marca 2010 r. o zmianie ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu oraz ustawy o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów, Krajowa Rada Sądownictwa podjęła uchwałę¹³ o przedstawieniu Prezydentowi RP 4 kandydatów, którzy w głosowaniu tajnym, w którym udział wzięło 21 członków Rady, uzyskali największą liczbę głosów.

Byli to prof. Andrzej Wasilewski - sędzia SN (w stanie spoczynku) – otrzymał 17 głosów „za”, prof. dr hab. Zofia Świda sędzia SA we Wrocławiu (w stanie spoczynku) - otrzymała 14 głosów „za”, dr Antoni Kura - prokurator Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu – otrzymał 13 głosów „za” i adw. dr hab. Jacek Giezek - profesor UW – 12 głosów „za”. Spośród zgłoszonych kandydatów Prezydent RP wybrał 2 członków Rady Instytutu Pamięci Narodowej w osobach Andrzeja Wasilewskiego i Andrzeja Kury.

W 2010 roku zmienił się znacząco skład Krajowej Rady Sądownictwa. Zgodnie z Konstytucją kadencja wybranych członków Rady trwa 4 lata.

- W marcu upływała kadencja 2 członków Krajowej Rady Sądownictwa wybieranych przez Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego. W dniu 22 lutego 2010 r. Zgromadzenie wybrało spośród sędziów tego Sądu 2 członków KRS.
- W marcu upłynęła też kadencja 9 członków Krajowej Rady Sądownictwa wybieranych przez przedstawicieli sędziów okręgu i apelacji.
 - W dniu 15 marca 2010 r. Zebranie Przedstawicieli Zgromadzeń Ogólnych Sędziów Okręgów wybrało 7 członków Rady z sądów okręgowych w: Gdańsku, Katowicach, Krakowie, Łodzi, Poznaniu, Rzeszowie i Wrocławiu.
 - W dniu 17 marca 2010 r. Zgromadzenie Ogólne Sędziów Apelacji wybrało dwóch członków Rady - sędziów Sądów Apelacyjnych w Warszawie i Szczecinie.

W związku ze śmiercią jednego z wybranych sędziów – sędziego SA w Szczecinie – Zgromadzenie, ponownie w dniu 28 czerwca 2010 r. wybrało członka KRS - sędziego Sądu Apelacyjnego w Krakowie.

- Od 23 maja 2010 r. nastąpiła zmiana na stanowisku Prezesa NSA. Członkiem Krajowej Rady Sądownictwa został prof. dr hab. Roman Hauser.
- Od 19 października 2010 r. nastąpiła zmiana na stanowisku Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, na które został powołany sędzia Sądu Najwyższego Stanisław Dąbrowski.
- Z dniem 21 września 2010 r. Prezydent RP powołał w skład Rady swojego przedstawiciela.

Na posiedzeniu plenarnym w dniu 31 marca 2010 r. Krajowa Rada Sądownictwa wybrała w głosowaniu tajnym, wymaganą bezwzględną większością głosów, na stanowisko Przewodniczącego Rady sędziego Sądu Najwyższego Antoniego Górskiego.

¹³ Uchwała Krajowej Rady Sądownictwa Nr 1056/2010 z dnia 29 lipca 2010 r. o przedstawieniu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej kandydatów na członków pierwszej Rady Instytutu Pamięci Narodowej.

II. Priorytetowe cele Krajowej Rady Sądownictwa.

1. Podstawowym i najważniejszym zadaniem Krajowej Rady Sądownictwa jest dbałość o dobór najlepszych kandydatów do powołania na stanowiska sędziowskie.

Sposób powoływania sędziów ma kluczowe znaczenie dla niezależności sądów i niezawisłości sędziów.

W zaleceniach Nr R(94) Komitetu Rady Ministrów dla państw członkowskich¹⁴ określono ogólne zasady niezawisłości sędziów - Zasada 1. Zgodnie z art. 2c zaleceń ogromne znaczenie ma zapewnianie niezawisłości sędziów w momencie ich rekrutacji i w ciągu ich całej kariery zawodowej. Wszelkie decyzje dotyczące działalności zawodowej sędziów powinny się opierać na obiektywnych kryteriach i chociaż każde państwo członkowskie ma swoje własne sposoby rekrutacji sędziów, ich wybierania lub mianowania, selekcjonowania kandydatów do sądownictwa i kariery zawodowej sędziów, zawsze podstawy tych decyzji powinny mieć charakter merytoryczny. Na obiektywnych kryteriach powinny być również oparte wszystkie decyzje mające wpływ na karierę zawodową sędziów. Rekrutacji i awansowania sędziów powinno się dokonywać na podstawie ich osiągnięć z uwzględnieniem ich kwalifikacji, prawości i sprawności. Nie tylko w momencie powoływania, ale i w ciągu całej kariery zawodowej sędziego należy przestrzegać niezawisłości sędziowskiej.

W procedurze powoływania sędziów Krajowa Rada Sądownictwa musi więc z jednej strony gwarantować prawidłowy dobór kandydatów, z drugiej przejrzystość kryteriów decydujących o powołaniu na stanowisko sędziego, przy czym przejrzystość rozumianą nie tylko jako gwarancja równego dostępu do służby publicznej ale również w zakresie awansowania.

W dniu 19 listopada 2009 roku w wyniku rozpoznania wniosku Krajowej Rady Sądownictwa¹⁵ Trybunał Konstytucyjny orzekł¹⁶, że art. 12 ust. 6 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku o Krajowej Radzie Sądownictwa, stanowiący upoważnienie do określenia przez Prezydenta RP, w drodze rozporządzenia szczegółowego trybu działania Rady i postępowania przed Radą w zakresie, w jakim zawiera zwrot "i postępowania przed Radą", jest niezgodny z art. 187 ust. 4 w związku z art. 2 Konstytucji. Przepis utracił moc obowiązującą z upływem 12 (dwunastu) miesięcy od dnia ogłoszenia wyroku w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej tj. z dniem 2 grudnia 2010 r. Po tym terminie nie było już przepisów regulujących postępowanie przed Radą, co stanowiło pewną trudność w jej pracach.

W uzasadnieniu wyroku z 19 listopada 2009 r., Trybunał wskazał, że przekazanie do uregulowania w akcie podustawowym kwestii szczegółowych związanych z postępowaniem przed Krajową Radą Sądownictwa w sytuacji, gdy ustawa określa je w sposób niekompletny, jest sprzeczne z art. 187 ust. 4 w związku z art. 2 Konstytucji ze względu na wprowadzenie aktem niższego rzędu rozwiązań prawodawczych dotyczących spraw, które zgodnie z Konstytucją zastrzeżone są wyłącznie dla materii ustawowej.

Pozostawienie władzy wykonawczej możliwości samodzielnego kształtowania zasadniczych elementów regulacji prawnej prowadziło do naruszenia standardów demokratycznego

¹⁴ Standardy prawne Rady Europy, Zalecenia Tom IV Sądownictwa, wydawnictwo Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości Warszawa 1997.

¹⁵ Uchwała Nr 153/2007 Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 12 września 2007 r.

¹⁶ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 listopada 2009 r. sygn. akt K 62/07.

państwa prawnego zakazujących ustawodawcy przekazywania funkcji prawodawczych organom władzy wykonawczej.

Marszałek Senatu RP, korzystając z możliwości, jaką stwarza art. 85b regulaminu Senatu z dnia 23 listopada 1990 r.¹⁷ zwrócił się do Przewodniczącego KRS z wnioskiem o podjęcie współpracy przy wdrożeniu rozstrzygnięcia Trybunału Konstytucyjnego, uznając, że ustrojowa pozycja Rady, a także doświadczenia przez nią zebrane przy wykonywaniu powierzonych zadań, przemawiają za uwzględnieniem jej głosu w toku prac legislacyjnych. Marszałek zwrócił się z prośbą o ustosunkowanie się i przekazanie sugestii odnośnie zakresu i treści nowych rozwiązań ustawowych. W dniu 21 lipca 2010 r. Przewodniczący Komisji Ustawodawczej Senatu wniósł do łaski marszałkowskiej o podjęcie postępowania w sprawie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej projektu ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa.¹⁸

Realizując swoją ustawową kompetencję wynikającą z art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku o Krajowej Radzie Sądownictwa polegającą na rozpatrywaniu i ocenie kandydatur do pełnienia urzędu sędziego, Rada w związku z wątpliwościami dotyczącymi wykładni art. 65 ust. 3 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury w zakresie spełnienia wymogów co najmniej dwuletniego okresu pracy w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku referendarza sądowego lub asystenta sędziego, wyraziła stanowisko¹⁹, że zgodnie z art. 57 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych wymóg ten powinien być spełniony przez kandydata w chwili złożenia karty zgłoszenia na wolne stanowisko sędziowskie. Niespełnienie powyższego warunku nie jest jednakże podstawą do zastosowania przez prezesa sądu art. 57 § 2a w/w ustawy przez pozostawienie karty zgłoszenia kandydata bez rozpatrzenia.

W stanowisku z dnia 11 czerwca 2010 r.²⁰ Rada stwierdziła, że organem uprawnionym do wskazania wizytatora właściwego do sporządzenia oceny kwalifikacyjnej o kandydacie na wolne stanowisko sędziowskie, jest na podstawie art. 57 § 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, prezes właściwego sądu okręgowego lub apelacyjnego, w przypadku zaś kandydatów do wojewódzkich sądów administracyjnych prezesa właściwych sądów, natomiast w sądach wojskowych dyrektora, o którym mowa w art. 23 § 5 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych i zajęła stanowisko, że każdą z tych opinii kwalifikacyjnych będzie traktowała jako spełniającą wymogi określone w art. 23 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie szczegółowego trybu działania Krajowej Rady Sądownictwa oraz postępowania przed Radą.²¹

Zaniepokojenie stwierdzoną rozbieżną praktyką w zakresie trybu opiniowania kandydatów na stanowiska sędziowskie Rada wyraziła w stanowisku z 29 lipca 2010 r.²², w którym zaprezentowała pogląd, że kandydaci na stanowisko sędziowskie powinni być:

¹⁷ Uchwała Senatu RP z dnia 23 listopada 1990 r. MP z 2002 Nr 54, poz. 741 ze zm.

¹⁸ Druk senacki nr 935 – projekt ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa.

¹⁹ Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 13 maja 2010 r. w sprawie wykładni art. 65 ust.3 ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury.

²⁰ Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 11 czerwca 2010 r. w sprawie wskazania wizytatora właściwego do sporządzenia opinii o kandydacie na wolne stanowisko sędziowskie.

²¹ Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego trybu działania Krajowej Rady Sądownictwa oraz postępowania przed Radą – Dz.U. Nr 219, poz.1623 ze zm.

²² Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z 29 lipca 2010 r. w sprawie trybu opiniowania kandydatów na stanowiska sędziowskie.

- zaznajamiani z opinią wizytatora dotyczącą swojej osoby, i to jeszcze przed terminem posiedzenia Zgromadzenia Ogólnego, co umożliwiłoby im zgłoszenie uwag i zastrzeżeń do tej opinii,
- zapraszani na posiedzenie Zgromadzenia Ogólnego, celem umożliwienia wypowiedzenia się i zaprezentowania swojej osoby członkom Zgromadzenia,
- informowani o wynikach głosowania na Zgromadzeniu Ogólnym, ponieważ taka informacja może mieć wpływ na ich decyzję co do dalszego ubiegania się o stanowisko sędziowskie lub o wycofaniu kandydatury.

Przed podjęciem uchwał w sprawach osobowych Rada przeprowadziła rozmowy z 405 kandydatami do pełnienia urzędu sędziego oraz z 35 prezesami sądów lub sędziami wizytatorami. W dniu 4 listopada 2010 r. Rada określiła zasady zapraszania kandydatów do pełnienia urzędu sędziego na indywidualne rozmowy z wyznaczonymi spośród członków Rady zespołami²³.

Zgodnie z nimi:

1. zespoły po uzgodnieniu stanowiska w trybie § 18 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 listopada 2007 r. przedstawiają Radzie wstępną informację o wszystkich kandydatach ubiegających się o stanowisko sędziego;
2. w uzasadnionych przypadkach zespół występuje z wnioskiem o przeprowadzenie rozmów indywidualnych ze wszystkimi bądź z częścią kandydatów wskazując przesłanki, dla których składa propozycję o rozmowę ze wskazanymi uczestnikami postępowania;
3. Krajowa Rada Sądownictwa podejmuje uchwałę w przedmiocie zapraszania kandydatów w celu odbycia rozmowy.

W związku z dalszymi wątpliwościami dotyczącymi trybu opiniowania przez sędziów (wizytatorów) kandydatów na stanowiska sędziowskie, Krajowa Rada Sądownictwa w dniu 18 listopada 2010 r. stwierdziła²⁴, że opinia o kandydacie zachowuje aktualność przez 6 miesięcy od daty jej sporządzenia do daty przedstawienia jej na Zgromadzeniu Ogólnym Sędziów oraz, że w tym okresie może być wykorzystana zarówno w okręgu tego sądu, z którego wizytator ją sporządził, jak i w okręgu każdego innego sądu – i to bez konieczności sporządzania opinii uzupełniającej.

Rada wywiodła, że z uwagi na fakt, że ci sami kandydaci zgłaszają się wielokrotnie do różnych sądów, w różnych okręgach, możliwe jest wykorzystanie opinii pochodzącej od sędziego (wizytatora) z okręgu innego niż ten, z którego kandydat się wywodzi, i ten, do którego aktualnie się zgłosił, tj. z jakiegoś innego („trzeciego”), do którego złożył osobne zgłoszenie, o ile jest aktualna. W przypadku upływu wskazanego terminu konieczna jest opinia uzupełniająca, którą może sporządzić zarówno wizytator z okręgu, z którego wywodzi się kandydat jak i wizytator okręgu, do którego zostało złożone zgłoszenie. Opinia taka powinna zostać sporządzona zgodnie z wytycznymi Rady zawartymi w stanowisku z 11 czerwca 2010 r., przy czym do zlecenia sporządzenia opinii przez sędziów (wizytatorów) z innego

²³ Uchwała Nr 1728/2010 Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 4 listopada 2010 r. w sprawie sposobu i trybu zapraszania kandydatów do przeprowadzania przez zespół rozmów indywidualnych z kandydatami do pełnienia urzędu sędziego.

²⁴ Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 18 listopada 2010 r. dotyczące problemów z opiniowaniem przez sędziów (wizytatorów) kandydatów na stanowiska sędziowskie.

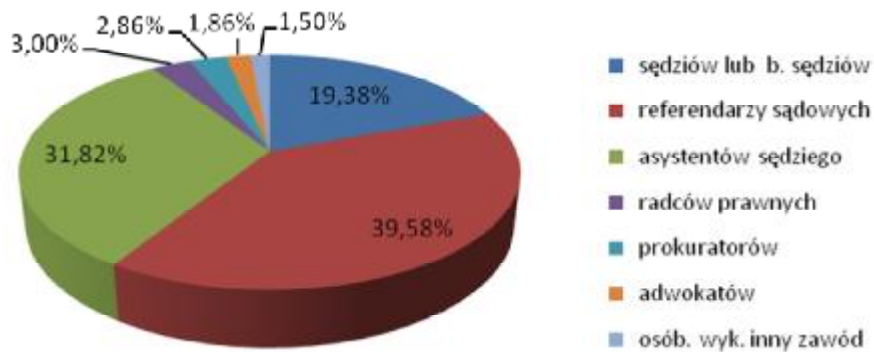
okręgu niż sąd, do którego kandydat złożył zgłoszenie może dojść wyłącznie w następstwie porozumienia pomiędzy prezesami właściwych sądów. Nie jest jednak możliwe zlecenie opinii uzupełniającej sędziemu (wizytatorowi) okręgu innego niż okręg „kandydata” lub okręg „miejsca zgłoszenia”. Także uzupełnienia opinii sporządzonej na potrzeby zgłoszenia do jeszcze innego sądu, może dokonać tylko sędzia (wizytator) z jednego z dwóch wskazanych wcześniej okręgów.

Dysponując oceną kwalifikacji kandydatów sporządzoną przez wizytatorów z innych okręgów sądowych, prezes właściwego sądu może zarządzić sporządzenie opinii uzupełniającej o kandydacie obejmującej okres poprzedzający datę sporządzenia tej opinii, jeśli uzna to za celowe. Jeśli opinia nie jest starsza niż sprzed 6 miesięcy prezes każdorazowo musi ocenić, czy jest ona wystarczająca, czy też należy zarządzić jej uzupełnienie.

W 2010 roku - w związku ze zmianami w trybie powoływania sędziów (likwidacja instytucji asesora sądowego, przyznanie uprawnienia do złożenia wniosku o powołanie na urząd sędziego sądu rejonowego osobom ze zdany egzaminem sędziowskim, posiadającym odpowiedni staż pracy na stanowisku asystenta sędziego lub referendarza sądowego) na stanowiska sędziowskie w sądach rejonowych - wpłynęło dużo więcej zgłoszeń kandydatów, niż było wolnych stanowisk sędziowskich. Wiele osób zgłosiło się na więcej niż jedno miejsce (tj. złożyło zgłoszenia na więcej niż jedno obwieszczenie zamieszczone w Monitorze Polskim), dlatego uchwały o nieprzedstawieniu z wnioskiem o powołanie zapadały nawet kilkakrotnie wobec jednej kandydatury.

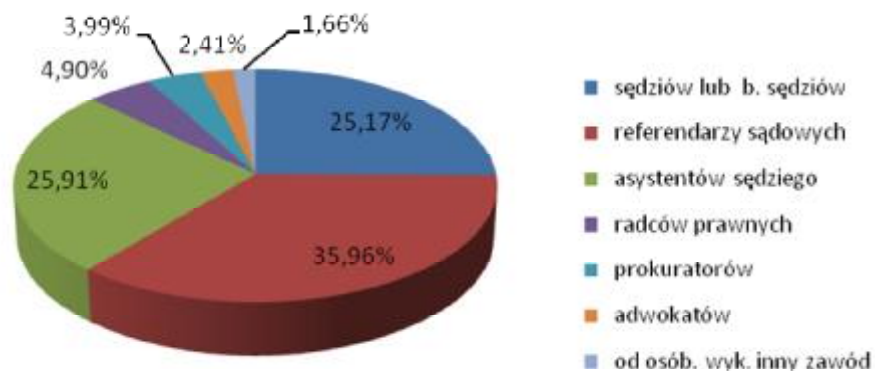
Do Krajowej Rady Sądownictwa w 2010 r. wpłynęło 2203 zgłoszenia do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego w sądach powszechnych, administracyjnych i wojskowych oraz w Sądzie Najwyższym i Naczelnym Sądzie Administracyjnym od 1204 osób. Krajowa Rada Sądownictwa przedstawiła Prezydentowi RP wnioski o powołanie 404 osób, co oznacza, że o jedno stanowisko sędziowskie ubiegały się przeciętnie 4 osoby, a złożono na nie przeciętnie 5,5 zgłoszenia.

**Struktura zgłoszeń złożonych przez
kandydatów na sędziów w 2010 r.
pochodzących od:**

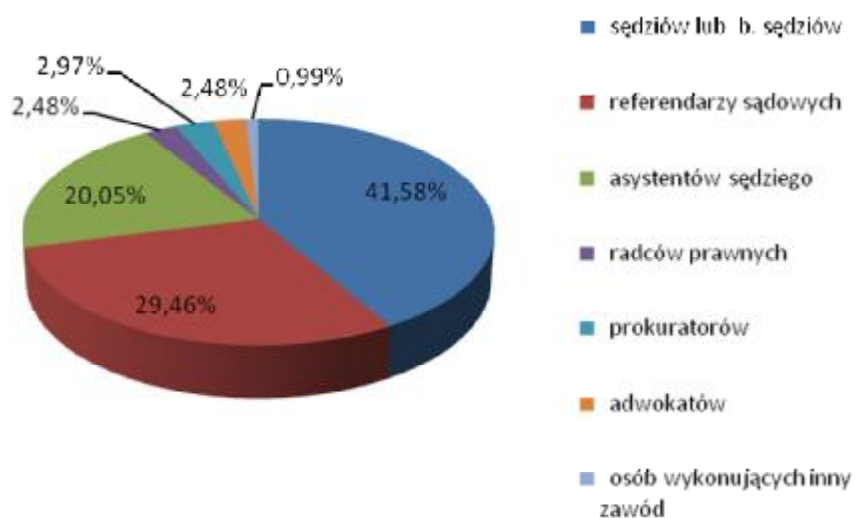
Zgłoszenia pochodzące od:	liczba	odsetek
sędziów lub b. sędziów	427	19,38%
referendarzy sądowych	872	39,58%
asystentów sędziego	701	31,82%
radców prawnych	66	3,00%
prokuratorów	63	2,86%
adwokatów	41	1,86%
osób. wyk. inny zawód	33	1,50%
suma wszystkich zgłoszeń	2203	

**Struktura zgłoszeń złożonych przez
kandydatów na sędziów w 2010 r.
pochodzących od:**

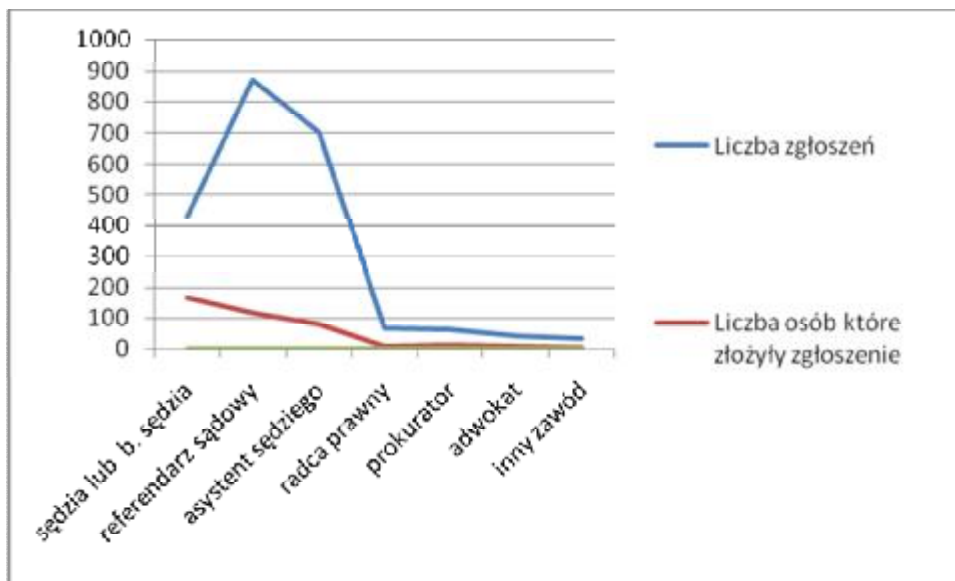
Zgłoszenia pochodzące od:	Liczba osób, które złożyły zgłoszenia	Odsetek
sędziów lub b. sędziów	303	25,17%
referendarzy sądowych	433	35,96%
asystentów sędziego	312	25,91%
radców prawnych	59	4,90%
prokuratorów	48	3,99%
adwokatów	29	2,41%
od osób. wyk. inny zawód	20	1,66%
suma wszystkich zgłoszeń	1204	

Struktura wniosków o powołanie w 2010 r.

Wnioski o powołanie	Liczba osób przedstawionych	Odsetek
sędziów lub b. sędziów	168	41,58%
referendarzy sądowych	119	29,46%
asystentów sędziego	81	20,05%
radców prawnych	10	2,48%
prokuratorów	12	2,97%
adwokatów	10	2,48%
osób wykonujących inny zawód	4	0,99%
suma wszystkich osób	404	

Zestawienie liczby osób, które złożyły zgłoszenie z liczbą złożonych przez nie zgłoszeń w poszczególnych zawodach

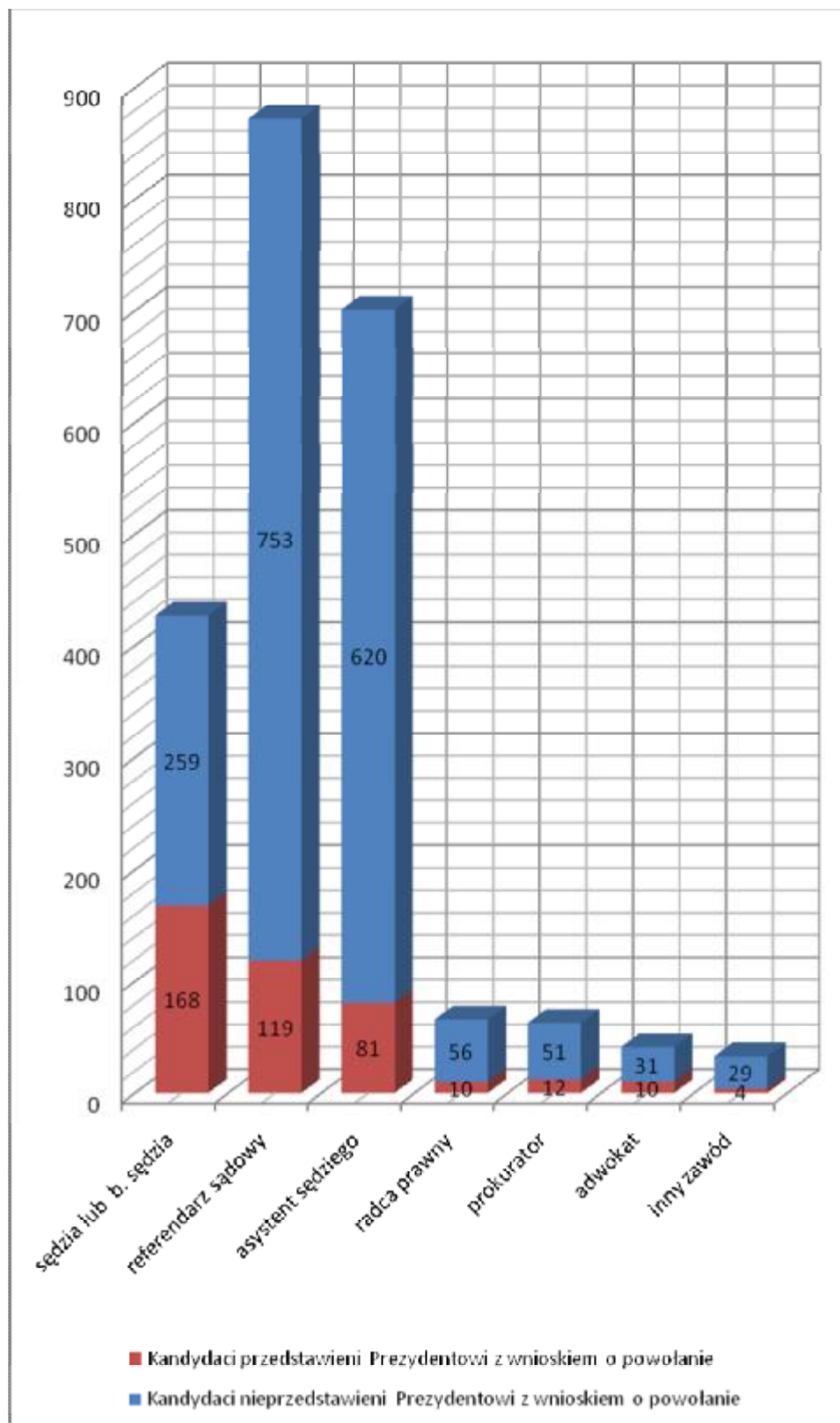

Odsetek osób przedstawionych Prezydentowi RP z wnioskiem o powołanie w stosunku do liczby zgłoszeń kandydatów z poszczególnych zawodów

Zgłoszenie:	Liczba zgłoszeń	Liczba osób przedstawionych Prezydentowi RP z wnioskiem o powołanie na stanowiska sędziowskie	Odsetek kandydatów wywodzących się z danego zawodu z wnioskami o powołanie na stanowisko sędziowskie
sędzia lub b. sędzia	427	168	39,34%
referendarz sądowy	872	119	13,65%
asystent sędziego	701	81	11,55%
radca prawny	66	10	15,15%
prokurator	63	12	19,05%
adwokat	41	10	24,39%
osoba wyk. inny zawód	33	4	12,12%

2203

404

W następstwie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 maja 2008 roku²⁵, możliwe stało się wniesienie przez zainteresowanego kandydata na sędziego odwołania od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa odmawiającej przedstawienia Prezydentowi RP wniosku o powołanie go do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego. Sąd Najwyższy rozpoznał w 2010 r. 20 odwołań od uchwał Rady. W wyniku ich rozpoznania 1 uchwałę KRS uchylił, a odwołania pozostałych osób oddalił lub odrzucił.

Wyrokiem z 17 sierpnia 2010 r. Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu odwołania sędziego sądu rejonowego, który ubiegał się o stanowisko sędziego sądu okręgowego od uchwały o nieprzedstawieniu wniosku o powołanie go na to stanowisko uchylił uchwałę Rady. Powodem uchylenia było to, że w uzasadnieniu przedmiotowej uchwały nie zostało szczegółowo wyjaśnione, jak przedstawia się sytuacja każdego z 4 kandydatów, którzy ubiegali się o 3 wolne stanowiska sędziowskie. Z uzasadnienia wyroku Sądu Najwyższego wynika, że o wyborze kandydata do przedstawienia na wolne stanowisko sędziowskie decyduje całościowa ocena wynikająca z łącznego zastosowania różnych kryteriów, z których żadne nie ma charakteru decydującego, niemniej realna kontrola Sądu Najwyższego w przedmiocie nieprzekroczenia przez Radę granic swobodnego uznania wymaga wskazania w uzasadnieniu uchwały, jak przedstawiają się dane poszczególnych, pozytywnie ocenionych kandydatów, w odniesieniu do stosowanych kryteriów. Ponadto – rozstrzygając wspomniane odwołanie - Sąd Najwyższy wskazał, że nie jest dopuszczalne złożenie odwołania od uchwał dotyczących innych osób, choćby dotyczyły one tego samego stanowiska sędziowskiego, o które ubiega się osoba odwołująca się od uchwały odmawiającej przedstawienia jej kandydatury Prezydentowi RP z wnioskiem o powołanie na to stanowisko.

Krajowa Rada Sądownictwa podjęła również uchwały o przeniesieniu w stan spoczynku w stosunku do 36 sędziów, wobec 6 sędziów uchwały o odmowie przeniesienia w stan spoczynku, wobec 1 - uchwałę o odroczeniu rozpoznania wniosku w tym zakresie oraz wobec 1 uchwałę o umorzeniu postępowania.

Od decyzji Rady odwołało się do Sądu Najwyższego 2 sędziów.

W jednym przypadku Sąd Najwyższy umorzył postępowanie wobec cofnięcia odwołania przez sędziego. Drugie odwołanie uznał za uzasadnione i uchylił uchwałę Krajowej Rady Sądownictwa dotyczącą odmowy przeniesienia sędziego w stan spoczynku. W uzasadnieniu wyroku wskazał, że w ramach wszechstronnego badania wszystkich istotnych okoliczności danej sprawy Rada obowiązana jest ocenić moc dowodową orzeczenia lekarza orzecznika ZUS dotyczącego trwałej niezdolności do pełnienia obowiązków sędziego.

W dniu 15 lipca 2010 r. Minister Sprawiedliwości poinformował Krajową Radę Sądownictwa o zamiarze odwołania z funkcji Prezesa Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu i na podstawie art. 27 § 1 pkt 1 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych zwrócił się do Rady z prośbą o wydanie opinii. W uzasadnieniu wniosku Minister przedstawił przykłady niewywiązywania się Prezesa z obowiązków służbowych, wielokrotnego rażącego naruszania standardów zarządzania sądem, nieprzestrzegania regulacji wynikających z ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych i ustawy o kuratorach sądowych oraz ogłoszo-

²⁵ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 maja 2008 r. sygn. akt SK 57/06.

nych zasad naboru na aplikację kuratorską, co godziło w powagę wymiaru sprawiedliwości i podważało zaufanie obywateli do sądów.

Krajowa Rada Sądownictwa po zapoznaniu się z wyjaśnieniami Prezesa Sądu i jego aktami osobowymi oraz wyrokiem Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 8 kwietnia 2010 r.²⁶, mocą którego wymierzona została mu kara nagany za jedno z opisanych przewinień, a także po wysłuchaniu Prezesa Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie pozytywnie zaopiniowała zamiar odwołania Prezesa przez Ministra Sprawiedliwości²⁷.

W uchwale²⁸ z dnia 13 kwietnia 2010 r. Krajowa Rada Sądownictwa złożyła najgłębszy hołd pamięci Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, byłego członka Krajowej Rady Sądownictwa, Lecha Kaczyńskiego i Jego Małżonki Marii Kaczyńskiej oraz wszystkich Ofiar tragedii pod Smoleńskiem. Wyraziła wdzięczność za Ich patriotyczny trud i dokonania dla Polski oraz przekonanie i nadzieję, że ofiara Ich życia stanie się zasiewem wielkiego dobra dla Ojczyzny.

W skład Krajowej Rady Sądownictwa wchodzi zgodnie z Konstytucją osoba powołana przez Prezydenta RP. Z art. 5 ust. 2 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa wynika, że mandat osoby powołanej w skład Rady przez Prezydenta RP wygasa najpóźniej w ciągu trzech miesięcy po zakończeniu kadencji głowy państwa. We wrześniu 2010 r. w środkach masowego przekazu zaczęły pojawiać się publikacje kwestionujące ważność uchwał podjętych przez KRS po dniu 10 lipca 2010 r. Argumentowano, że Rada podejmowała uchwały z udziałem osoby niebędącej członkiem tego organu²⁹.

W sprawie tej Prezydium Krajowej Rady Sądownictwa w dniu 21 września 2010 r. wydało oświadczenie stwierdzające, że stosownie do art. 131 ust. 2 Konstytucji RP Marszałek Sejmu tymczasowo, do czasu wyboru nowego Prezydenta Rzeczypospolitej, wykonuje obowiązki Prezydenta Rzeczypospolitej m.in. w razie śmierci głowy państwa. Oznacza to, że Marszałek nie wykonuje wtedy nowej, przejściowej kadencji, lecz w ramach ciągłości władzy państwowej wykonuje obowiązki w zakresie zmarłej głowy państwa, kontynuując kadencję, aż do zaprzysiężenia nowego Prezydenta.

W teorii prawa odróżnia się w takiej m.in. sytuacji instytucję wygaśnięcia mandatu do sprawowania funkcji od zakończenia kadencji. Dlatego też pozostają w mocy wszelkie decyzje zmarłego Prezydenta, w tym o wyznaczeniu przez Niego osoby do udziału w charakterze członka Krajowej Rady Sądownictwa.

Marszałek Sejmu, a potem Prezydent RP Bronisław Komorowski, mógł odwołać przedstawiciela Prezydenta w Krajowej Radzie Sądownictwa, którym była wówczas sędzia Ewa Stryczyńska, w każdym czasie. Skoro tego nie uczynił, Jej mandat, stosownie do art. 5 ust. 2 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa w związku z art. 128 ust. 1 Konstytucji wygasł najpóźniej po trzech miesiącach od zaprzysiężenia nowego Prezydenta, czyli z dniem 6 listopada 2010 r.

²⁶ Wyrok Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 8 kwietnia 2010 r. SNO 12/10

²⁷ Uchwała Krajowej Rady Sądownictwa Nr 1067/2010 z dnia 30 lipca 2010 r. w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej odwołania na podstawie art. 27 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.) Prezesa Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu.

²⁸ Uchwała Krajowej Rady Sądownictwa Nr 593/2010 z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie hołdu pamięci ofiar katastrofy lotniczej pod Smoleńskiem.

²⁹ Patrz: Skutki wadliwości uchwał Krajowej Rady Sądownictwa w kontekście wygaśnięcia mandatu jednego z jej członków w związku z opróżnieniem urzędu Prezydenta RP – Kwartalnik Krajowej Rady Sądownictwa Nr 1(10) marzec 2011.

Postanowieniem z dnia 21 września 2010 r. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Bronisław Komorowski na podstawie art. 187 ust. 1 pkt 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i art. 5 ust. 1 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa powołał Łukasza Bojarskiego jako swojego przedstawiciela w skład Krajowej Rady Sądownictwa.

2. Za zadanie szczególnie ważne w 2010 roku Krajowa Rada Sądownictwa uznała prace nad ustawą o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz nad ustawą o Krajowej Radzie Sądownictwa.

PRACE NAD USTAWĄ O ZMIANIE USTAWY – PRAWO O USTROJU SĄDÓW POWSZECHNYCH

Uwagi do kolejnych wersji projektu zmian ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych Rada przedstawiła już w 2009 r., natomiast w 2010 r. nadal trwały prace nad jej nowelizacją. Rada konsekwentnie zwracała uwagę, że zmiany usp powinny zmierzać w kierunku doskonalenia realizacji fundamentalnych zasad określonych w Konstytucji takich jak prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd. Zmiany ustrojowe w sądownictwie powinny sprzyjać, zdaniem Rady, poprawie jakości orzecznictwa sądów, z czym wiąże się realizacja prawa obywateli do rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, a także niezależności sądów w celu zrealizowania prawa do niezależnego, bezstronnego i niezawisłego sądu.

W stanowisku z 11 marca 2010 r.³⁰ Rada uznała, że zasadnicze założenia projektu nie uległy zmianie i w związku z tym należałoby zaniechać dalszych prac nad nim. Z uwagi na fakt doniosłości znaczenia prawa ustrojowego dla sądownictwa proponowała, aby prace nad nim rozpocząć od szerokiej debaty środowiskowej nad założeniami, a dopiero na tej podstawie sporządzić projekt nowelizacji bądź całkiem nowej ustawy ustrojowej.

W dniu 15 marca 2010 r. Przedstawiciele Zgromadzeń Ogólnych Sędziów Okręgów podjęli uchwałę, w której po raz kolejny zaapelowali do Ministra Sprawiedliwości o niezwłoczne wstrzymanie wszelkich prac związanych z przedstawioną w maju 2009 roku nowelizacją ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych. Podkreślono niekwestionowaną konieczność nowych uregulowań jednakże opartych o koncepcję całościowej regulacji przygotowanej w pierwszej kolejności na podstawie szeroko zakrojonej konsultacji ze środowiskiem sędziów. Zaniepokojenie Zgromadzenia budziła łatwość podejmowania przez Ministra Sprawiedliwości decyzji w zakresie tworzenia, a zwłaszcza likwidacji jednostek wymiaru sprawiedliwości. Z nadzieją przyjęto deklarację Ministra Sprawiedliwości, że w jego przekonaniu wymiar sprawiedliwości ma służyć ogółowi obywateli. Podkreślono, że społeczeństwo w pierwszej kolejności, w zakresie struktur Państwa, ceni sobie ich stabilność. Zgromadzenie apelowało o ostateczne satysfakcjonujące środowisko rozwiązanie kwestii tzw. awansów poziomych i to zarówno na płaszczyźnie finansowej, jak i zaspokojenia ambicjonalnych oczekiwań, wnioskowało o podjęcie systemowych działań zmierzających do profesjonalnego, medialnego kształtowania wizerunku sędziów i sądów. Zgromadzenie Przedstawicieli Zgromadzeń Ogólnych Sędziów Okręgów zobowiązało Krajową Radę Sądownictwa i wezwało Ministra Sprawiedliwości do niezwłocznego podjęcia wszelkich niezbędnych działań dla realizacji wskazanych postulatów.

³⁰ Stanowisko KRS z dnia 11 marca 2010 r. w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw.

W dniu 8 czerwca 2010 r. odbyło się spotkanie członków Krajowej Rady Sądownictwa z przedstawicielami Ministerstwa Sprawiedliwości na temat projektu zmian ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, na którym omawiano proponowane przepisy dotyczące ocen okresowych. Krajowa Rada Sądownictwa od początku była przeciwna wystawianiu sędziom ocen o charakterze „cenzurek”, a także tworzeniu w tym celu specjalnych wydziałów wizytacyjnych.

Oceny, zdaniem Rady, powinny być opisowe, dotyczyć jakości orzecznictwa lub warsztatu pracy sędziego - ze wskazaniem uchybień czy aspektów pracy, które powinny ulec poprawie, a także być dokonywane przy okazji cyklicznych wizytacji sądu. Powołano zespół roboczy w celu przygotowania kryteriów oceny okresowej. Biorący w nim udział przedstawiciele Rady podkreślili znaczenie precyzyjnego zdefiniowania kryteriów, tak by wszyscy sędziowie byli oceniani według tego samego wzorca. Zazaczyli także, że w pierwszej kolejności należy zająć się wyrównaniem obciążenia sędziów pracą co stanowi warunek obiektywizmu ocen.

Pozytywnej, zdaniem Rady, zmianie uległo stanowisko Ministerstwa Sprawiedliwości dotyczące projektu powołania komisji konkursowej. Pierwotnie miała ona przygotowywać dla Krajowej Rady Sądownictwa tzw. listę rankingową kandydatów na sędziów. Pomysł był szeroko krytykowany i uznany za budzący wątpliwości co do jego konstytucyjności. Przedstawiciele ministerstwa odstąpili ostatecznie od forsowania tego rozwiązania.

Dyskutowano także na temat poszerzenia uprawnień dyrektorów sądów. Członkowie Krajowej Rady Sądownictwa opowiadali się za profesjonalizacją zarządzania sądami. Jednak w sytuacji ostatecznej odpowiedzialności prezesów sądów za sprawność pracy tych instytucji, to oni powinni dysponować stosownymi instrumentami – czemu nie służyło projektowane nadanie dyrektorom dodatkowych uprawnień dotyczących personelu administracyjnego, czy decydowania o jego rozmieszczeniu.

Na kolejnym spotkaniu w dniu 1 lipca 2010 r. Ministerstwo odstąpiło od idei wystawienia swoistych „cenzurek” sędziom i przedstawiło założenia nowego projektu ocen opartego na planowaniu kierunku rozwoju zawodowego każdego z sędziów. Przedstawiciele Krajowej Rady Sądownictwa z zainteresowaniem przyjęli nowe propozycje, choć z zastrzeżeniem, że formuła takiego systemu ocen wymaga dopracowania. Obawy budził fakt nałożenia dodatkowych obowiązków na prezesów sądów. Członkowie KRS podkreślili znaczenie prawidłowej oceny stabilności orzecznictwa, jako ważnego kryterium oceny pracy sędziego. Przedstawiciele Ministerstwa Sprawiedliwości zobowiązali się przedstawić szczegóły nowego projektu na piśmie, w celu zaopiniowania go przez Radę na posiedzeniu w dniach 27- 30 lipca 2010 r. W miejsce komisji konkursowej, Ministerstwo Sprawiedliwości zaproponowało powołanie, w ramach Krajowej Rady Sądownictwa, pięcioosobowych zespołów, w których głos doradczy mieliby członkowie korporacji prawniczych w przypadkach, gdy o urząd sędziowski będzie się ubiegał ich członek.

W dniu 14 grudnia 2010 r., podczas obrad sejmowej Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka, odbyło się pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw³¹ w wersji uwzględniającej tylko w części wynik wcześniejszych uzgodnień. Na wniosek, między innymi, Krajowej Rady Sądownictwa, członkowie Komisji podjęli uchwałę o przeprowadzeniu publicznego wysłucha-

³¹ **Druk sejmowy nr 3655** - tekst projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw.

nia w sprawie cytowanej nowelizacji. W uchwale³² z dnia 16 grudnia Rada upoważniła 8 członków Krajowej Rady Sądownictwa – w tym przewodniczącego KRS do udziału w wysłuchaniu publicznym.

W uchwale³³ z dnia 16 grudnia 2010 r. Krajowa Rada Sądownictwa zwróciła uwagę na naruszenie przepisu art. 37 ust. 2 Regulaminu Sejmu RP poprzez skierowanie pierwszego czytania projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych (druk nr 3655) na posiedzenie Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka. Rada wyraziła pogląd, że projekt ten stanowi regulację ustroju właściwości władz publicznych, do których zalicza się władza sądownicza, a w takiej sytuacji norma art. 37 ust. 2 nakazuje, bez możliwości przyjęcia odmiennej interpretacji, skierowanie projektu ustawy do pierwszego czytania na posiedzenie Sejmu. Krajowa Rada Sądownictwa podniosła również, że do dnia podjęcia uchwały nie otrzymała do zaopiniowania projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych w jego ostatecznym kształcie.

Poza pracami nad planowaną kompleksową nowelizacją ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, Radzie przedstawiano także inne projekty zmian w tej ustawie.

Po zapoznaniu się z projektem ustawy o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych i innych ustaw dotyczącym wprowadzenia w sądach oddzielnego wydziału nadzoru nad postępowaniem przygotowawczym, Rada zaopiniowała³⁴ go negatywnie uznając, że konsekwencją proponowanej nowelizacji będzie zmniejszenie liczby sędziów rozstrzygających sprawy karne, co w oczywisty sposób wpłynie na sprawność ich rozpoznawania. Poza tym skierowanie do tych wydziałów sędziów, którzy mieliby zajmować się wyłącznie czynnościami z zakresu sądowego nadzoru nad postępowaniem przygotowawczym, doprowadzi do utworzenia grupy zawodowej, specjalizującej się w wąskiej dziedzinie, ze szkodą dla szybkości postępowania w pozostałych sprawach karnych.

Rada dostrzegала potrzebę zmiany w ustawach, upoważniających poszczególne organy do dokonywania tzw. kontroli operacyjnej, która miałaby zapewnić ochronę praw i wolności obywatelskich. Uznała jednak, że proponowana nowelizacja w postaci obowiązku prowadzenia przez sąd postępowania sprawdzającego, znacząco wpłynęłaby na obciążenie sądów i sędziów. Uzasadnienie proponowanych zmian nie zawierało informacji o ilości etatów sędziowskich, niezbędnych dla ich wdrożenia. Podkreślono też, że zmiany ustawy powinny zmierzać w kierunku doskonalenia realizacji fundamentalnych zasad określonych w Konstytucji.

Krajowa Rada Sądownictwa w dniu 29 września 2010 r. po zapoznaniu się z poselskim projektem ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych dotyczącym uprawnień asystentów sędziów zaopiniowała³⁵ go negatywnie. Rada podniosła, że nie reguluje ona w sposób kompleksowy instytucji asystenta sędziego, a powierzając asystentom zadania z zakresu ochrony prawnej nie zawiera propozycji zmian Kodeksu postępowania cywilnego

³² **Uchwała KRS** z dnia 16 grudnia 2010 r. w sprawie udziału przedstawicieli Krajowej Rady Sądownictwa w wysłuchaniu publicznym w sprawie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (druk nr 3655), które odbędzie się w dniu 11 stycznia 2011 roku.

³³ **Uchwała Krajowej Rady Sądownictwa** Nr 2050/2010 z dnia 16 grudnia 2010 r.

³⁴ **Opinia KRS z 12 marca 2010 r.** w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw.

³⁵ **Opinia Krajowej Rady Sądownictwa** z dnia 29 września 2010 r. w przedmiocie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych (GMS-WP-183-118/10) oraz stanowisko o potrzebie zmian przepisów dotyczących asystentów sędziów.

w zakresie uprawnienia tej grupy pracowników sądów do dokonywania czynności z zakresu ochrony prawnej oraz wyraźnie rozgraniczających uprawnienia w tym zakresie referendarzy sądowych i asystentów sędziów.

W projektowanej ustawie nie było żadnego odniesienia do ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury. Proponowane istotne zmiany dotyczące statusu asystentów sędziów nie są możliwe do zaakceptowania bez odpowiednich zmian ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury m.in. w zakresie obowiązkowego stażu aplikantów aplikacji sędziowskiej na stanowiskach asystentów sędziów.

Krytycznie Rada oceniła również pomysł ukształtowania stosunku pracy asystentów sędziów w oparciu o stosunek mianowania, gdyż prawo pracy od szeregu lat konsekwentnie odchodzi od takiego sposobu nawiązywania stosunku pracy, eliminując go z różnego rodzaju przepisów. Krajowa Rada Sądownictwa uznała, że, o ile w przypadku referendarzy sądowych zachowanie tego rodzaju stosunku pracy było uzasadnione i wynikało z samodzielności orzeczniczej tej grupy zawodowej, to w przypadku asystentów sędziów wzmocnienie stosunku pracy byłoby niecelowe. W tej sytuacji zbędne byłoby także wprowadzenie do ustawy zasad odpowiedzialności dyscyplinarnej asystentów sędziów. Pozytywnie natomiast Rada oceniła projekt wprowadzenia do ustawy zasad delegacji asystentów sędziów uznając jednak, że przeprowadzenie proponowanych zmian w ustawie – Prawo o ustroju sądów powszechnych musi zostać zsynchronizowane ze zmianami w prawie procesowym oraz w innych ustawach w sposób systemowy. Ociążenie kadry sędziowskiej od wykonywania zadań niezwiązanych ze sprawowaniem wymiaru sprawiedliwości zarówno w kontekście wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 1 grudnia 2008 sygn. akt P 54/07 jak i zalecenia R (86) 12 Komitetu Ministrów Rady Europy z dnia 16 września 1986 roku dotyczącego środków zapobiegania nadmiernemu obciążeniu sądów i jego zmniejszenia - Rada uznała za konieczne. Wyraziła przy tym pogląd, że proponowane zmiany nie rozwiążą problemów związanych z naborem na asystentów sędziów oraz nie odpowiadają faktycznej roli tego ważnego dla kadr sądów stanowiska. Rada w stanowisku z dnia 29 lipca 2010 r. w sprawie nowelizacji ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury podniosła, że utrzymanie wymogu ukończenia przez asystentów sędziów aplikacji ogólnej stanowi poważną przeszkodę w zapewnieniu sądom odpowiednich kadr na stanowiskach asystentów sędziów, które w dużej liczbie pozostają nieobsadzone (z powodu braku chętnych kandydatów spełniających wymagania ustawowe).

Rada wyraziła pogląd, że w niedalekiej przyszłości, po ostatecznym wygaszeniu aplikacji sądowej na dotychczasowych zasadach (ostatni egzamin sędziowski w tym trybie odbył się we wrześniu 2010 r.), wiele sądów w Polsce zostanie pozbawionych możliwości zatrudnienia osób zainteresowanych podjęciem pracy na stanowiskach asystentów sędziego. Wskazała także, iż celowy jest powrót do instytucji asesora sądowego z odpowiednio ustalonym zakresem jego kognicji, zgodnym z granicami wyznaczonymi Konstytucją RP. Rozszerzenie zakresu kompetencji asystentów sędziów czy przywrócenie instytucji asesora sądowego w nowej formie służyć powinno tym samym celom, lecz decyzja o sposobie zmian winna być podjęta po szczegółowym zaprojektowaniu pod względem legislacyjnym obydwu z branych pod uwagę wariantów.

Krajowa Rada Sądownictwa negatywnie oceniła propozycję ustanowienia w stosunku do referendarzy wymogu odbycia co najmniej dwuletniego stażu na stanowisku asystenta sędziego i ponownie zwróciła uwagę na potrzebę rozważenia powrotu do koncepcji sześcio-

miesięcznej aplikacji referendarskiej, przygotowującej wyłącznie do wykonywania zawodu referendarza sądowego, i potraktowanie aplikacji ogólnej, jako aplikacji przygotowującej do wykonywania obowiązków asystenta sędziego i asystenta prokuratora.

Wskazała nadto, że projektowany przepis zawierający zwroty: „sędziów, których obowiązki wykonuje asystent” oraz „do pełnienia obowiązków innych sędziów” pozostawał w oczywistej sprzeczności z odpowiednim przepisem ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz pomocniczym charakterem czynności wykonywanych przez asystentów sędziów.

Krajowa Rada Sądownictwa wskazała także, że przy zmianach dotyczących statusu asystenta sędziego i po rozwiązaniu problemów z naborem celowa jest modyfikacja rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 5 listopada 2002 roku w sprawie szczegółowego zakresu i sposobu wykonywania czynności przez asystentów sędziów przez wprowadzenie zasady, że asystent sędziego może pełnić obowiązki asystenta jednego sędziego. Negatywnie też Rada oceniła utrzymywanie wynikającego z usp wymogu wyłaniania asystentów w drodze konkursu, mającego na celu m.in. sprawdzenie wiedzy kandydatów, uznając, że ukończenie aplikacji ogólnej a zwłaszcza zdany egzamin sędziowski, prokuratorski, adwokacki, radcowski i notarialny są dowodem przygotowania merytorycznego kandydatów. Organizację dodatkowych egzaminów uznała za zbędną także ze względów ekonomicznych. Nabór w drodze konkursu mającego wyłonić najlepszych kandydatów jest konieczny wyłącznie w przypadku ubiegania się o jedno wolne stanowisko asystenta sędziego przez więcej niż jedną osobę. Dotychczasowa praktyka zatrudniania na stanowiskach asystentów osób bezpośrednio po ukończeniu wyższych studiów prawnych zdała egzamin i pozwoliła na wykształcenie znacznej grupy prawników doskonale spełniających powierzone im zadania asystentów sędziów.

Kolejny raz Krajowa Rada Sądownictwa wskazała również, że obecna procedura naboru na wolne stanowiska asystenta jest zbyt skomplikowana i długotrwała. W ocenie Rady procedura konkursowa powinna być uproszczona. Zwłaszcza 60-dniowy termin przewidziany w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 września 2008 roku „W sprawie przeprowadzania konkursów na stanowisko asystenta sędziego” winien ulec radykalnemu skróceniu. Rozwiązanie takie powoduje, że stanowiska asystentów sędziów są nieobsadzone przez bardzo długi czas, utrudniając zdecydowanie pracę sądów.

Interpretacja przepisów ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych

Krajowa Rada Sądownictwa w stanowisku z dnia 17 grudnia 2010 r., wyraziła pogląd, że do ławników z kadencji 2000 – 2003, którzy nie zostali wybrani na następną kadencję, ale biorą udział w rozpoznawaniu spraw rozpoczętych z ich udziałem, należy stosować przepisy o ławnikach aktualne w dacie wykonywania przez nich czynności, nie zaś przepisy obowiązujące w czasie kadencji, na którą zostali wybrani. Wysokość świadczeń pieniężnych należnych tym osobom z racji pełnienia funkcji po ustaniu kadencji (tj. po dniu 31.12.2003 r.) powinna być zatem ustalana na podstawie przepisów obowiązujących odpowiednio w latach 2004 – 2007 lub 2008 – 2011 (w zależności od daty czynności).

PRACE NAD USTAWĄ O KRAJOWEJ RADZIE SĄDOWNICTWA

Krajowa Rada Sądownictwa apelowała od pewnego czasu o podjęcie działań zmierzających do uchwalenia nowej ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa zgodnie z przygotowanym przez nią projektem, który stanowił załącznik do uchwały z 12 marca 2010 r.³⁶ Miał on na celu przede wszystkim wykonanie wyroków Trybunału Konstytucyjnego stwierdzających niezgodność z Konstytucją:

- 1) art. 12 ust. 6 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa³⁷,
- 2) art. 13 ust. 2 zdanie drugie ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa w zakresie, w jakim dotyczy art. 2 ust. 1 pkt 3 w związku z pkt 2 tej ustawy z art. 45 ust. 1 i z art. 77 ust. 2³⁸,
- 3) art. 2a i art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa³⁹,
- 4) art. 2 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa⁴⁰.

Projekt zawierał także szereg zmian o charakterze porządkowym, które wynikały nie tylko z konieczności wykonania wymienionych wyroków Trybunału Konstytucyjnego, ale także z potrzeby dostosowania obowiązujących przepisów do aktualnego stanu prawnego, zasadniczo różnego od tego, jaki obowiązywał w okresie, w którym uchwalano ustawę z dnia 27 lipca 2001 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa. Z uwagi na powyższe oraz na utratę z dniem 2 grudnia 2010 r. mocy obowiązującej części rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 listopada 2007 roku w sprawie szczegółowego trybu działania Krajowej Rady Sądownictwa oraz postępowania przed Radą, KRS rekomendowała projekt jako zasługujący na uznanie go za priorytetowy.

Celem proponowanych zmian było także uzupełnienie przepisów ustawy o KRS o niezbędne regulacje związane z wejściem w życie:

1. ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury - nie uwzględniono wówczas potrzeby dostosowania tej ustawy do wymogów stawianych opinią nr 4 Rady Konsultacyjnej Sędziów Europy - CCJE - do wiadomości Komitetu Ministrów Rady Europy, dotyczących właściwego szkolenia wstępnego oraz ustawicznego sędziów na poziomie krajowym i europejskim z 27 listopada 2003 roku, a także Europejskiej Karty Ustawowych Zasad Dotyczących Sędziów (przyjętej na wielostronnym spotkaniu poświęconym statutowi sędziowskiemu w Europie zorganizowanym przez Radę Europy między 8 a 10 lipca 1998 roku, oraz do Zalecenia nr R (94) 12 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich dotyczącego niezawisłości, sprawności i roli sędziów przyjętego przez Komitet Ministrów w dniu 13 października 1994 roku;
2. nowelizacji ustawy z dnia 20 czerwca 1985 roku o Prokuraturze (przeprowadzonej ustawą z dnia 9 października 2009 roku o zmianie ustawy o prokuraturze oraz niektórych innych ustaw).

³⁶ Uchwała Krajowej Rady Sądownictwa z dnia z dnia 12 marca 2010 r. w przedmiocie potrzeby zmiany ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa.

³⁷ Wyrok TK z dnia 19 listopada 2009 roku sygn. akt K 62/07

³⁸ Wyrok TK z dnia 27 maja 2008 roku sygn. SK 57/06

³⁹ Wyrok TK z dnia 16 kwietnia 2008 roku sygn. akt K 40/07

⁴⁰ Wyrok TK z dnia 29 listopada 2007 roku sygn. akt SK 43/06

Projekt nowej ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa zakładał, również nowelizację:

- ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych poprzez dokonanie w niej zmian, które doprowadzą do uzyskania spójności między ustrojową pozycją Rady a uprawnieniami Ministra Sprawiedliwości oraz do zrównania zasad dotyczących sędziów w procedurze oceny ich niezdolności do pracy z ogólnymi zasadami obowiązującymi w tym zakresie;
- ustawy – Prawo o ustroju sądów wojskowych, jako konsekwencji ujednoczenia uprawnień Rady w procedurze wyboru rzecznika dyscyplinarnego sędziów sądów powszechnych i wojskowych.

W dniu 29 lipca 2010 r. Rada po zapoznaniu się z projektem ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, ostatecznie przedstawionym przez Senat RP, zaopiniowała go pozytywnie, lecz z pewnymi zastrzeżeniami. Wprawdzie w znacznej mierze czynił on zadość postulatом Rady przedstawionym w formie projektu ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa stanowiącego załącznik do uchwały Nr 566/2010 z 12 marca 2010 r., ale zdaniem Rady zachodziła potrzeba:

- uzupełnienia art. 2 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa dotyczącego kompetencji Rady o przedstawianie Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej dwóch kandydatów na członków Rady Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu; Kompetencja ta przysługuje już Radzie na mocy art. 15 ust. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu⁴¹;
- bardziej elastycznego ujęcia propozycji dotyczących uprawnień Prezydium KRS co pozwoliłoby na sprawniejsze jego działanie w sprawach pilnych, zwłaszcza dotyczących opinii w przedmiocie aktów normatywnych;
- zmiany trybu powoływania i odwoływania Szefa Biura Krajowej Rady Sądownictwa; Rada wskazywała, że o powołaniu i odwołaniu Szefa Biura winien decydować Przewodniczący Rady, nie zaś Rada na wniosek Przewodniczącego;
- usunięcia z projektu przepisu stanowiącego, że Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego, Prezesowi Naczelnego Sądu Administracyjnego i Ministrowi Sprawiedliwości nie przysługują diety przewidziane dla pozostałych członków Rady; Rada uznała, że takie uregulowanie stanowi nieuzasadnione odejście od obecnie obowiązujących rozwiązań, które są adekwatne do wkładu ich pracy. Rada postulowała usunięcie tego przepisu z projektu.

Ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa została uchwalona przez Sejm RP w dniu 12 maja 2011 r.

⁴¹ Ustawa z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (tekst jedn. Dz. U. z 2007 r. Nr 63, poz. 424, ze zm.).

3. Kolejnym ważnym zagadnieniem w działalności Krajowej Rady Sądownictwa były starania o stworzenie właściwego modelu kształcenia i doskonalenia zawodowego sędziów i związana z tym konieczność podjęcia prac mających na celu nowelizację ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury.

W dniu 4 marca 2009 roku, a w części istotnych dla sądownictwa powszechnego i wojaskowego przepisów – w dniu 5 maja 2009 roku weszły w życie przepisy ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury. Krajowa Rada Sądownictwa w swoich opiniach z czerwca⁴² i października⁴³ 2008 roku przedstawiła krytyczną ocenę proponowanych zmian procesu kształcenia kandydatów na sędziów w toku aplikacji sądowej i szkoleń zawodowych. Sprzeciw Rady budziło również powstanie nowej instytucji zajmującej się kompleksowo kształceniem i doskonaleniem zawodowym sędziów, w której pełnię kompetencji przyznano władzy wykonawczej.

W sytuacji, gdy Polska stała się członkiem Unii Europejskiej, a polscy sędziowie stosują prawo krajowe i europejskie konieczne jest branie pod uwagę przy uchwalaniu przepisów dotyczących tej materii opinii Rady Konsultacyjnej Sędziów Europejskich (CCJE).

Opinia CCJE Nr 11(2008) z 18 grudnia 2008 r.⁴⁴ stanowi, że:

- Jakość orzeczenia sądowego zależy między innymi od szkolenia, jakiego poddawane są osoby wykonujące zawody prawnicze, biorące udział w postępowaniu.
- Oznacza to, w szczególności dla sędziów, że jakość szkoleń powinna być wysoka od samego początku kariery zawodowej, a następnie należy realizować program szkoleń umożliwiający utrzymanie odpowiedniego poziomu oraz podniesienie umiejętności zawodowych. Tego rodzaju szkolenia mają za zadanie nie tylko nauczyć sędziów umiejętności niezbędnych do wprowadzenia w życie wszelkich zmian w ustawodawstwie krajowym i międzynarodowym oraz zasad prawnych, ale powinny również propagować inne, uzupełniające umiejętności oraz wiedzę w sprawach niemających charakteru prawnego, dając im dobre ogólne zrozumienie kwestii, które będą rozwiązywać w przyszłości.
- Sędziom potrzebne są również szkolenia z zakresu etyki oraz komunikacji, które mogą okazać się pomocne w kontaktach ze stronami postępowania sądowego, jak również z opinią publiczną oraz mediami. Szczególną uwagę przywiązuje się do szkoleń rozwijających możliwości organizacyjne w zakresie sprawnego przygotowania oraz sposobu prowadzenia sprawy (na przykład, przy wykorzystaniu technologii IT, sposób prowadzenia sprawy, techniki robocze, techniki pisania wyroków/orzeczeń – w tym wytycznych dotyczących ogólnego modelu sporządzania orzeczeń, zwykle zostawiającego sędziom pewną swobodę w wyborze indywidualnego stylu); wszystko to ma służyć prowadzeniu spraw procesowych bez nieuzasadnionej zwłoki lub nieuzasadnionych działań.
- Ponadto, prezesi sądów powinni przechodzić szkolenia w zakresie zarządzania zasobami ludzkimi, strategicznego planowania w celu regulowania oraz zarządzania przepływem

⁴² **Opinia Krajowej Rady Sądownictwa** z dnia 12 czerwca 2008 r. w przedmiocie projektu ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury.

⁴³ **Opinia Krajowej Rady Sądownictwa** z dnia 21 października 2008 r. w przedmiocie rządowego projektu ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury oraz do sprawozdania podkomisji nadzwyczajnej o tym projekcie.

⁴⁴ http://www.coe.int/t/dghl/cooperation/ccje/textes/Avis_en.asp

spraw, jak również skutecznego planowania i korzystania z budżetu oraz środków finansowych. Personel administracyjny oraz asystenci sądowi powinni odbyć specjalne szkolenia w zakresie przygotowywania rozpraw oraz kontroli i zapewnienia bezproblemowego przebiegu spraw (na przykład, w związku z wykorzystaniem technologii IT, technik związanych z prowadzeniem spraw oraz zarządzaniem czasem, sporządzaniem wyroków, językami obcymi, kontaktami ze stronami postępowania i opinią publiczną oraz badaniami w zakresie prawa). Pomoże to zwolnić sędziów z obowiązków administracyjnych i technicznych oraz pozwoli im poświęcić czas na aspekty intelektualne, prowadzenie postępowania oraz wydawanie orzeczeń.

Z kolei Opinia Nr 4 (2003) CCJE określa, że

prawo do selekcji, rekrutacji i szkoleń wstępnych musi gwarantować organizowanie ich w sposób przygotowujący do właściwego wykonywania obowiązków sędziego. W tejże procedurze organ, którego skład stanowią co najmniej w połowie sędziowie wybierani przez sędziów, musi mieć prawo do zapewnienia właściwego programu szkolenia i takiej jego organizacji, które pozwolą zrealizować wymagania otwartego umysłu, fachowości i bezstronności - elementów związanych z wykonywaniem obowiązków sędziego. Każda decyzja dotycząca selekcji, rekrutacji, powołania na stanowisko, kariery zawodowej czy zakończenia służby przez sędziego musi być podejmowana z udziałem tego niezależnego organu.

W stanowisku⁴⁵ z dnia 14 maja 2010 r. Krajowa Rada Sądownictwa wyraziła m.in. następujące uwagi na temat harmonogramu działalności szkoleniowej Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury na 2010 r.:

- harmonogram w niedostatecznym zakresie uwzględnił wcześniejsze uwagi Rady dotyczące konieczności zawarcia w nim odpowiedniej oferty szkoleniowej dla najmłodszych stażem zawodowym sędziów, w szczególności powołanych po raz pierwszy do pełnienia urzędu sędziego w roku 2009 oraz w 2010. Szkolenia objęły zaledwie 120 osób orzekających przy tym we wszystkich pionach. W tematyce szkoleń nie uwzględniono specyfiki poszczególnych procedur sądowych;
- niejasne są powody rezygnacji przez Szkołę z najbardziej efektywnej formy szkoleń, w postaci studiów podyplomowych dla sędziów pomimo bardzo dużego zainteresowania tą formą doskonalenia zawodowego i bardzo pozytywnych ocen ewaluacyjnych przyznanych przez słuchaczy;
- przedstawiona oferta nie uwzględnia też postulatu KRS w zakresie uzupełnienia treści programowych aplikacji ogólnej;
- harmonogram zawiera ofertę szkoleń wyjazdowych – trzydniowych dla 350 sędziów orzekających w sprawach cywilnych i wieczystoksięgowych - z uwzględnieniem referendarzy sądowych, 200 sędziów orzekających w sprawach karnych, 150 sędziów orzekających w sprawach gospodarczych, 300 sędziów orzekających w sprawach pracy i ubezpieczeń społecznych, 250 sędziów orzekających w sprawach rodzinnych i opiekuńczych (a więc zaledwie dla 1250 osób) w sytuacji, gdy w sądach powszechnych orzeka prawie 10.400 sędziów;

⁴⁵ Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 14 maja 2010 r. dotyczące harmonogramu działalności szkoleniowej Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury na 2010 r.

- szkolenia dla asystentów sędziów adresowane są do bardzo niewielkiej grupy (zaledwie 200 osób) przy czym dla asystentów w sprawach karnych przewidziano zorganizowanie szkoleń w siedzibach każdego z sądów apelacyjnych.

W kolejnym stanowisku⁴⁶ z tej samej daty Krajowa Rada Sądownictwa przedstawiła propozycje do założeń harmonogramu działalności szkoleniowej na 2011 r., które ograniczyła do szkolenia ustawicznego sędziów, referendarzy sądowych oraz asystentów sędziów sądów powszechnych i sądów wojskowych.

Zdaniem Rady Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury powinna:

- monitorować proces legislacyjny i odpowiednio wcześniej przygotować ofertę programową w związku ze spodziewanym wejściem w życie istotnych nowelizacji zasadniczych aktów prawnych, stanowiących podstawę orzekania przez sądy powszechne i sądy wojskowe;
- monitorować orzecznictwo Sądu Najwyższego oraz orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego, co pozwoli na systematyczne diagnozowanie problemów dotyczących interpretacji obowiązującego prawa, jakie najczęściej ujawniają się w działalności orzeczniczej sądów;
- monitorować orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, a najczęściej powtarzające się uchybienia uznawane za naruszenie Konwencji powinny stanowić inspirację do ustalenia programu szkoleń z zakresu praw podstawowych i ochrony praw człowieka;
- uczynić źródłem informacji o potrzebach szkoleniowych sędziów także orzecznictwo Sądu Najwyższego - Sądu Dyscyplinarnego (drugiej instancji), w którym zawarte są analizy zagadnień zaliczanych do etyki zawodowej sędziów i przypadków naruszeń godności urzędu o charakterze deliktów dyscyplinarnych;
- podjąć współpracę z samorządami zawodów prawniczych, która może przynieść istotne informacje o dostrzeganych przez ich członków brakach w kompetencjach pracowników sądów;
- zlecić utworzonemu Ośrodkowi Badań i Analiz, opracowanie odpowiedniej metody identyfikacji potrzeb szkoleniowych.

Krajowa Rada Sądownictwa – nie proponując konkretnych tematów poszczególnych szkoleń - podkreśliła przede wszystkim potrzebę opracowania długofalowej strategii szkoleń, obejmującej nie tylko następny rok, ale także kolejne lata (np. w perspektywie trzyletniej, a nawet pięcioletniej). Konieczne jest, według Rady, planowanie działalności szkoleniowej z kilkuletnim wyprzedzeniem. Zadaniem KSSiP powinno być opracowanie i wdrożenie harmonogramu cyklicznych, wieloletnich programów edukacyjnych dla kadr wymiaru sprawiedliwości w celu umożliwienia rozwijania kluczowych kompetencji sędziów i innych pracowników wymiaru sprawiedliwości. W przypadku sędziów programy te powinny obejmować zajęcia teoretyczne oraz praktyczne szkolenia, dotyczące warsztatu zawodowego, kształtujące umiejętności z zakresu technik prowadzenia postępowania dowodowego, komunikacji ze stronami, zarządzania referatem i poszczególnymi sprawami, z zakresu retoryki, psychologii, ekonomii i socjologii, technik informatycznych oraz z innych dziedzin wpływających na relację z pod-

⁴⁶ Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 14 maja 2010 r. w przedmiocie propozycji do założeń harmonogramu działalności szkoleniowej Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury na 2011 rok.

miotami, które korzystają z wymiaru sprawiedliwości, oraz kształtujących publiczny wizerunek wymiaru sprawiedliwości.

W ocenie Krajowej Rady Sądownictwa, harmonogram działalności szkoleniowej powinien uwzględniać problematykę konstytucyjną oraz ustrojowe i psychologiczne aspekty sprawowania wymiaru sprawiedliwości, a także zagadnienia z zakresu organizacji i zarządzania.

Często zmieniający się stan prawny, wielokrotne nowelizacje tej samej ustawy, nowelizacje różnych ustaw prowadzące do wzajemnie wykluczających się wyników wykładni, skutki wyroków Trybunału Konstytucyjnego stwierdzających niekonstytucyjność przepisów prawa - powodują, że najważniejszą umiejętnością sędziów staje się znajomość różnych metod wykładni i prawidłowość ich stosowania w konkretnej sprawie.

Krajowa Rada Sądownictwa po raz kolejny zwróciła uwagę na fakt, że w obowiązującym obecnie stanie prawnym ukształtowaną ustawą o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury - wśród osób powoływanych do pełnienia urzędu sędziego sądu rejonowego dominują referendarze sądowi i asystenci sędziów. Troska o odpowiedni poziom profesjonalizmu wykonywania czynności orzeczniczych przez nowo powołanych sędziów, którzy nie mieli możliwości odbycia odpowiednio długiego przygotowania do pełnienia służby na stanowisku sędziego czyni priorytetem w działalności szkoleniowej szkolenie tych sędziów z metodyki pracy sędziego.

Szkolenie z zakresu metodyki pracy sędziego Rada uznała za istotne także w przypadku tych sędziów, którzy decyzją prezesa sądu albo na własne życzenie zmieniali pion orzeczniczy i na przykład po kilku latach orzekania w wydziale stosującym wyłącznie procedurę karną trafiali do jednego z wydziałów, rozpoznających sprawy według procedury cywilnej (albo odwrotnie).

Konieczne są regularne, cykliczne **szkolenia dotyczące Konstytucji** (co dotyczy zwłaszcza podstawowych zasad ustrojowych państwa prawa oraz praw i wolności chronionych Konstytucją), obejmujące w tym kontekście analizę orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego i Sądu Najwyższego. To samo można odnieść do Europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności i Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz orzeczeń Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Szkolenia dotyczące wykładni prawa powinny przyjmować formę zajęć warsztatowych, uwzględniać analizy najważniejszych oraz najnowszych orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego, Sądu Najwyższego, obydwu Europejskich Trybunałów; powinny obejmować rozwiązywanie kasusów, ale również dyskusję (wymianę poglądów), zajęcia powinny być interaktywne – co może wiązać się ze zwiększonymi wymaganiami, nie tylko w stosunku do uczestników szkolenia, ale także do wykładowców (prowadzących zajęcia).

Szkolenia ogólne w zakresie zmian przepisów prawa powinny mieć na celu przygotowanie sędziów (także referendarzy sądowych) do zmian legislacyjnych. Ich celem jest zapewnienie kadrze orzeczniczej aktualnej wiedzy co do stanu obowiązującego prawa.

Szkolenia specjalistyczne powinny mieć na celu dogłębną analizę wąskich, nowych, specjalistycznych zagadnień, będących np. wynikiem wprowadzania nowych technologii przy prowadzeniu rozpraw (projektowany audiowizualny zapis przebiegu rozprawy), postępowań

elektronicznych (elektroniczne postępowanie upominawcze), nowych technik wykorzystywanych w postępowaniach przygotowawczych (karnych).

Poza szkoleniami teoretycznymi i praktycznymi dotyczącymi znajomości prawa, jego wykładni i stosowania, sędziom potrzebne są zajęcia o charakterze praktycznym z zakresu organizacji czasu pracy i zarządzania referatem jako całością oraz poszczególnymi sprawami w referacie, zajęcia mające na celu podniesienie kompetencji retorycznych i negocjacyjnych sędziów, dotyczące znajomości technik przesłuchiwania, rozpoznawania technik manipulacyjnych i sztuki radzenia sobie z manipulacją, umiejętności autoprezentacji i komunikowania się ze społeczeństwem za pośrednictwem mediów, umiejętności argumentacji prawniczej, sposobów radzenia sobie ze stresem i „zespołem wypalenia zawodowego”, wreszcie prowadzenia mediacji.

Konieczne jest prowadzenie w szerokim zakresie przez KSSiP **kształcenia językowego** kadr wymiaru sprawiedliwości. Sędziowie, z uwagi na obciążenie zawodowe, nie są w stanie uczestniczyć w regularnych kursach języków obcych. Celowe wydaje się więc kształcenie metodami na odległość (e-learning) z uzupełnieniem w postaci szkoleń bezpośrednich. Szkoleniem językowym powinny być objęte osoby posiadające co najmniej podstawową znajomość języka obcego, szkolenie oferowane przez KSSiP powinno odbywać się na wyższym poziomie zaawansowania, z naciskiem na język prawniczy i prawny.

Konieczne jest także prowadzenie cyklicznego szkolenia specjalistycznego w formie **studiów podyplomowych** dla sędziów, obejmujących oprócz specjalistycznej wiedzy prawniczej z zakresu prawa cywilnego i rodzinnego, prawa karnego, prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, prawa gospodarczego, przydatną w każdej dziedzinie prawa wiedzę specjalistyczną z zakresu nauk pomocniczych, wspierających w rozstrzyganiu poszczególnych kategorii spraw – np. ekonomii, rachunkowości, psychologii, pedagogiki, medycyny sądowej, kryminalistyki, psychiatrii.

Niezbędna jest kontynuacja udziału KSSiP w organizowaniu staży zagranicznych polskich sędziów w TSUE, ETPCz, Eurojust oraz sądach państw członkowskich UE w ramach programu wymiany EJTN. Konieczne jest również rozpoczęcie programu staży zagranicznych dla urzędników sądowych (odpowiedzialnych za współpracę sądową w sprawach cywilnych i karnych) oraz kadry zarządzającej (prezesa sądów, dyrektorzy sądów).

Krajowa Rada Sądownictwa dostrzegła też potrzebę poświęcenia uwagi i czasu kwestii szkolenia sędziów z **prawa europejskiego** (prawa Unii Europejskiej). Elementy prawa europejskiego powinny być omawiane w czasie szkoleń podstawowych, łącznie z poszczególnymi zagadnieniami prawa krajowego - zawsze wtedy, gdy prawo krajowe stanowi efekt wdrożenia prawa wspólnotowego do wewnętrznego porządku prawnego Polski jako państwa UE.

Wejście w życie ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury wiązało się ze zniesieniem aplikacji referendarskiej, która trwała rok (wcześniej - pół roku) i przygotowywała referendarzy sądowych przede wszystkim do orzekania w wydziałach ksiąg wieczystych i rejestrowych (Krajowego Rejestru Sądowego i rejestru zastawów). Obecnie zakłada się, że po zakończeniu rocznej aplikacji ogólnej aplikantom, którzy nie będą kontynuować szkolenia wstępnego w ramach aplikacji sądowej lub prokuratorskiej, zostaną powierzone czynności referendarza sądowego lub asystenta sędziego. Aplikacja ogólna niewątpliwie przygotowuje

aplikanta do wykonywania czynności asystenta sędziego. Można mieć natomiast wątpliwości, czy przy wyraźnie widocznym niedostatku tematyki dotyczącej rejestrów sądowych w programie aplikacji ogólnej, należycie przygotowuje ona aplikantów do wykonywania czynności referendarzy sądowych. Z tej przyczyny należy w harmonogramie działalności szkoleniowej uwzględnić ofertę szkoleń uzupełniających kwalifikacje zawodowe osób mianowanych - po ukończeniu aplikacji ogólnej - na stanowiska referendarzy sądowych.

Należy zaktywizować proces szkolenia na odległość. Celowe jest prowadzenie kompatybilnych działań szkoleniowych, tj. uzupełnianie szkoleń bezpośrednich szkoleniami w formie e-learningu oraz materiałami szkoleniowymi w wersji elektronicznej. Najbardziej czasochłonne dla uczestników i kosztowne szkolenia bezpośrednie mogą często stanowić jedynie podsumowanie procesu szkolenia na odległość.

W dniu 8 maja 2009 r. Krajowa Rada Sądownictwa zwróciła uwagę organom wyposażonym w inicjatywę ustawodawczą na pilną konieczność podjęcia prac mających na celu nowelizację ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury⁴⁷. W swoistym apelu, skierowanym przede wszystkim do Ministra Sprawiedliwości, Rada wykazała wadliwość nowego modelu aplikacji, jak również szkoleń zawodowych, w szczególności zaś podniosła kwestię braku zapewnienia właściwych kompetencji Krajowej Radzie Sądownictwa, dających podstawę do jej rzeczywistego wpływu na proces kształcenia w wymiarze sprawiedliwości w zakresie ustawicznym i wstępnym, kompetencji adekwatnych do ustrojowej pozycji tego organu konstytucyjnego.

Według Trybunału Konstytucyjnego Krajowa Rada Sądownictwa jest konstytucyjnym organem państwa, którego zadania statuuje ją w bezpośredniej bliskości władzy sądowniczej, co wynika z systematyki Konstytucji, konstytucyjnego określenia składu Rady i jej kompetencji⁴⁸. W uzasadnieniu jednego ze zdań odrębnych do wyroku Trybunału Konstytucyjnego⁴⁹ zwrócono uwagę na nazbyt skromne kompetencje Krajowej Rady Sądownictwa w odniesieniu do działalności szkoleniowej nadzorowanej przez Ministra Sprawiedliwości, podkreślając, że niezwykle wrażliwym obszarem, jakim są szkolenia sędziów, zawiaduje organ władzy wykonawczej w osobie Ministra Sprawiedliwości. Kształtowanie wiedzy oraz poglądów sędziów na temat głównych i pobocznych linii orzeczniczych oraz na temat nowelizacji prawa i nowych orzeczeń odmiennych od dotychczas znanych, pozostaje w gestii Ministra Sprawiedliwości, który „zawiaduje obszarem istotnym dla niezawisłości sędziów, a Krajowa Rada Sądownictwa, strażniczka niezawisłości sędziów, nie dostrzega tu zagrożenia”.

W takim kontekście trudno zgodzić się z pozbawieniem Krajowej Rady Sądownictwa, w obecnym stanie prawnym, rzeczywistego wpływu na dziedzinę szkoleń sędziów, których celem jest m.in. kształtowanie właściwej wykładni przepisów w kierunku jej ujednoczenia, wdrażanie nowelizacji prawa, przekazywanie poglądów doktryny, pogłębianie wiedzy o dorobku judykatury i zachodzących w tym zakresie zmianach, zdobywanie umiejętności przydatnych w sprawnym i efektywnym orzekaniu, kształtowanie właściwych postaw etycznych sędziów etc.

⁴⁷ **Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 8 maja 2009 r.** dotyczące ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz.U. Nr 26, poz. 157).

⁴⁸ por. **wyroki TK** z 15 grudnia 1999 r., P 6/99, OTK 1999, nr 7, poz.164; z 18 lutego 2004 r., K 12/03, OTK 2004, nr 2, poz.8; z 18 lipca 2007 r., K 25/07, OTK 2007, nr 7, poz.80; z 16 kwietnia 2008 r., K 40/07, OTK 2008, nr 3 poz.44; z 7 maja 2008 r., SK 57/06, OTK 2008, nr 4, poz. 63).

⁴⁹ **Wyrok TK** z 16 kwietnia 2008 r., K 40/07 - zdanie odrębne sędziego Trybunału Konstytucyjnego Andrzeja Rzeplińskiego.

Marginalne usytuowanie organu konstytucyjnego, którego podstawowym zadaniem jest strzeżenie niezawisłości sędziów i niezależności sądów, jako podmiotu nieposiadającego żadnego realnego wpływu na funkcjonowanie instytucji mającej zapewnić należyte wykształcenie przyszłych sędziów i doskonalenie zawodowe tych, którzy pełnią swój urząd, uniemożliwia Krajowej Radzie Sądownictwa wykonywanie konstytucyjnych zadań w omawianym zakresie.

Niezwykle skromne uprawnienia Rady w odniesieniu do szkoleń ustawicznych wynikają bowiem nawet nie z ustawy, a z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 16 kwietnia 2009 r. w sprawie nadania statutu Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury. Z tego właśnie aktu prawnego wynika, że założenia harmonogramu szkoleń oraz planu wydawniczego są tworzone m.in. na podstawie niewiążących propozycji zgłoszonych przez Krajową Radę Sądownictwa.

Zdaniem Krajowej Rady Sądownictwa powinna ona mieć decydujący i rzeczywisty wpływ na:

- treść programu aplikacji sędziowskiej (być może nawet jej powinien przypaść – a nie Ministrowi Sprawiedliwości – merytoryczny nadzór nad aplikacją sędziowską), podobnie jak Krajowa Rada Prokuratury powinna mieć decydujący i rzeczywisty wpływ na treść programu aplikacji prokuratorskiej; Krajowa Rada Sądownictwa powinna mieć również wpływ na kształt i przedmiot (zakres programowy) egzaminu sędziowskiego;
- kształcenie ustawiczne sędziów, referendarzy sądowych i asystentów sędziów - w tym wpływ na treść programów (harmonogramów) szkoleń, metody szkolenia a także na dobór wykładowców. Roczne i wieloletnie harmonogramy działalności szkoleniowej Szkoły powinny być opracowywane w części dotyczącej szkolenia sędziów, referendarzy sądowych i asystentów sędziów „w porozumieniu” z Krajową Radą Sądownictwa. Stanowisko Rady powinno być przy tym wiążące dla odpowiednich organów Krajowej Szkoły.

Dyrektor Krajowej Szkoły, podobnie jak jego zastępcy, powinien być wyłaniany w drodze konkursu. W skład komisji konkursowej powinni wchodzić przedstawiciele Krajowej Rady Sądownictwa (symetrycznie również przedstawiciele Krajowej Rady Prokuratury). Opinia Krajowej Rady Sądownictwa o wyłonionym w drodze konkursu kandydacie na Dyrektora Szkoły – wyrażana przed jego powołaniem - powinna być wiążąca dla Ministra Sprawiedliwości w tym znaczeniu, że kandydata eliminowałaby opinia negatywna. Analogicznie powinny zostać ukształtowane kompetencje Krajowej Rady Prokuratury. Obydwie Rady powinny mieć też uprawnienie do zgłoszenia wniosku o odwołanie Dyrektora Szkoły i jego zastępców. Dyrektor Szkoły powinien składać co roku Krajowej Radzie Sądownictwa sprawozdanie z działalności szkoleniowej.

Rada uznała, że zbyt pochopnie podjęto decyzję o usunięciu z ustroju sądów powszechnych instytucji asesora sądowego⁵⁰, głęboko osadzonej w tradycji polskiego sądownictwa. Trybunał Konstytucyjny nie orzekł bowiem o niezgodności z Konstytucją instytucji asesora sądowego, lecz jedynie trybu mianowania asesorów, ich zależności od władzy wykonawczej i organów sądów oraz braku właściwej urzędowi sędziego gwarancji niezawisłości, niezależności i nieusuwalności. W wyroku tym Trybunał uznał również, że nie jest dopuszczalne, jako niezgodne z Konstytucją, powierzanie asesorom czynności sędziowskich przez Mini-

⁵⁰ Wyrok TK z 24 października 2007 r. SK 7/06 (OTK-A 2007 nr 9, poz. 108).

stra Sprawiedliwości. Orzeczenie Trybunału nie oznaczało zatem konieczności wyeliminowania stanowiska asesora sądowego z porządku ustrojowego sądów.

Rada stwierdziła, że skoro w ustawie o Krajowej Szkole uznano za konieczne odbywanie stażu po egzaminie sędziowskim, to zdecydowanie lepszym rozwiązaniem byłoby utrzymanie instytucji asesora sądowego z odpowiednio ustalonym zakresem jego kognicji, zgodnym z granicami wyznaczonymi Konstytucją RP, niż tworzenie w sądach dodatkowych kategorii asystentów i referendarzy (zatrudnianych w ramach stażu – po egzaminie sędziowskim a przed powołaniem na urząd sędziego).

4. Działalność Rady w zakresie zapobiegania zagrożeniom niezawisłości sędziowskiej a także w zakresie dbałości o należyty poziom wynagrodzeń sędziowskich.

Krajowa Rada Sądownictwa stojąc na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów ma za zadanie reagować na wszelkie zachowania, które stanowią dla niezależności sądów i niezawisłości sędziów zagrożenie. W demokratycznym państwie prawa ochrona tych wartości leży w interesie każdego obywatela, gdyż zapewnia mu dostęp do rzetelnego, bezstronnego i kompetentnego sądu.

Sąd Okręgowy w Płocku postanowieniem z dnia 19 października 2010 roku wystąpił do Krajowej Rady Sądownictwa, zwracając uwagę na działanie prokuratora, mogące naruszać niezawisłość sędziowską. Polegało ono na przesłuchaniu przez prokuratora w postępowaniu karnym świadka w osobie sędzi Sądu Rejonowego w Płocku, która miała rozpoznać wniosek oskarżyciela o przedłużenie aresztu. Tymczasem prokurator przesłuchiwał ją na okoliczności związane z wykonywaniem obowiązków sędziowskich przez nią oraz przez innych sędziów wspomnianego sądu, a także na okoliczności potencjalnych związków tych sędziów ze stronami postępowania.

W stanowisku⁵¹ z dnia 17 listopada 2010 r. Krajowa Rada Sądownictwa, dzieląc stanowisko Sądu Okręgowego w Płocku, stanowczo sprzeciwiła się sposobowi prowadzenia przez prokuraturę czynności w opisaney sprawie. Zarówno z treści protokołu przesłuchania świadka jak i z protokołu posiedzenia sądu okręgowego wynikało, iż wezwanie sędziego w charakterze świadka miało na celu wywarcie na przyszłość presji na sędziach. Natężenie tejże presji – jak słusznie zauważył sąd okręgowy – nie pozostało bez wpływu, zarówno na postrzeganie wymiaru sprawiedliwości jako całości jak i na niezawisłość sędziowską.

Rada stwierdziła, że zachowanie prokuratora prowadzącego śledztwo bezpodstawnie podawało w wątpliwość niezawisłość sędziowską w ogólności i uznała, że w przypadku akceptacji takiego sposobu stosowania prawa, sędzia mógłby być poddawany w każdej chwili rygorom formalnego postępowania prowadzonego przez prokuratora w związku z nieuwzględnieniem przez sąd jego wniosku procesowego, co godziłoby w niezawisłość sędziowską oraz przeczyłoby konstytucyjnemu prawu obywatela do sądu w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji.

⁵¹ Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie zagrożeń niezawisłości sędziów zasygnalizowanych wystąpieniem Sądu Okręgowego w Płocku z dnia 19 października 2010 roku.

Związek pomiędzy faktem nieuwzględnienia wniosku prokuratora, a przesłuchaniem sędzi Sądu Rejonowego w Płocku Rada, na gruncie przedstawionego stanu faktycznego, uznała za niewątpliwą i świadcząca o rażącym nadużyciu prawa przez prowadzącego śledztwo prokuratora i działanie takie zdecydowanie potępiła wyrażając pogląd, że wymiar sprawiedliwości w demokratycznym państwie prawnym nie może funkcjonować w warunkach wywierania presji na sędziów.

Krajowa Rada Sądownictwa wystąpiła z apelem do sędziów, aby w orzekaniu dochowali wierności złożonemu ślubowaniu i przestrzegali zasady niezawisłości sędziowskiej bez względu na wywierane na nich naciski.

Prokurator Generalny Andrzej Seremet w wyniku prośby o spowodowanie wyjaśnienia zaistniałej sytuacji poinformował Radę, że na stwierdzone uchybienia zwrócił uwagę Prokuratorowi Apelacyjnemu w Warszawie, który wszczął postępowanie służbowe. Podkreślił, że rozumie powody wrażliwości sędziów i Krajowej Rady Sądownictwa na przypadki, które mogą wskazywać na brak szacunku dla niezależności sądów. W piśmie skierowanym do Przewodniczącego Rady zapewnił, że podlegli mu prokuratorzy rozumieją znaczenie niezawisłości sędziów w funkcjonowaniu demokratycznego państwa i szanują ten atrybut władzy sądowniczej.

Krajowa Rada Sądownictwa wielokrotnie podkreślała, że kwestia wynagrodzeń sędziów to ważna gwarancja niezawisłości sędziowskiej oraz, że sędziowie są jedyną kategorią zawodową, której warunki płacowe stanowią przedmiot regulacji konstytucyjnej.

W dniu 11 marca 2010 r. Rada zaapelowała o podjęcie przez władzę ustawodawczą i wykonawczą zdecydowanych działań w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu wynagrodzeń sędziowskich⁵².

Po raz kolejny zwróciła uwagę, że urząd sędziego winien być ukoronowaniem kariery prawnika. Podwyższenie wynagrodzeń sędziowskich jest, zdaniem Rady, niezbędne, aby urząd ten chcieli pełnić najlepsi przedstawiciele innych zawodów prawniczych, a uzyskanie nominacji sędziowskiej uważali za uwieńczenie swojej kariery. Niskie wynagrodzenia sędziów powodują trudności z obsadzeniem wolnych stanowisk sędziowskich wobec braku odpowiednich kandydatów oraz mają wpływ na nasilające się zjawisko odchodzenia sędziów do innych zawodów prawniczych (49 odejść w 2010 r.).

Sędziowie powinni otrzymywać wynagrodzenie adekwatne do rangi sprawowanego urzędu oraz pozycji społecznej. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 178 ust. 2 stanowi, że sędziom zapewnia się warunki pracy i wynagrodzenie odpowiadające godności urzędu oraz zakresowi ich obowiązków. Krajowa Rada Sądownictwa przypominała, że właściwy poziom wynagrodzeń sędziowskich jest nie tylko sprawą wewnętrzną Polski. Zalecenie Komitetu Ministrów Rady Europy, zgodnie z przyjętą 10 lipca 1998 roku Europejską Kartą Ustawowych Zasad Dotyczących Sędziów, jednoznacznie wskazuje, że wynagrodzenie sędziów jest istotnym elementem niezawisłości i bezstronności sędziego.

Krajowa Rada Sądownictwa zwróciła się do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Marszałków Sejmu i Senatu oraz Rady Ministrów o pilne podjęcie działań zmierzających do zmiany załącznika do ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych w części określającej

⁵² Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 11 marca 2010 r. w sprawie wynagrodzeń sędziów.

mnożniki służące do ustalenia wysokości wynagrodzenia zasadniczego sędziów tak, by wynagrodzenia były zgodne z normą konstytucyjną wyrażoną w art. 178 ust. 2 ustawy zasadniczej.

Podczas posiedzenia plenarnego Krajowej Rady Sądownictwa w dniu 11 czerwca 2010 roku Minister Sprawiedliwości potwierdził zawieszenie rozmów na temat ewentualnego wzrostu wynagrodzeń sędziowskich w związku ze skutkami powodzi, która nawiedziła niektóre obszary kraju.

Członkowie Rady zaproponowali, by przyjąć ustawę czasową, dzięki której np. w perspektywie 8 lat, możliwe będzie sukcesywne podnoszenie wynagrodzeń do poziomu satysfakcjonującego sędziów. Pozwoli to ustabilizować sytuację kadrową i powstrzymać odchodzenie najlepszych sędziów do innych zawodów. Z drugiej strony nie obciąży budżetu ponad miarę. Minister Sprawiedliwości z zainteresowaniem przyjął tę propozycję, ale podkreślił, że nie może rozpocząć rozmów na temat konkretnych rozwiązań dotyczących wynagrodzeń sędziów.

Nieuregulowanie sprawy wynagrodzeń sędziowskich było przyczyną niezadowolenia oraz wznowienia akcji protestacyjnych organizowanych w sądach.

W uchwale⁵³ z dnia 17 listopada 2010 r. Krajowa Rada Sądownictwa, jednogłośnie podtrzymała swoje stanowisko z dnia 8 stycznia 2009 r. w sprawie akcji protestacyjnych organizowanych w sądach, w którym przypomniała, że zgodnie z art. 178 ust. 3 Konstytucji RP sędzia nie może prowadzić działalności publicznej niedającej się pogodzić z zasadami niezależności sądów i niezawisłości sędziów.

III. Opiniowanie projektów aktów normatywnych dotyczących sądownictwa i sędziów oraz projektów planów finansowych dla sądów powszechnych.

Obowiązek opiniowania projektów aktów normatywnych jest drugim z najważniejszych zadań Krajowej Rady Sądownictwa określonych w ustawach. Wykonując go Rada przyjęła w 2010 roku 30 uchwał, a także 29 stanowisk oraz 108 opinii i przekazała je organom, które zwróciły się o ich podjęcie. Ponadto upoważnieni członkowie Rady brali udział w posiedzeniach sejmowych i senackich komisji i podkomisji w trakcie prac nad ustawami dotyczącymi sądów i sędziów. Z uwagi na dbałość o stanowione prawo, w oparciu o które sądy wydają orzeczenia, Rada szczegółowo analizuje opiniowane akty normatywne dotyczące sądownictwa i sędziów.

Krajowa Rada Sądownictwa, w zakresie swoich kompetencji opiniodawczych pozytywnie zaopiniowała propozycję nadania nowego brzmienia art. 179 Konstytucji RP⁵⁴. Wyraziła pogląd, że uzupełnienie tego przepisu o przesłanki i tryb umożliwiające odmowę powołania sędziów przedstawionych Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej przez Krajową Radę Sądownictwa wyeliminuje zbędne dla powagi konstytucyjnych organów państwa spory, co do zakresu ich kompetencji dotyczących zasady podziału władz. Poparła również propozycję nadania rangi konstytucyjnej Prokuraturze z uwagi na znaczenie tego organu dla wymiaru sprawiedliwości i pozytywnie opiniowała wprowadzenie do ustawy zasadniczej unormowań

⁵³ Uchwała Nr 1925/2010 Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie akcji protestacyjnych organizowanych w sądach.

⁵⁴ Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 15 kwietnia 2010 r. w przedmiocie projektu ustawy o zmianie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (dot. poselskiego projektu ustawy przedstawionego przy piśmie Szefa Kancelarii Sejmu z dnia 17 marca 2010 r. nr GMS-WP-183-40/10).

dotyczących statusu Prokuratora Generalnego, oraz uprawnień Krajowej Rady Sądownictwa do przedstawiania Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej jednego z kandydatów na to stanowisko.

Rada co do zasady pozytywnie zaopiniowała⁵⁵ poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym. Choć nie wypowiedziała się co do zasadności szczegółowych rozwiązań dotyczących procedury wyboru kandydatów na sędziów Trybunału Konstytucyjnego, to przychylnie odniosła się do projektu regulacji zmierzającej do odpolitycznienia postępowania w sprawie wyboru sędziów Trybunału Konstytucyjnego – między innymi przez wprowadzenie zasady, zgodnie z którą wstępny doboru kandydatów miałyby dokonywać ciała złożone z przedstawicieli środowisk prawniczych. Uznała, że o doborze kandydatów powinny przesądzać względy merytoryczne, a nie uwarunkowania polityczne. Rada pozytywnie oceniła również propozycję projektodawcy, aby przedstawiciele Krajowej Rady Sądownictwa uczestniczyli w procedurze typowania kandydatów na stanowisko sędziego Trybunału, przez udział w Kolegium Elektorów przedstawiającym kandydatów Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej. Krytycznie natomiast Rada odniosła się do propozycji zmian kryteriów doboru kandydatów na stanowisko sędziego Trybunału Konstytucyjnego przez wprowadzenie wymogu kwalifikacyjnego legitymowania się przez kandydata stopniem naukowym doktora nauk prawnych. Stwierdziła, że obecnie obowiązujące rozwiązanie, które przewiduje, że sędzią Trybunału może zostać osoba posiadająca kwalifikacje wymagane do zajmowania stanowiska sędziego Sądu Najwyższego lub Naczelnego Sądu Administracyjnego gwarantuje wybór osób z odpowiednio wysokimi kwalifikacjami i kompetencjami, „wyróżniających się wiedzą prawniczą” jak tego wymaga art. 194 ust. 1 Konstytucji RP. Wprowadzenie proponowanych zmian wykluczyłoby z grona kandydatów na to stanowisko wiele autorytetów prawniczych – praktyków, którzy nie posiadają odpowiednich stopni naukowych, ale legitymują się znaczącym dorobkiem zawodowym - ze szkodą dla samego Trybunału oraz państwa.

W stanowisku⁵⁶ z dnia 18 listopada 2010 r. Krajowa Rada Sądownictwa stwierdziła, że konieczne jest stworzenie w sądach powszechnych jednolicie funkcjonujących biur prasowych. Uznała, że biura takie, tworzone w sądach okręgowych i apelacyjnych winny składać się z profesjonalnie przeszkolonych sędziów, w miarę możliwości i potrzeb z dwóch rzeczników obsługujących pion cywilny oraz karny. Taka specjalizacja sprzyja nie tylko swobodzie wypowiedzi, ale ułatwia sprawowanie funkcji dając możliwość precyzyjnego wyjaśniania nawet najtrudniejszych zagadnień z danej dziedziny.

Rzecznicy prasowi powinni być aktywni w swojej pracy. Sprzyjałoby temu rozważne ustalanie ich zakresu czynności i w tym względzie, według Rady, potrzebna jest dobra współpraca i zrozumienie ze strony prezesów sądów. Odpowiednie obciążenie rzeczników pracą orzeczniczą spowoduje nastawienie na właściwą prezentację problemów sądownictwa i środowiska sędziowskiego w miejsce li tylko doraźnego odpierania ataków mediów. Za wskazane Rada uznała, aby w biurze prasowym sądu była także osoba zastępująca sędziów gdy są na sali rozpraw, stale odbierająca telefony, przygotowująca odpowiednie akta czy proste informacje dla mediów. Może to być asystent sędziego lub osoba o przygotowaniu medialnym. Rzecznicy prasowi powinni uczestniczyć w profesjonalnych szkoleniach, które nie byłyby jedynie teore-

⁵⁵ **Opinia Krajowej Rady Sądownictwa** z dnia 15 kwietnia 2010 r. w przedmiocie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym.

⁵⁶ **Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa** z dnia 18 listopada 2010 roku w sprawie organizacji pracy biur prasowych.

tycznymi wykładami, ale głównie warsztatami pracy przed kamerą, mikrofonem, kształcące w kierunku docierania do mediów, czy pisania sprostowań, wyjaśnień, polemik. Za niedopuszczalne uznała sytuacje, gdy rzecznik prasowy musi dzielić swój gabinet z innymi sędziami, co nadal się zdarza. Rzecznicy powinni prowadzić nieustanny monitoring lokalnych mediów i nie lekceważyć nawet najdrobniejszych fałszywych informacji dotyczących sędziów i sądów, na bieżąco informować prezesów sądów o publikacjach na temat swoich jednostek zwłaszcza tych o pejoratywnym zabarwieniu. Nie powinni unikać występowania w lokalnych czy centralnych mediach elektronicznych. Za wskazane Rada uznała przekazywanie jej informacji w trudnych przypadkach, gdy media lekceważą próby wyjaśnień czy sprostowań.

Krajowa Rada Sądownictwa wyraziła pogląd, że sądy winny mieć czytelne strony internetowe, na których łatwo znaleźć telefon komórkowy oraz adres poczty elektronicznej do rzecznika prasowego. Zachęcała Ministerstwo Sprawiedliwości oraz prezesów sądów, by w oparciu o doświadczenia najlepszych sądowych biur prasowych stworzyć wzorcowy model i wprowadzać go do sądów, w których takiej obsługi nie ma. Podkreśliła, że w społeczeństwie medialnym nie wolno lekceważyć potrzeby profesjonalnego reprezentowania sądownictwa. Nawet najlepsze wyroki nie obronią się w odbiorze opinii społecznej, jeśli nie zostaną przedstawione obywatelom w sposób zrozumiały, z odpowiednimi, jasnymi wyjaśnieniami.

1). Stanowiska i opinie Krajowej Rady Sądownictwa do projektów ustaw kodeksowych.

Krajowa Rada Sądownictwa wielokrotnie sygnalizowała niedopuszczalną częstotliwość zmian, jakim poddawane są ustawy rangi kodeksowej. Zwraçała uwagę, że każda ingerencja w treść przepisów prawnych, szczególnie kodeksowych, powinna być przemyślana, rozważna oraz następować w ostateczności. Zbyt częste zmiany przepisów prawnych prowadzą do niestabilności systemu prawnego, do podważania zaufania społeczeństwa do tego systemu, oraz nie podnoszą kultury prawnej w społeczeństwie. Rada wyrażała też pogląd, że zmiany Kodeksów są za częste i nieskoordynowane. Niedopuszczalna jest też powszechna praktyka dokonywania fragmentarycznych zmian w ramach, nawet najważniejszych z punktu widzenia funkcjonowania społeczeństwa, ustaw.

Z takimi zastrzeżeniami Rada opiniowała nadsyłane jej projekty dotyczące zmian kodeksowych, zgłaszając uwagi zarówno merytoryczne jak i techniczne.

Opiniując **projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks cywilny**⁵⁷ Krajowa Rada Sądownictwa stwierdziła, że wprawdzie w uzasadnieniu projektu przedstawiono szereg argumentów przemawiających za zmianą ustawy co do postępowania z rzeczami znalezionymi, to jednak projekt nie wprowadzał niezbędnych uregulowań, zawierał natomiast szereg przepisów zbędnych dla ich adresatów. Część z nich wprowadzała niepotrzebną kazuistykę. Niedołączenie do projektu przepisów wykonawczych uniemożliwiło Radzie ocenę prawidłowości proponowanych zmian.

⁵⁷ **Opinia Krajowej Rady Sądownictwa** z dnia 12 marca 2010 r. w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks cywilny.

W przedmiocie **komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy o podpisie elektronicznym, ustawy o podatku od towarów i usług, ustawy – Kodeks cywilny oraz ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych**⁵⁸ Krajowa Rada Sądownictwa stwierdziła, że proponowane rozwiązania nie były precyzyjne. Ich analiza pozwalała na wyodrębnienie podpisu elektronicznego oraz jego szczególnej formy. Według Rady ustawodawca wyraźnie powinien wskazać, które formy podpisu elektronicznego (podpis elektroniczny, zaawansowany podpis elektroniczny, osobisty podpis elektroniczny, bezpieczny podpis elektroniczny) powodują skutki prawne równoważne skutkom prawnym oświadczenia woli złożonego w formie pisemnej.

Negatywnie zaopiniowała⁵⁹ Krajowa Rada Sądownictwa **poselski oraz komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw**, uznając, że uchwalenie przedstawionych propozycji doprowadziłoby do pogorszenia standardu świadczenia usług prawnych oraz podważyłoby zaufanie do wymiaru sprawiedliwości. Rada wyraziła pogląd, że z uwagi na charakter i wagę czynności podejmowanych w związku z ich świadczeniem, nie można obniżyć wymogów stawianych osobom pragnącym wykonywać zawód prawniczy. Dopuszczenie do reprezentowania stron w postępowaniu sądowym przez absolwentów wydziałów prawa posiadających jedynie wiedzę teoretyczną stworzyłoby poważne zagrożenie dla interesów obywateli. W postępowaniu cywilnym kierującym się zasadą kontrydiktoryjności skala szkód możliwych do wyrządzenia stronie przez osobę niemającą odpowiedniego przygotowania oraz praktyki zawodowej, jest tak ogromna, że w żaden sposób nie jest możliwe ich zrekompensowanie przez wypłatę odszkodowania. Dlatego też wymogu posiadania ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej przez taką osobę, nie można uznać za wystarczające zabezpieczenie interesów strony.

Proponowane zmiany nie stawiały potencjalnym pełnomocnikom żadnych wymogów w zakresie etyki, czy obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej, co stwarzało pole do nadużyć, w szczególności zaś wykorzystywania naiwności osób niemających doświadczenia w obrocie prawnym. Adwokat i radca prawny musi kierować się etyką zawodu oraz dobrem klienta. Za złamanie zasad etyki grozi im odpowiedzialność dyscyplinarna włącznie z możliwością wydalenia z zawodu. Rzeczpospolita Polska, jako demokratyczne państwo prawne ma obowiązek zapewnienia obywatelom pomocy prawnej o jak najwyższym standardzie. Nie bez przyczyny w art. 17 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wyróżnia się „zawody zaufania publicznego”, do których między innymi zalicza się zawody prawnicze - adwokata i radcy prawnego. Propozycje przedstawione w projekcie zmierzały do obniżenia kryteriów, jakie winny spełniać osoby, które miałyby wykonywać czynności o szczególnym charakterze i doniosłości z punktu widzenia zadań państwa i zapewnienia obywatelom właściwych środków ochrony gwarantowanych konstytucyjnie praw i wolności.

Umożliwienie reprezentowania stron w postępowaniu sądowym osobom, które nie odbyły odpowiedniego szkolenia zawodowego oraz bez nadzoru merytorycznego i etycznego ze strony właściwego organu samorządu stanowi istotne zagrożenie interesów obywateli oraz będzie skutkowało utratą społecznego zaufania do całego systemu wymiaru sprawiedliwości.

⁵⁸ **Opinia Krajowej Rady Sądownictwa** z dnia 29 lipca 2010 r. W przedmiocie komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy o podpisie elektronicznym, ustawy o podatku od towarów i usług, ustawy – Kodeks cywilny oraz ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych.

⁵⁹ **Opinia Krajowej Rady Sądownictwa** z dnia 9 czerwca 2010 r. w przedmiocie projektów ustaw o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (druki nr 2603 i 2604).

Rada uznała, że drugi z projektów zagrażał też interesom obywateli, których ochrona prawna powinna mieć zapewniony odpowiedni poziom świadczonych usług prawniczych. Wyraziła pogląd, że występujący w sprawach sądowych profesjonalni pełnomocnicy powinni posiadać minimum przygotowania zawodowego, który zapewnia odbycie aplikacji lub spełnienie co najmniej wymogu zdania egzaminu zawodowego.

Zdaniem Rady projekty były niespójne z ustawami o adwokaturze i radcach prawnych, a także dyskryminowały aplikantów adwokackich i radcowskich, którzy dopiero po upływie czasu określonego w tych ustawach mogą występować przed sądami powszechnymi.

Zgłaszając szereg uwag do kolejnego **projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw**⁶⁰ Krajowa Rada Sądownictwa uznała, że na aprobatę zasługiwała idea likwidacji odrębnego postępowania w sprawach gospodarczych, gdyż jej zdaniem należy dążyć do maksymalnego ograniczenia postępowań odrębnych. Za celowy uznała też przepis, który miał wprowadzić zasadę, że w sprawach dotyczących pieczy nad małoletnimi dziećmi i kontaktów z dzieckiem sąd orzeka w przedmiocie zabezpieczenia po przeprowadzeniu rozprawy, (z wyjątkiem wypadków niecierpiących zwłoki). Na poparcie zasługiwał też według Rady zamiar przekazania postępowania w sprawach odwołań od decyzji prezesów określonych centralnych organów administracji państwowej z właściwości Sądu Okręgowego w Warszawie do właściwości sądów administracyjnych.

Szczególną uwagę Rada zwróciła na nowelizację tych przepisów, które w projektowanej formie były nie do przyjęcia.

Negatywnie Rada zaopiniowała⁶¹ **komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego**. W dniu 27 maja 2010 roku, wpłynął do Krajowej Rady Sądownictwa obszerny projekt nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego nadesłany przez Ministra Sprawiedliwości. Zdaniem Rady proponowane ingerencje w treść Kodeksu postępowania cywilnego powinny zostać skoordynowane i przedstawione łącznie w jednym projekcie nowelizacyjnym.

Ranga aktu prawnego jakim jest ustawa, w szczególności gdy ma ona charakter kodyfikacji, według Rady, wymaga odpowiedniej, wykształconej w ramach współpracy pomiędzy organami władzy, praktyki dokonywania nowelizacji.

Proponowane zmiany Rada uznała za co najmniej wątpliwe merytorycznie.

Również negatywnie Krajowa Rada Sądownictwa oceniła⁶² **projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy o prawie pomocy w postępowaniu w sprawach cywilnych prowadzonym w państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz o prawie pomocy w celu ugodowego załatwienia sporu przed wszczęciem takiego postępowania oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów**.

Rada zwróciła uwagę na to, że rozporządzenia unijne, jako akty prawne mające bezpośrednie zastosowanie w Rzeczypospolitej Polskiej, nie wymagają implementacji do krajowego

⁶⁰ **Opinia Krajowej Rady Sądownictwa** z dnia 15 października 2010 r. w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw.

⁶¹ **Opinia Krajowej Rady Sądownictwa** z dnia 29 lipca 2010 r. w przedmiocie komisijnego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego.

⁶² **Opinia Krajowej Rady Sądownictwa** z dnia 30 lipca 2010 r. w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy o prawie pomocy w postępowaniu w sprawach cywilnych prowadzonym w państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz o prawie pomocy w celu ugodowego załatwienia sporu przed wszczęciem takiego postępowania oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

porządku prawnego, ani stosowania w prawie krajowym technik odsyłania do ich postanowień, jako przepisów odrębnych. Zdaniem Rady proponowane zmiany były wyłącznie powieleniem postanowień rozporządzenia Rady (WE) nr 4/2009 i rozporządzenia (WE) nr 861/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady, co stanowiło naruszenie zasad prawidłowej legislacji i nie mogło spotkać się z aprobatą.

Pozytywnie natomiast Krajowa Rada Sądownictwa zaopiniowała⁶³ **projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego** w zakresie nowelizacji art. 394¹ kpc. Zwróciła przy tym uwagę na to, że poddanie kontroli instancyjnej Sądu Najwyższego wszystkich rozstrzygnięć oddalających wniosków o wyłączenie sędziego, odnoszący się do sędziego zasiadającego w składzie sądu II instancji, zgłoszony na etapie postępowania apelacyjnego, może niepotrzebnie dodatkowo obciążyć Sąd Najwyższy dużą liczbą spraw, których ciężar gatunkowy oraz fakt dość częstego korzystania z instytucji wyłączenia sędziego przez osoby o skłonnościach pieniaczych, nie uzasadnia zajmowania się nimi przez tej rangi organ władzy sądowniczej, powołany do rozstrzygania znacznie poważniejszych spraw i do zapewnienia jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych. Dlatego warte rozważenia było, według Rady, zasugerowane w uzasadnieniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 2 czerwca 2010 r., w sprawie SK 38/09, rozwiązanie polegające na poddaniu kontroli postanowień sądu II instancji oddalających wniosków o wyłączenie sędziego poprzez dopuszczenie zażalenia do równorzędnego składu sądu odwoławczego.

Zastrzeżenia Rady budziła natomiast proponowana zmiana art. 53¹ kpc polegająca na wyeliminowaniu możliwości odrzucenia oczywiście bezzasadnego wniosku o wyłączenie sędziego. Sformułowany przez Trybunał Konstytucyjny w powołanym wyroku postulat *de lege ferenda* doprowadziłby w wypadku jego uwzględnienia przez ustawodawcę, do konieczności rozstrzygania wniosków oczywiście bezzasadnych oraz zagwarantowania stronie prawa do złożenia zażalenia nawet do Sądu Najwyższego. Takie rozwiązanie w wielu wypadkach wywoływałoby paraliż postępowań sądowych poprzez korzystanie z możliwości ponawiania, w dalszym ciągu oczywiście bezzasadnych wniosków o wyłączenie sędziego, tyle że opartych na innych niż poprzednie, okolicznościach. Dlatego w ocenie Rady lepszym rozwiązaniem, byłoby wprowadzenie obowiązku odbierania wyjaśnień od sędziego, którego wniosek dotyczy, co zazwyczaj nie jest trudne i nie wydłuża istotnie biegu postępowania. W takiej sytuacji należałoby w postępowaniu pierwszoinstancyjnym utrzymać możliwość odrzucenia wniosku oczywiście bezzasadnego (skoro istnieje przewidziana w art. 380 kpc możliwość skontrolowania postanowienia w tym przedmiocie przy rozpoznaniu apelacji), zaś w postępowaniu drugoinstancyjnym wykluczyć ją (wniosek podlegałby wyłącznie oddaleniu), po dopuszczeniu zaskarżalności postanowienia sądu odwoławczego o odmowie wyłączenia sędziego.

Również pozytywnie zaopiniowała⁶⁴ Rada na posiedzeniu w dniu 14 grudnia 2010 r. **senacki projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego**. Rada nawiązała do swojej wcześniejszej opinii z dnia 18 listopada 2010 r., dotyczącej nowelizacji art. 394¹ kpc, w której wskazała jako warte rozważenia wprowadzenie rozwiązania polegającego na poddaniu kontroli postanowień sądu II instancji oddalających wniosków o wyłączenie sędziego

⁶³ **Opinia Krajowej Rady Sądownictwa** z dnia 18 listopada 2010 r. w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego.

⁶⁴ **Opinia Krajowej Rady Sądownictwa** z dnia 14 grudnia 2010 r. w przedmiocie senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego.

poprzez dopuszczenie zażalenia do równorzędnego składu sądu odwoławczego. Zasadnym, w ocenie Rady, było wprowadzenie uregulowania, na podstawie którego postanowienia o charakterze porządkowym, określone w art. 394² kpc, wydane w postępowaniu cywilnym przez sąd drugiej instancji, byłyby poddane weryfikacji przez sąd tego samego szczebla organizacyjnego, ale orzekający w innym składzie osobowym. Unikałoby się w ten sposób kosztów związanych z przymusem adwokacko – radcowskim oraz opóźnień związanych z rozpoznaniem ewentualnych wniosków o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego z urzędu.

Opiniując⁶⁵ **projekt ustawy o zmianie ustawy Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw** Rada zaznaczyła, że uzasadnienie przedłożonego projektu nie spełniało wymogów z art. 34 Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej, albowiem uzasadniona była tylko część proponowanych zmian, a ponadto nie zostały wskazane źródła finansowania, pomimo tego, że proponowane zmiany pociągały za sobą obciążenie budżetu państwa.

Ponownie krytycznie Krajowa Rada Sądownictwa wypowiedziała się w przedmiocie **projektu założeń do projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny**.⁶⁶ Zdaniem Rady zaproponowana zmiana art. 241 k.k. mogłaby utrudnić prowadzenie postępowania przygotowawczego i naraziłaby na szkodę prawnie chroniony interes uczestników postępowania. Rada uznała, że poinformowanie opinii publicznej o pewnej okoliczności, która początkowo uważana była za nieprzydatną dla postępowania (w początkowej jego fazie możliwa jest tego typu sytuacja, że trudno jednoznacznie określić, czy dana okoliczność ujawniona w postępowaniu ma związek z przedmiotem postępowania przygotowawczego), a później okazała się istotna może utrudnić prowadzenie postępowania karnego i narazić na szkodę prawnie chronione interesy uczestników postępowania. W związku z powyższym, Rada uznała, że wszelkie zmiany prowadzące do zawężenia kryminalizacji zachowań wypełniających znamiona występku z art. 241 § 1 k.k. nie będą sprzyjały skuteczności prowadzonego postępowania, a jedynie będą narażały na szkodę interesy jego uczestników i stwarzały zagrożenie naruszenia ich praw zagwarantowanych Konstytucją (art. 47 i 42 ust. 3 oraz 45 ust. 1 Konstytucji RP).

Krajowa Rada Sądownictwa nie dostrzegła także potrzeby ingerencji w obowiązujący przepis art. 212 k.k. Zdaniem Rady obowiązująca regulacja w sposób wystarczający zapewnia ochronę w zakresie „przestępstwa zniesławienia”, a rezygnacja z penalizacji zachowania polegającego na zniesławieniu za pomocą środków masowego komunikowania się jest nieuzasadniona, gdyż w żaden sposób nie dochodzi do kolizji istotnych wartości: z jednej strony wolności prasy (art. 14 Konstytucji RP), a także zasady wolności wyrażania poglądów oraz wolności w pozyskiwaniu i rozpowszechnianiu informacji (art. 54 ust. 1 Konstytucji RP), a z drugiej strony ochrony czci osób, których dotyczy krytyka prasowa (art. 47 Konstytucji RP). Wszystkie te wartości powinny być respektowane na równi.

Poselski **projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw**⁶⁷ Krajowa Rada Sądownictwa zaopiniowała również negatywnie, z wyjątkiem pozytywnie opiniowanej propozycji zmiany art. 46 Kodeksu karnego, która dotyczyła zapewnienia kompleksowej kompensaty ofiarom przestępstw już w toku postępowania karnego. Poza tym

⁶⁵ **Opinia Krajowej Rady Sądownictwa** z dnia 12 lutego 2010 r. w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw.

⁶⁶ **Opinia Krajowej Rady Sądownictwa** z dnia 15 kwietnia 2010 r. w przedmiocie projektu założeń do projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny.

⁶⁷ **Opinia Krajowej Rady Sądownictwa** z dnia 12 maja 2010 r. w przedmiocie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw.

zapropozowana nowelizacja, ingerująca w treść Kodeksu karnego oraz Kodeksu karnego wykonawczego, przedstawiona w okresie *vacatio legis* aktu prawnego zmieniającego te same przepisy⁶⁸ stanowiła, zdaniem Krajowej Rady Sądownictwa, naganną praktykę godzącą w spójność i przejrzystość prawa. Opiniowana ustawa opierała się na zapisach tworzących Fundusz Pomocy Ofiarom Przestępstw, a następnie odnoszących się do jego organizacji. Uchwalone przepisy (wchodzące w życie w 2010 i 2011 r.) przewidywały już dysponowanie środkami pochodzącymi z nawiązek i świadczeń pieniężnych w taki sposób, by skoncentrowane były w ramach funkcjonowania Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej. Zmienione zostały w konsekwencji odpowiednie przepisy prawa karnego materialnego i prawa karnego wykonawczego, co uniemożliwiło Krajowej Radzie Sądownictwa ustosunkowanie się do poszczególnych zapisów opiniowanego projektu. Rada wyraziła jednak pogląd, że obowiązująca regulacja oraz wejście w życie odpowiednich przepisów ustawy z dnia 12 lutego 2010 r. nie uzasadniają, konieczności ponownej ingerencji w materię kodeksową.

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny, przygotowany przez Komisję Kodyfikacyjną Prawa Karnego, przewidujący wprowadzenie nowego typu przestępstwa – „*stalkingu*”, Krajowa Rada Sądownictwa co do zasady opiniowała pozytywnie.⁶⁹ Dostrzegając konieczność kryminalizacji zachowań mieszczących się w ramach zjawiska „*stalkingu*”, Rada zwróciła jednak uwagę, że art. 190a Kodeksu karnego zawiera tezy mało precyzyjne i zbyt ocenne.

Negatywnie oceniła Krajowa Rada Sądownictwa **senacki projekt ustawy w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny**.⁷⁰ Projekt ten dotyczył wprowadzenia do Kodeksu karnego art. 160 a statuującego przestępstwo udostępnienia małoletniemu substancji, której użycie może narazić na niebezpieczeństwo życie lub zdrowie człowieka. Nowelizacja miała na celu walkę z tzw. dopalaczami. Rada przypominała, że odpowiedzialność karna opiera się na określonych zasadach, które tworzą system gwarancji w tej dziedzinie. Należy do nich zasada ustawowej określoności przestępstwa i kary (*nullum crimen et nulla poena sine lege*), która doznaje istotnego wzmocnienia w nadrzędnych normach Konstytucji i ratyfikowanych konwencjach międzynarodowych. Nadto jest niekwestionowanym składnikiem idei prawa. Realizacja zasady ustawowej określoności przestępstw i jej rzeczywista funkcja gwarancyjna uzależniona jest od precyzyjnego określenia znamion czynu zabronionego. Przepis art. 160a kk w kształcie zaproponowanym w projekcie tym warunkom nie odpowiadał. Określone w nim znamiona przestępstwa nie poddawały się powszechnie przyjętym regułom wykładni. Zabronienie czynu w obowiązującej ustawie pozornie tylko realizuje omawianą zasadę (*nullum crimen sine lege...*), jeżeli ustawa używa określeń ocennych, pozostawiających nadmierny luz decyzyjny. Otwiera to bowiem pole dowolności w stosowaniu prawa.

Wskazując tylko podstawowe mankamenty nowelizowanego przepisu art. 160a kk Krajowa Rada Sądownictwa opiniowany projekt oceniła jako naruszający podstawową, zasadę z art. 1 § 1 kk .

⁶⁸ Ustawa z dnia 12 lutego 2010 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks karny wykonawczy oraz ustawy – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2010 r. nr 40, poz.227).

⁶⁹ **Opinia Krajowej Rady Sądownictwa** z dnia 29 lipca 2010 r. w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny z dnia 20 lipca 2010 roku przygotowanego przez Komisję Kodyfikacyjną Prawa Karnego.

⁷⁰ **Opinia Krajowej Rady Sądownictwa** z dnia 17 listopada 2010 r. w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny.

Generalnie pozytywnie Krajowa Rada Sądownictwa zaopiniowała **komisyjny projekt ustawy zmieniającej ustawę o zmianie ustawy – Kodeks karny, Kodeks karny wykonawczy oraz ustawy – Prawo ochrony środowiska**.⁷¹ Uznała, jednak, że rozwiązanie przewidziane w projekcie, a nakładające na sąd, który wydał orzeczenie w pierwszej instancji obowiązek prowadzenia egzekucji nawiązek i świadczeń pieniężnych zasądzonych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej jest z powodów oczywistych nie do przyjęcia. Zdaniem Krajowej Rady Sądownictwa właściwym organem do prowadzenia egzekucji ww. świadczeń i nawiązek jest komornik, a rolą sądu powinno być jedynie sprawowanie nadzoru nad jego czynnościami.

Ponadto Krajowa Rada Sądownictwa zauważyła, że projekt ustawy zawierał delegację dla Ministra Sprawiedliwości do wydania na jego podstawie rozporządzeń, co powinno skutkować przedłożeniem Radzie projektów tych rozporządzeń w celu umożliwienia kompleksowego zapoznania się z treścią i kierunkiem proponowanych zmian.

Dostrzegając potrzebę zmian prowadzącą do usprawnienia procesu rejestracji spółek, Krajowa Rada Sądownictwa zaopiniowała projekt **ustawy o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw** w przedstawionym kształcie - negatywnie⁷² zwracając uwagę na pozorność przyspieszenia procesu rejestracji przy pogorszeniu bezpieczeństwa obrotu. Jednocześnie Rada nie krytykowała samej idei przyspieszenia procesu rejestracji spółek. Zastrzeżenia Rady, z uwagi na bezpieczeństwo obrotu prawnego, budziła eliminacja udziału notariusza na etapie konstruowania umowy spółki (nawet jeżeli odbywać by się to miało przy wykorzystaniu wzorca umowy). Zresztą nawet z punktu widzenia założeń zaproponowanej nowelizacji, odejście od notarialnej formy zawierania umowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nie znajdowało, według Rady, żadnego uzasadnienia. W projekcie proponowano przepis, który wprowadzał dwie formy rejestracji spółki z ograniczoną odpowiedzialnością przy wykorzystaniu wzorca umowy: pisemną oraz w drodze złożenia formularza drogą elektroniczną. Rada zwróciła uwagę na fakt, że może to stanowić pewnego rodzaju pole do nadużyć gospodarczych większych aniżeli ma to miejsce dotychczas. Z uwagi na to, że spółka z ograniczoną odpowiedzialnością jest wygodnym instrumentem do ograniczania odpowiedzialności osobistej wspólnika, niedopuszczalne było, zdaniem Rady, akceptowanie stanu prawnego, który pozwoliłby na funkcjonowanie przynajmniej przez sześć miesięcy w obrocie gospodarczym podmiotów, które powstałyby bez żadnej kontroli czy pomocy (odpowiednio sądu oraz notariusza) jak dotychczas miało to miejsce. Szybkość nie jest wartością, która powinna wyprzedzać bezpieczeństwo obrotu. Zmiana art. 8b ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym wskazuje na to, że następuje przesunięcie poza sąd elementów koniecznych do rejestracji i potwierdza względność przyspieszenia rejestracji.

Krajowa Rada Sądownictwa podniosła również zastrzeżenia co do techniki procesu legislacyjnego oraz jego transparentności polegającej na nieprzedstawieniu wraz z projektem zmian ustawy, projektów aktów wykonawczych. W tym wypadku była to bardzo istotna kwestia, gdyż właśnie w akcie wykonawczym miał być określony i zredagowany wzorzec umowy spółki. Ponadto, Krajowa Rada Sądownictwa wyraziła niepokój w związku z ogólną formą

⁷¹ **Opinia Krajowej Rady Sądownictwa** z dnia 29 września 2010 r. w przedmiocie komisijnego projektu ustawy zmieniającej ustawę o zmianie ustawy – Kodeks karny, Kodeks karny wykonawczy oraz ustawy – Prawo ochrony środowiska.

⁷² **Opinia Krajowej Rady Sądownictwa** z dnia 29 września 2010 r. w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw.

zmian dokonywanych w Kodeksie spółek handlowych. Zaproponowana nowelizacja była siedemnastą ingerencją w ten akt prawny.

2). Stanowiska i opinie Krajowej Rady Sądownictwa do projektów innych ustaw.

Krajowa Rada Sądownictwa wyraziła negatywną opinię w przedmiocie **projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi**.⁷³

Rada wyraziła pogląd, że konstytucyjnym i ustawowym zadaniem sądów administracyjnych jest kontrola działalności administracji publicznej. Dlatego wątpliwość budzi nakładanie na sąd administracyjny obowiązku wymierzania kar administracyjnych w przypadkach gdy uwzględnia skargi na bezczynność organów administracji. Kary takie mają być wymierzone organom administracji w sposób uznaniowy. W istocie zostały skierowane nie przeciwko osobom odpowiedzialnym za zaniedbania, które doprowadziły do powstania bezczynności, ale obciążać będą budżet jednostki, która obsługiwała organ pozostający w bezczynności. W konsekwencji, jeśli przyczyną bezczynności był brak środków finansowych adekwatnych do załatwienia spraw wpływających do danego organu, proponowane grzywny wywołają skutek odwrotny do zamierzonego przez projektodawców. Rada zwróciła uwagę na to, że wprowadzanie nowych rozwiązań ustawowych powinno być poprzedzone analizą zjawiska, które mają uregulować. W przedstawionym przypadku taka analiza powinna dotyczyć przyczyn bezczynności, którymi mogą być braki odpowiednich środków kadrowych czy finansowych przyznanym organowi (na co nie ma on wpływu), a nie okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność.

Do projektu **ustawy o zmianie ustawy o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym** Krajowa Rada Sądownictwa przedstawiła stanowisko⁷⁴ w dniu 15 kwietnia 2010 r. Za prawidłowe rozwiązanie, chociaż wymagające dopracowania, uznała regulację przewidującą możliwość zbierania wrażliwych danych osobowych dopiero po uzyskaniu zgody sądu; jednakże w sytuacjach niecierpiących zwłoki, gromadzenie tych danych może zarządzić Szef CBA, jednocześnie występując do sądu o wyrażenie stosownej zgody. Rada zwróciła też uwagę na potrzebę poddania kontroli sądowej czynności zniszczenia materiałów zawierających dane wrażliwe. Zgodnie z projektem ich zniszczenie zarządza Szef CBA – a powinien to czynić sąd. Projekt ustawy nakładał na Sąd Okręgowy w Warszawie nowe zadania związane z rozpatrywaniem wniosków Szefa CBA o wyrażenie zgody na zbieranie określonych danych osobowych, co powinno pociągać za sobą dokonanie odpowiednich zmian organizacyjnych związanych ze zwiększeniem ilości etatów sędziowskich oraz zapewnieniem środków budżetowych. Krajowa Rada Sądownictwa podkreśliła, że stosownie do art. 118 ust. 3 Konstytucji RP wnioskodawcy, przedkładając Sejmowi projekt ustawy, przedstawiają skutki finansowe jej wykonania. Przedłożony projekt ustawy nie spełniał tych wymogów. Nie przedłożono również projektów rozporządzeń. Rada wyraziła pogląd, że czasowe utrzymywanie obowiązujących dotychczasowych przepisów wykonawczych, z góry przeznaczonych do zmiany w związku ze zmianą ustawy, nie jest prawidłową praktyką legislacyjną. Wskazane byłoby, w miarę możliwości, projektowanie całokształtu nowej regulacji prawnej. Pozwala to zarówno na uniknięcie niedo-

⁷³Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 12 lutego 2010 r. w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

⁷⁴Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 15 kwietnia 2010 r. w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym.

ciągnąć w samym procesie tworzenia prawa, jak i na wszechstronną, bardziej miarodajną ocenę tego nowego prawa.

Krajowa Rada Sądownictwa w opinii ⁷⁵ z dnia 15 kwietnia 2010 r. w przedmiocie **projektu ustawy o licencjach prawniczych i świadczeniu usług prawniczych** podtrzymała uwagi przedstawione w stanowisku KRS z dnia 18 kwietnia 2007 roku w związku z podobieństwem proponowanych rozwiązań do tych zawartych w projekcie **ustawy o licencjach prawniczych** przedstawionym Radzie w toku uzgodnień międzyresortowych, których to stanowisko dotyczyło. Rada pozytywnie oceniła cele, które przyświecały wprowadzeniu ustawy, w szczególności dotyczące zwiększenia na rynku liczby prawników uprawnionych do występowania przed organami państwowymi, w tym sądami i trybunałami, a także zapewnienia szerszego dostępu do usług prawniczych mniej zamożnym osobom. Zwróciła przy tym uwagę na to, że zaproponowane w ustawie wymogi dotyczące przyznawania licencji prawniczych nie dają gwarancji, że osoby posiadające takie licencje będą odpowiednio przygotowane do świadczenia usług objętych daną licencją i nie wyrządzą szkód swoim klientom, które w ramach ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej nie zawsze będą mogły zostać zrekompensowane.

Krajowa Rada Sądownictwa krytycznie oceniła propozycję, aby osoby posiadające licencje prawnicze wszystkich stopni mogły świadczyć usługi prawnicze przed sądami bez ograniczeń instancyjnych, a także przed Trybunałem Konstytucyjnym i Trybunałem Stanu, bez wcześniejszego wprowadzenia weryfikacji ich wiedzy poprzez system wszechstronnych państwowych egzaminów prawniczych. Egzaminy w ograniczonym przedmiotowo zakresie przewidziane zostały jedynie przy ubieganiu się o licencję prawniczą III stopnia, przy czym sposób przeprowadzenia egzaminów (testowy) nie gwarantuje sprawdzenia podstawowych umiejętności niezbędnych do występowania w postępowaniach sądowych, w szczególności dotyczących sporządzania pism procesowych i ustnego prezentowania swoich racji. Rada nie podzieliła przyjętego założenia, że tylko testy nie dają pola do nadużyć uważając, że grzeszy ono naiwnością, podobnie jak stwierdzenie, że umiejętność werbalnego formułowania wypowiedzi niezbędna do występowania przed organami państwowymi została przyswojona przez prawników w ramach studiów, na których także często stosowane są egzaminy testowe. Systemu obiektywnego weryfikowania posiadanej wiedzy i zawodowych umiejętności nie zastąpi praktyka w postaci występowania przed sądami i trybunałami, oceniana ilością udziału w rozprawach lub szkoleniach w akredytowanych jednostkach.

Przesłanki przyznawania licencji, w szczególności I stopnia, według Rady, nie zapewniają, że osoby, posiadające takie licencje, będą legitymowały się odpowiednią wiedzą i doświadczeniem zawodowym, umożliwiającym bezpieczne reprezentowanie klientów w postępowaniach sądowych, gdyż prawo do ich otrzymania, uzyskuje osoba, która ukończyła wyższe magisterskie studia prawnicze i nie musi legitymować się żadnym doświadczeniem zawodowym. Taka osoba, w przeciwieństwie do np. aplikanta adwokackiego lub aplikanta radcowskiego, którzy także posiadają analogiczne wykształcenie będzie mogła natychmiast po uzyskaniu licencji prawniczej I stopnia występować przed wszystkimi szczeblami sądów powszechnych i administracyjnych, na podstawie pełnomocnictwa substytucyjnego prawnika posiadającego licencję co najmniej II stopnia, adwokata lub radcy prawnego z wymienionymi wyżej ograniczeniami przedmiotowymi.

⁷⁵ **Opinia Krajowej Rady Sądownictwa** z dnia 15 kwietnia 2010 r. w przedmiocie projektu ustawy o licencjach prawniczych i świadczeniu usług prawniczych.

Rada uznała, że z uzasadnienia projektu nie wynika, aby przygotowując omawiane rozwiązania dokonano analizy programów magisterskich studiów prawniczych na wszystkich uczelniach wyższych, na których są one prowadzone i zbadano czy programy tych studiów gwarantują odpowiednie przygotowanie do wykonywania czynności. W projekcie przyjmuje się, że po uzyskaniu tytułu magistra prawa absolwent studiów ma posiadać nie tylko wiedzę teoretyczną, ale i umiejętności praktyczne pozwalające na wykonywanie zawodu. Takie założenie musi jednak mieć potwierdzenie w realiach systemu kształcenia prawników w polskich szkołach wyższych, co z uzasadnienia projektu nie wynika. Z tego względu zawodne są porównania do zagranicznych (szwedzkich) rozwiązań prawnych i opieranie się na istniejących w tamtych modelach regulacjach.

Krajowa Rada Sądownictwa zwróciła ponadto uwagę na to, że wobec radykalnego otwarcia aplikacji adwokackiej i radcowskiej w ostatnich latach i spodziewanego w związku z tym znacznego zwiększenia liczby adwokatów i radców prawnych cel wskazywany w uzasadnieniu projektu jako podstawowy zostanie w najbliższych latach osiągnięty. Występujący w sprawach sądowych profesjonalni pełnomocnicy powinni, zdaniem Rady, posiadać minimum przygotowania zawodowego, które zapewni odbycie aplikacji adwokackiej bądź radcowskiej zakończonej odpowiednim egzaminem zawodowym. Spełnienie tego wymogu służy dobrze pojętym, słusznym interesom obywateli, których ochrona prawna powinna mieć zapewniony odpowiedni poziom świadczonych usług prawniczych, a przedstawiony projekt tym interesom zagraża. Rada wskazała także na to, że opiniowany projekt nie spełnia wymogu zachowania spójności z obowiązującymi już rozwiązaniami mającymi na celu zwiększenie dostępu do usług prawniczych.

Opiniując w dniu 12 maja 2010 r. rządowy **projekt ustawy o ochronie informacji niejawnych oraz o zmianie niektórych ustaw**⁷⁶ Krajowa Rada Sądownictwa stwierdziła, że nie zawiera on jednoznacznej definicji informacji niejawnej, co pozostawia zbyt duży margines dowolności interpretacyjnej. Pojęcie informacji niejawnej jest niezwykle istotne z uwagi na obowiązki funkcjonariuszy państwa, wynikające chociażby z treści roty ślubowania, składanej przy powołaniu, w której proponuje się tajemnicę państwową i służbową zastąpić tajemnicą prawnie chronioną. Ma to znaczenie również z tego względu, że projekt przewiduje wyeliminowanie z porządku prawnego terminów: tajemnicy państwowej i służbowej. Włączenie tajemnicy zawodowej do pojęcia tajemnicy prawnie chronionej, która w niektórych wypadkach ma stanowić informację niejawną, daje podstawę Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego do nieograniczonej ingerencji. Niepokój budzi również to, że przy niejednoznacznie sformułowanym pojęciu informacji niejawnej trudne będzie rozróżnienie tych tajemnic prawnie chronionych, które będą podlegały projektowanej ustawie. Ocena wprowadzenia w tym zakresie zupełnie nowych regulacji oddziałujących na różne dziedziny prawa i różne organy państwa, jest niezwykle utrudniona z uwagi na brak stosownego pogłębionego uzasadnienia tej części projektu.

Wprowadzenie rozwiązań dających zbyt daleko idącą swobodę organom sprawującym nadzór nad sferą informacji niejawnych powoduje zagrożenie powstania nadużyć ze względu na jednoczesne wyposażenie Szefa Agencji Bezpieczeństwa Państwa w przymiot władzy bezpieczeństwa. Powierzenie Szefowi ABW funkcji krajowej władzy bezpieczeństwa daje temu

⁷⁶ **Opinia Krajowej Rady Sądownictwa** z dnia 12 maja 2010 r. w sprawie rządowego projektu ustawy o ochronie informacji niejawnych oraz o zmianie niektórych ustaw.

organowi ogromną rzeczywistą władzę nad innymi organami państwa, w tym również nad organami władzy sądowniczej. Podstawę do obaw stanowi rozwiązanie, odnoszące się do możliwości udostępnienia informacji niejawnym osobom dającym rękojmię do zachowania tajemnicy, co również pozostawia duży margines uznaniowości. Mimo wskazania sędziów jako wyłączonych z postępowania sprawdzającego, w sytuacji, gdy będą ubiegać się o dostęp do informacji niejawnym organizacji międzynarodowych lub o dostęp, który ma wynikać z umowy międzynarodowej zawartej przez Rzeczpospolitą Polską, przewiduje się przeprowadzenie poszerzonego postępowania sprawdzającego. Usytuowanie ABW jako organu rozstrzygającego wątpliwości i spory w kwestii nadawania odpowiednich klauzul tajności, powoduje, że organy, które wytwarzają informacje niejawne znajdują się w tym zakresie w pozycji podrzędnej.

Projekt przewidywał przeprowadzanie kontroli stanu zabezpieczenia informacji niejawnym, na podstawie pisemnego upoważnienia, przez funkcjonariuszy ABW z szerokimi uprawnieniami dostępu do obiektów, pomieszczeń, dokumentacji wytworzonej przez jednostkę kontrolowaną, przy czym w odniesieniu do trybunałów i sądów nie przewidziano żadnych uprawnień dla prezesów trybunałów czy sądów w zakresie wypowiedzania się co do sposobu przeprowadzenia tych czynności analogicznych jak te, które zostały zapewnione w art. 12 ust. 5 Marszałkowi Sejmu, Marszałkowi Senatu, Szefowi Kancelarii Prezydenta czy Kancelarii Premiera. Takie uprawnienia są konieczne z uwagi na odrębność władzy sądowniczej od władzy wykonawczej i konstytucyjnie zagwarantowaną niezależność sądów.

Należy także wskazać, że cel nowelizacji procedur: administracyjnej, cywilnej i karnej nie został ujawniony w uzasadnieniu projektu chociaż wyjaśnienie proponowanych zmian w odniesieniu do tej kwestii jest niezbędne z uwagi na realizację prawa dostępu do informacji publicznej. Biorąc pod uwagę niezdefiniowaną w ustawie granicę pomiędzy informacją publiczną, a informacją niejawną, powyższe wydaje się być tym bardziej szczególnie istotne. Poważne wątpliwości budziły także treść oraz zakres podmiotowy i przedmiotowy ankiety bezpieczeństwa poprzez zobowiązanie do wskazywania wszystkich okoliczności związanych z życiem zawodowym i osobistym wnioskodawcy w wymiarze dotychczas niespotykanym.

Kolejny projekt **poselski ustawy o odpowiedzialności odszkodowawczej funkcjonariuszy publicznych za rażące naruszenie prawa**, wypracowany przez Podkomisję powołaną przez Sejmową Komisję Administracji i Spraw Wewnętrznych, zawierał wiele poprawek uwzględniających m.in. niektóre uwagi zawarte w opinii Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 9 maja 2006 r. W opinii⁷⁷ z dnia 27 lipca 2010 r. Rada również ten projekt zaopiniowała negatywnie. Wątpliwa według Rady wydawała się być potrzeba uchwalania aktu prawnego o szczególnym, w stosunku do przepisów zawartych w Kodeksie cywilnym, a zwłaszcza w Kodeksie pracy, charakterze zawierającym uregulowania dotyczące obowiązku i trybu naprawienia szkody wyrządzonej pracodawcy, którym jest Skarb Państwa, jednostka samorządu terytorialnego lub inny podmiot ponoszący odpowiedzialność majątkową za szkody wyrządzone przy wykonywaniu władzy publicznej przez pracownika (nawet jeśli jest nim funkcyjna-

⁷⁷ **Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 27 lipca 2010r. w przedmiocie poselskiego projektu ustawy o odpowiedzialności odszkodowawczej funkcjonariuszy publicznych za rażące naruszenie prawa (druk nr 1407).**

riusz publiczny działający w charakterze organu administracji publicznej i biorący udział w prowadzeniu sprawy rozstrzyganej w drodze decyzji administracyjnej lub postanowienia). Być może wystarczająca byłaby odpowiednia nowelizacja art. 119 Kodeksu pracy poprzez zwiększenie maksymalnej wysokości odszkodowania w określonych sytuacjach przewidzianych w projekcie.

Celem, jaki zamierzają osiągnąć autorzy projektu ustawy jest przede wszystkim zmuszenie kierownika podmiotu odpowiedzialnego – pod groźbą odpowiedzialności karnej – do podjęcia działań zmierzających do dochodzenia od funkcjonariusza publicznego zwrotu odszkodowania wypłaconego przez ten podmiot osobie trzeciej za szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu władzy publicznej. Dla jego realizacji zbędne jest, według Rady, uchwalenie odrębnej ustawy zawierającej szczególne w stosunku do obowiązujących aktów prawnych uregulowania. Wystarczające byłoby po prostu odwoływanie kierownika podmiotu odpowiedzialnego z wykonywanej funkcji (także przed upływem kadencji w wypadku kadencyjności jej sprawowania) czy rozwiązanie z nim w inny sposób stosunku pracy w razie stwierdzenia nieuzasadnionego zaniechania dochodzenia roszczeń odszkodowawczych od pracownika winnego powstania szkody. Tego rodzaju stwierdzenie nie sprawia kłopotów, gdyż może nastąpić w wyniku przeprowadzanych kontroli zewnętrznych lub wewnętrznych bądź też audytu wewnętrznego.

W dochodzenie roszczeń odszkodowawczych od funkcjonariuszy publicznych projektodawcy niepotrzebnie zaangażowali prokuraturę (i to na szczeblu okręgowym), co oznacza istotne rozszerzenie jej obowiązków kosztem podstawowego zadania, którym jest czuwanie nad ściganiem przestępstw. W sytuacji, gdy kierownikowi podmiotu odpowiedzialnego grozi odpowiedzialność karna za zaniechanie egzekwowania odpowiedzialności odszkodowawczej podległego mu funkcjonariusza, zaangażowanie prokuratury powinno mieć miejsce co najwyżej wówczas, gdy takie zaniechanie zostanie stwierdzone przez organy kontrolne i polegać na wszczęciu, także z urzędu, postępowania przygotowawczego.

Przewidziane w projekcie zasady odpowiedzialności odszkodowawczej funkcjonariusza, a zwłaszcza zasady ustalania wysokości odszkodowania przy braku winy umyślnej mogą stwarzać sądom rozpoznającym tego rodzaju sprawy poważne problemy interpretacyjne zwłaszcza w zestawieniu z przepisami dotyczącymi odpowiedzialności pracownika za szkodę wyrządzoną pracodawcy zawartymi w Kodeksie pracy, a także z przepisem art. 417 Kodeksu cywilnego.

W tej sytuacji Krajowa Rada Sądownictwa uważała, że zmiany prawa w projektowanym zakresie powinny być dokonywane systemowo, a w ostateczności uzyskać pozytywne opinie Komisji Kodyfikacyjnej do spraw Kodeksu cywilnego i Komisji do spraw nowelizacji Kodeksu pracy.

W stanowisku do **projektu założeń do projektu ustawy o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece**⁷⁸ Krajowa Rada Sądownictwa z zadowoleniem przyjęła fakt dostrzeżenia problemu dostępności do treści ksiąg wieczystych. Podkreśliła, że poziom dostępności obywatela do treści księgi wiąże się z realizacją ustawowej zasady jawności. Zasada ta ma charakter fundamentalny dla całego systemu ksiąg wieczystych. W obecnym stanie prawnym

⁷⁸ Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 30 lipca 2010 r. w sprawie projektu założeń do projektu ustawy o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece.

dostępność do ksiąg wieczystych regulowana jest dwojako w zależności od tego w jakim systemie prowadzona jest dana księga wieczysta. Rada uznała, że przedstawiony projekt założeń zasługiwał na poparcie jako zakładający wprowadzenie rozwiązań oczekiwanych i wysoce pożądanych. Poszerzenie możliwości dostępu do treści ksiąg wieczystych z pewnością wpłynie na podniesienie świadomości prawnej uczestników obrotu nieruchomościami, jego pewność oraz znaczne ułatwienie. Rada wskazała jednak, że wgląd do księgi wieczystej nie zastąpi konieczności posługiwania się w obrocie nieruchomościami (przy dokonywaniu określonych czynności) oryginalnymi dokumentami uzyskanymi z centralnej informacji ksiąg wieczystych. Fakt ten oznacza konieczność korzystania z dotychczasowego systemu wydawania odpisów i zaświadczeń.

Analizując poszczególne problemy poruszane w założeniach Rada stwierdziła, że wprowadzenie nowego systemu może rodzić dalsze zagrożenia dla gwarantowanych konstytucją i ustawami praw obywatelskich i funkcjonowania państwa, w tym w szczególności dla bezpiecznie realizowanej funkcji wymiaru sprawiedliwości. Wyraziła także pogląd, że regulacja musi mieć umocowanie ustawowe, z uwagi na fakt, że w pewnym sensie ułatwia dostęp do i tak już jawnych danych osobowych (imię, nazwisko, PESEL, adres nieruchomości) zawartych w treści ksiąg wieczystych i wydawanych z nich odpisach. W obecnym systemie istnieje możliwość uzupełnienia powyższych danych poprzez powszechną dostępność i jawność ksiąg wieczystych. Obowiązujące przepisy, mimo, że dopuszczają upowszechnienie pewnej części danych osobowych właściciela nieruchomości dotychczas nie zostały zakwestionowane z punktu widzenia przepisów dotyczących ochrony danych osobowych. Jednak proponowane założenia rozszerzają krąg uprawnionych do dostępu do danych, w sposób absolutnie niekontrolowany.

Negatywnie natomiast w tym samym dniu Krajowa Rada Sądownictwa zaopiniowała projekt ustawy o zmianie ustawy o licencji syndyka⁷⁹. Krytycznie oceniając zamiar obniżenia wymagań stawianych osobom ubiegającym się o licencję syndyka. Rada stanęła na stanowisku, że zawód ten wymaga szczególnego profesjonalizmu, ze względu na wagę spraw upadłościowych i naprawczych oraz rolę, jaką syndycy w nich odgrywają. Ułatwienie dostępu do wykonywania czynności syndyka nie może odbywać się kosztem poziomu usług świadczonych przez syndyków.

Fakt, iż niewielu jest licencjonowanych syndyków i może to grozić paraliżem postępowań sądowych, jest wprawdzie niepokojący, jednak bardziej niebezpieczne byłoby dopuszczenie osób niemających odpowiednich kwalifikacji do gospodarowania nieraz wielkimi masami majątkowymi. Dlatego zwiększenie liczby syndyków należy osiągnąć przez rozwój szkoleń przygotowujących do tego zawodu, uwzględniających zajęcia teoretyczne i praktyczne, a nie obniżenie wymagań kwalifikacyjnych.

Opiniowała też Krajowa Rada Sądownictwa założenia do projektu ustawy – Prawo antykorupcyjne.⁸⁰ W stanowisku z dnia 29 września 2010 r. Rada uznała, że tytuł nie jest adekwatny i nie przystaje do treści założeń, znacznie węższych od tytułu. W rzeczywistości są to założenia do ustawy o ujawnianiu stanu majątkowego i jego kontroli w stosunku do osób nią objętych, oraz zatrudnianiu ich bliskich. Krajowa Rada Sądownictwa stwierdziła, że podsta-

⁷⁹ **Opinia Krajowej Rady Sądownictwa** z dnia 30 lipca 2010 r. w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy o licencji syndyka.

⁸⁰ **Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa** z dnia 29 września 2010 r. w przedmiocie projektu założeń do projektu ustawy – Prawo antykorupcyjne.

wowe założenia do ustawy wymagają gruntownej refleksji i ponownego ich przemyślenia. Potrzebne jest wyważenie celu i skuteczności z dolegliwością dla osób publicznych a jednocześnie realnością wywiązania się z nałożonych obowiązków zarówno przez zobowiązanych jak i przez organy państwa. Ponadto założenia są nadmiernie obszerne i kazuistyczne oraz zawierają szereg powtórzeń, a zarazem brakuje im szczegółowego uzasadnienia części propozycji.

Innym problemem był zakres podmiotowy ustawy, która ingerując w sferę prywatności czy życia rodzinnego wkraczała w sferę wolności obywatelskich. Ingerencja taka przy konkurencji różnych zasad powinna być, według Rady, jak najmniejsza i tylko w niezbędnym zakresie. Wymagało to racjonalnej i ograniczonej zakresowo regulacji w ustawie. Nie do przyjęcia było pozostawienie zakresu podmiotowego ustawy do regulacji, w jakiegokolwiek części, przepisom wykonawczym.

Ponadto, zdaniem Rady, projekt narusza ograniczenia państwa w zbieraniu danych o obywatelu, poprzez to, że przewiduje gromadzenie ich w niewłaściwych miejscach, kierując się wygodą organów państwa, a nie interesem obywateli. Rada wskazała, że urzędy skarbowe posiadają np. wszystkie dane o obrocie nieruchomościami, a tym samym wątpliwa jest potrzeba nakładania ponownego obowiązku podania ich w oświadczeniu majątkowym. Proponowany zakres danych podawanych w oświadczeniu wkracza w dane objęte tajemnicą skarbową, a projekt upublicznia je i to także odnośnie osób trzecich. Także dane o wysokości i źródłach dochodów zawarte w PIT są objęte ochroną. Zmuszanie zatem do ich podawania w oświadczeniach, następnie publikowanych, narusza, zdaniem Rady, tę tajemnicę. Narusza także wewnętrzną równość składających oświadczenia, gdyż jedne podlegałyby publikacji, a inne nie. Obecne formularze danych takich nie zawierają. Badanie oświadczeń przez urzędy skarbowe co najmniej ogranicza ryzyko zastosowania sankcji do osób, które w ostatecznym rozrachunku złożyły prawidłowe oświadczenia.

Problemem ustrojowym jest weryfikacja oświadczeń sędziów przez służbę specjalną pośrednio podlegającą kontroli orzecniczej sądów. Ustawa o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, jak się wydaje nie reguluje wystarczająco problematyki kontroli i gromadzenia danych oraz czasu ich przechowywania; nie reguluje także jednoznacznie obowiązku ich usuwania po upływie określonego czasu.

W przedmiocie zmian proponowanych w projekcie **założeń do projektu ustawy o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Krajowa Rada Sądownictwa zajęła pozytywne stanowisko.**⁸¹ Jej zdaniem przedstawiony projekt usuwający możliwość dokonywania opłat sądowych przy użyciu znaków opłaty sądowej odpowiada rozwojowi dokonywanemu się w infrastrukturze technicznej. Pozytywnie też Rada oceniła stan, w którym nowe prawo wychodzi ma naprzeciw ogólnym trendom zmierzającym do upraszczania czynności związanych z postępowaniami sądowymi przy użyciu systemów elektronicznych i jednoczesnej eliminacji, coraz mniej wykorzystywanych anachronicznych form.

Krajowa Rada Sądownictwa zwróciła uwagę na potrzebę rozważenia możliwości wprowadzenia alternatywnej formy dokonywania opłat sądowych, z uwagi na to, że znajdują się osoby wnoszące pisma, podlegające opłacie, drogą pocztową i niekorzystające przy tym z elektronicznych form dokonywania płatności. Podmioty te, niejako z konieczności, będą zmuszone

⁸¹ Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 9 września 2010 r. w przedmiocie projektu założeń do projektu ustawy o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

do pokrycia kosztów odpowiadających wartości opłaty sądowej powiększonej o koszty naliczone przez operatora pocztowego za dokonanie przekazu pieniężnego.

Krajowa Rada Sądownictwa, podtrzymując swoje dotychczasowe zastrzeżenia wyrażone w opiniach z 14 grudnia 2006 roku i z 9 kwietnia 2008 roku, ponownie negatywnie zaopiniowała **poselski projekt ustawy o wykonywaniu kary pozbawienia wolności w zakładzie karnym w systemie tygodniowym**⁸². Rada stwierdziła, że opracowanie projektu nie zostało poprzedzone konieczną analizą zjawiska ani jego skali, co uniemożliwiło jej wydanie miarodajnej oceny przydatności proponowanej instytucji dla polskiego wymiaru sprawiedliwości. W uzasadnieniu brakowało rzetelnych argumentów przemawiających za nieodzownością jej wprowadzenia dla osiągnięcia stawianych przed nią celów. W polskim porządku prawnym istnieje już bowiem szereg środków, których stosowanie może skutecznie służyć ich realizacji.

Krajowa Rada Sądownictwa opiniowała również projekty ustaw dotyczących prawa spółdzielczego.

W opinii⁸³ z dnia 9 września 2010 r. Krajowa Rada Sądownictwa podzieliła pogląd o potrzebie uchwalenia ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, jednak z powodu zakładanego w projekcie tej ustawy ograniczenia praw członków spółdzielni - zaopiniowała go negatywnie. Uznała, że proponowana nowelizacja idzie w całkowicie niewłaściwym kierunku, a projektodawca nie dostrzega zmian, które nastąpiły na rynku mieszkaniowym w związku ze zmianami wolnorynkowymi i upowszechnieniem się prawa odrębnej własności lokalu. Krajowa Rada Sądownictwa zwróciła uwagę tylko na niektóre zagadnienia objęte projektem. Podkreśliła, że ustawodawca świadomie odszedł od spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu i nie widziała powodu by je przywracać w stosunku do nowych inwestycji. Nie znalazła również uzasadnienia dla projektowanego przywrócenia regulacji dotyczących ustanowienia spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego, do którego wygasło prawo przysługujące innej osobie oraz przywrócenia możliwości przekształcenia najmu spółdzielczego lokalu mieszkalnego na spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego.

W dniu 17 listopada 2010 r.⁸⁴ Krajowa Rada Sądownictwa również negatywnie zaopiniowała projekt ustawy o spółdzielniach. Rada uznała, że powinien on być poprzedzony rzeczową oceną dotychczasowej ustawy i przyjęciem założeń zmian wynikających ze zmian stosunków społeczno – ekonomicznych. Projekt wywoływał szereg szczegółowych uwag, których wobec podstawowych zastrzeżeń co do bezwzględnej konieczności zmiany ustawy Rada nie sformułowała. Powtórzyła za to, że istnieje potrzeba kompleksowego opracowania szeroko rozumianego prawa spółdzielczego, dostosowanego do obecnych stosunków społeczno-ekonomicznych. Wskazała przy tym, że na potrzebę takich zmian odnośnie spółdzielni mieszkaniowych zwróciła już uwagę w opinii z dnia 9 września 2010 r. Rada uznała ponadto, że przyjęte w projekcie zmiany, w stosunku do stanu obowiązującego tj. ustawy z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze, wskazują bardziej na zamiar kolejnej nowelizacji ustawy obowiązującej niż na potrzebę zastąpienia jej ustawą autentycznie nową.

⁸² **Opinia Krajowej Rady Sądownictwa** z dnia 18 listopada 2010 r. w przedmiocie poselskiego projektu ustawy o wykonywaniu kary pozbawienia wolności w zakładzie karnym w systemie tygodniowym.

⁸³ **Opinia Krajowej Rady Sądownictwa** z dnia 9 września 2010 r. w przedmiocie projektu ustawy o działalności spółdzielni mieszkaniowych.

⁸⁴ **Opinia Krajowej Rady Sądownictwa** z dnia 17 listopada 2010 r. w przedmiocie projektu ustawy o spółdzielniach.

Także w dniu 17 listopada 2010 r. Rada wydała opinię w przedmiocie kolejnego projektu ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych i ten projekt również zaopiniowała⁸⁵ negatywnie. Ponownie wyraziła pogląd o potrzebie podjęcia prac nad całościową regulacją prawa spółdzielczego, poprzedzonych przyjęciem założeń. Wyraziła pogląd, że projekt pod pozorem uporządkowania ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych i powtórzenia przepisów obowiązujących wprowadził szereg rozwiązań głęboko ingerujących w prawo własności i w uprawnienia członków spółdzielni mieszkaniowych. W istotny sposób zmieniał ustawę o własności lokali, nie ujawniając tej ingerencji w tytule ustawy. W projekcie powtórzone zostały niektóre rozwiązania proponowane wcześniej, a ocenione krytycznie w toku prac legislacyjnych. Wprowadzał on np. zasadę związania członkostwa w spółdzielni mieszkaniowej z prawem do lokalu. Stwierdzał, że członkami spółdzielni są osoby, którym przysługuje prawo odrębnej własności lokalu lub ekspektatywa tego prawa, spółdzielcze prawo do lokalu albo prawo lokatorskie, choćby nie złożyły oświadczenia o przystąpieniu i nie zostały przyjęte. Unormowanie takie zaproponowane już we wcześniejszym projekcie⁸⁶ budziło zastrzeżenia pod względem zgodności z konstytucyjną zasadą wolności zrzeszania się (art. 58 Konstytucji RP). Pozostawało również w sprzeczności z podstawową zasadą ruchu spółdzielczego, jaką jest właśnie dobrowolność zrzeszania się⁸⁷. Ponadto już wyrokiem z 30 marca 2004 r. Trybunał Konstytucyjny uznał za niezgodną z Konstytucją regulację aktualnie obowiązującej ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, w myśl której skuteczność zbycia własnościowego spółdzielczego prawa do lokalu była zależna od przyjęcia nabywcy w poczet członków spółdzielni. Zdecydowanie krytycznie Rada oceniła zaproponowany sposób uporządkowania stanu prawnego gruntów, do których prawa spółdzielni nie zostały uregulowane, a spółdzielnia jest w ich posiadaniu i pobudowała na nich budynki lub inne urządzenia trwale z gruntem związane. Poza zastrzeżeniami merytorycznymi, za nieuzasadnione i niedopuszczalne, Rada uznała dokonywanie tak szerokiej nowelizacji ustawy o własności lokali, projektowaną ustawą o spółdzielniach mieszkaniowych.

3). Stanowiska i opinie Krajowej Rady Sądownictwa do projektów rozporządzeń Ministra Sprawiedliwości.

Projekt rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie określenia wzoru oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania osoby fizycznej ubiegającej się o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego oraz rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie określenia wzoru oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania osoby fizycznej ubiegającej się o zwolnienie od kosztów sądowych w postępowaniu cywilnym Rada, w opinii z dnia 12 marca 2010 r., oceniła pozytywnie. Dostrzegła jednak potrzebę wprowadzenia możliwości złożenia ujednoczonego oświadczenia w sytuacji składania przez stronę wniosku o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych z jednoczesnym wyodrębnieniem oświadczeń składanych wraz z wnioskiem wyłącznie o zwolnienie od kosztów sądowych. Dostrzegła też potrzebę opracowania odrębnego formularza dla wniosku dotyczącego jedynie ustanowienia adwokata lub radcy prawnego.

⁸⁵ **Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 17 listopada 2010 r.** w przedmiocie projektu ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych.

⁸⁶ Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych z dnia 11 maja 2006 r. (druk sejmowy nr 767).

⁸⁷ **Ustawa z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze** (Dz. U. z 2003 r. Nr 188, poz. 1848 ze zm.).

W opinii⁸⁸ z dnia 16 kwietnia 2010 r. w przedmiocie projektu rozporządzenia **Ministra Sprawiedliwości zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przeprowadzania naboru dla kandydatów na aplikację ogólną oraz trybu powoływania i działania zespołu konkursowego i komisji konkursowej** Krajowa Rada Sądownictwa uznała za nieuzasadnioną propozycję znaczącego poszerzenia uprawnień sekretarza komisji konkursowej poprzez upoważnienie go do podejmowania decyzji o odmowie dopuszczenia kandydata do udziału w konkursie. Rada podniosła przy tym, że już podejmowanie tego rodzaju decyzji przez samego przewodniczącego komisji jest niezwykle brzemiennie w skutkach, gdyż odwołanie od decyzji odmawiającej dopuszczenia kandydata do udziału w konkursie, z powodu złożenia zgłoszenia po terminie, jest niedopuszczalne. W znacznie większym stopniu celowe i zasadne wydało się Radzie upoważnienie sekretarza komisji do wzywania kandydatów do usunięcia braków formalnych zgłoszenia. Rada uznała, że nieprawidłowe było wprowadzanie do rozporządzenia nowego terminu „poświadczenie odbioru”. Wzorem procedury cywilnej należałoby termin ten zastąpić „potwierdzeniem odbioru” stosownie do regulacji zawartej w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 czerwca 1999 r.⁸⁹ w sprawie szczegółowego trybu doręczania pism sądowych przez pocztę w postępowaniu cywilnym.

Zdecydowanie Krajowa Rada Sądownictwa sprzeciwiła się skróceniu czasu przeznaczonego na rozwiązywanie testu przez kandydatów z 240 minut do 150 minut. Test konkursowy przy naborze na aplikację ogólną cechuje wyższy stopień trudności niż na innych aplikacjach, do czego odwołał się projektodawca w uzasadnieniu. Zawiera nadto cztery, a nie jak w przypadku innych aplikacji, trzy odpowiedzi i należy przeznaczyć na jego rozwiązanie odpowiednio więcej czasu.

Opiniując projekt rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie trybu postępowania przy zawieraniu przez podmioty uprawnione umowy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków skazanych wykonujących nieodpłatną, kontrolowaną pracę na cele społeczne oraz pracę społecznie użyteczną, Rada w dniu 12 maja 2010 r., zgłosiła wątpliwości co do sensu opiniowania przez nią rozporządzenia, które odnosi się do treści przepisu w danym momencie nie istniejącego i uznała, że nie jest dobrą praktyką opiniowanie projektu aktu prawnego odnoszącego się nie do obowiązującego systemu prawnego lecz do treści przepisów, które mogą nigdy nie wejść w życie. Wątpliwości Rady wzbudziła również treść przepisu, który wskazuje jako podmiot uprawniony do zawierania umów ubezpieczenia wyłącznie dyrektora sądu okręgowego, w okręgu którego jest wykonywana przez skazanego nieodpłatna, kontrolowana praca na cele społeczne lub praca społecznie użyteczna. Zgodnie z treścią ustawy z dnia 27 lipca 2001 – Prawo o ustroju sądów powszechnych dyrektor sądu okręgowego kieruje gospodarką finansową tego sądu (w sądach rejonowych czynią to prezesi tych sądów). Zdaniem Krajowej Rady Sądownictwa zawieranie umów ubezpieczenia w imieniu sądu wykracza poza kompetencje dyrektora. W istniejącym systemie prawnym zadania dyrektora są inne niż wskazane w projekcie. Należą do nich także takie czynności, jak gospodarowanie urządzeniami, zaopatrzeniem materiałowym sądów itp. Wydaje się, więc, że przypisanie dyrektorowi możliwości zawierania umów ubezpieczenia w celu realizacji

⁸⁸ **Opinia Krajowej Rady Sądownictwa** z dnia 16 kwietnia 2010 r. w przedmiocie projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przeprowadzania naboru dla kandydatów na aplikację ogólną oraz trybu powoływania i działania zespołu konkursowego i komisji konkursowej.

⁸⁹ **Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości** z dnia 17 czerwca 1999r. (Dz.U. Nr 62 poz.697 z późn. zm.) w sprawie szczegółowego trybu doręczania pism sądowych przez pocztę w postępowaniu cywilnym.

wykonywania kary ograniczenia wolności nie znajduje podstaw prawnych. Na podstawie obowiązujących przepisów wszelkie umowy podpisuje w imieniu sądu jego prezes, z tym, że umowy z zakresu gospodarki finansowej po uprzedniej aprobacie dyrektora sądu. Umowy związane z wykonaniem kary ograniczenia wolności podpisują prezesi sądów rejonowych albowiem to sądy rejonowe nadzorują wykonanie kary. Zdaniem Rady brak jest w związku z tym podstaw do szczególnego traktowania umów ubezpieczenia.

Negatywnie Krajowa Rada Sądownictwa w dniu 13 maja 2010 r. zaopiniowała **projekt rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości zmieniający rozporządzenie w sprawie sądów apelacyjnych, sądów okręgowych i sądów rejonowych oraz ustalenia ich siedzib i obszarów właściwości**. Rada zwróciła uwagę, że projekt rozporządzenia nie realizuje celu, jaki przyświeca tej zmianie, a mianowicie usprawnienia funkcjonowania sądów apelacji warszawskiej - z uwagi na wagę i marginalną ilość spraw jaka jest przekazywana do Sądu Apelacyjnego w Warszawie z Sądów Okręgowych w Ostrołęce i Płocku, w stosunku do ogółu rozpoznawanych spraw w tym sądzie. Uzasadnienie do projektu nie zawierało żadnych danych w tym przedmiocie. Zdaniem Rady trudniejszy będzie dojazd uczestników postępowania do sądu po zmianie właściwości miejscowej co wpłynie na wzrost wydatków z budżetu państwa. Wprowadzenie w życie zaproponowanych zmian spowoduje również konieczność dostosowania przewidzianych rozporządzeniem zmian do struktury organizacyjnej prokuratury oraz wpłynie na funkcjonowanie wielu instytucji np. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Płocku, Komendy Wojewódzkiej Policji w Radomiu. Przeciwno projektowanym zmianom właściwości miejscowej sądów przemawiają - zdaniem Rady, również względy o charakterze administracyjnym i historycznym (np. związek okręgu płockiego i ostrołęckiego z Mazowszem i miastem stołecznym Warszawą).

Z tych samych względów (budżetowych, organizacyjnych, administracyjnych i historycznych) Rada w opinii dnia 11 czerwca 2010 r. negatywnie odniosła się do **projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości zmieniającego rozporządzenie w sprawie utworzenia sądów gospodarczych**. Pozytywnie natomiast opiniowała propozycję likwidacji istniejącego w obszarze właściwości Sądu Okręgowego w Toruniu wydziału sądu gospodarczego w Sądzie Rejonowym w Toruniu dla spraw upadłościowych i naprawczych z całego obszaru właściwości Sądu Okręgowego w Toruniu.

Pozytywnie i bez uwag w dniu 11 czerwca Rada wypowiedziała się w **przedmiocie projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości zmieniającego rozporządzenie w sprawie utworzenia sądów pracy i sądów ubezpieczeń społecznych**.

Co do zasady również pozytywnie Rada zaopiniowała, w dniu 29 lipca 2010 r., **projekt rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości zmieniającego rozporządzenie – Regulamin urzędowania sądów powszechnych**.

Na aprobatę w szczególności zasługiwało, zdaniem Rady, nie tyle wprowadzenie obowiązku tworzenia w sądach biur obsługi interesantów, ile zobowiązanie do projektowania budynków sądowych w sposób umożliwiający sytuowanie tych biur w odrębnych ciągach komunikacyjnych, oddzielonych od ciągów komunikacyjnych, w których znajdują się sekretariaty sądowe i pokoje sędziów.

Za bardzo przydatne i wygodne oraz istotnie ułatwiające pracę sędziom sądów wyższych instancji Rada uznała zaproponowane rozwiązanie zobowiązujące sądy niższych instancji do przedstawiania sądom odwoławczym na skutek wniesionego środka odwoławczego wraz z aktami sprawy również elektronicznej wersji uzasadnienia orzeczenia.

Za bardzo rozsądne Rada uznała i pozytywnie oceniła także:

- propozycję dotyczącą przekazania wszystkich skarg na czynności komornika wniesionych w toku określonego postępowania egzekucyjnego z nieruchomości temu samemu sędziemu, co pozwoli wyeliminować w praktyce sytuacje, w których komornik lub sąd przystępują do kolejnego etapu postępowania bez wiedzy o wniesieniu innych skarg;
- rozwiązanie zobowiązujące sąd I instancji do przesyłania z urzędu komornikowi odpisu nieprawomocnego postanowienia wydanego w sprawie wszczętej na skutek skargi na czynności komornika;
- proponowane zmiany w zakresie uszczegółowienia obowiązków kuratorów sądowych wykonywanych w postępowaniu wykonawczym w sprawach rodzinnych i opiekuńczych; Zdaniem Rady, powinny one znacząco usprawnić przebieg tego postępowania w stosunku do postępowania toczącego się na podstawie obowiązujących przepisów Regulaminu, gdyż brak określenia obowiązków kuratorów sądowych w zakresie ich współuczestnictwa w postępowaniu wykonawczym prowadził do zróżnicowanych praktyk w poszczególnych okręgach sądowych lub nawet w poszczególnych sądach działających w tym samym okręgu;
- powierzenie referendarzom sądowym możliwości wydawania w I instancji postanowień ustalających wysokość kosztów procesu w postępowaniu karnym; Rada zauważyła jednak, że instytucja referendarzy sądowych musi zostać uprzednio wprowadzona do postępowania karnego poprzez zmianę przepisów ustawowych (kpk i kkw) oraz przepisów ustrojowych (Prawo o ustroju sądów powszechnych); Zdaniem Rady pożądane byłoby rozszerzenie możliwości wydawania przez referendarzy wspomnianych postanowień także w II instancji.

Rada przedstawiła również uwagi krytyczne do niektórych szczegółowych rozwiązań zaproponowanych w opiniowanym projekcie.

Wątpliwość budziła propozycja wprowadzenia przepisów nakładających na osoby wchodzące do sądu obowiązku poinformowania o celu wizyty. Miało to służyć zwiększeniu bezpieczeństwa sądów. Może jednak zostać uznane za sprzeczne z konstytucyjną zasadą jawności rozpatrywania spraw w sądach. Ponadto projektowany przepis nie przewidywał sankcji na wypadek odmowy podania przez osobę wchodzącą do sądu celu wizyty bądź przedstawienia informacji nieprawdziwej. Gdyby taką sankcją było niewpuszczenie tej osoby do budynku sądu, to z całą pewnością stanowiłoby to naruszenie zasady jawności rozpatrywania spraw.

Rozważano, czy obowiązek zarówno legitymowania się przez wchodzących do sądu przed osobami stanowiącymi tzw. ochronę sądu jak również przekazywania im informacji o celu wizyty w sądzie – jeżeli rzeczywiście miałyby być konieczny w zakresie bezpieczeństwa sądu – nie powinien zostać przewidziany w ustawie - Prawo o ustroju sądów powszechnych. Ponadto mogło się okazać, że pracownicy stanowiący ochronę sądu wylegitymują i poproszą o wskazanie celu wizyty np. tzw. świadka anonimowego w rozumieniu art. 184 kpk.

Z dniem 1 stycznia 2012 r. planowano wejście w życie przepisów dotyczących utworzenia biur obsługi interesantów i data ta wydawała się członkom KRS nadmiernie optymistyczna, tak samo jak założenie, że w ciągu niespełna 18 miesięcy możliwe będzie zaadaptowanie wszystkich sądów, które dotychczas takich biur nie posiadały - a było ich więcej niż trzy czwarte - do wymogów zmienionego Regulaminu urzędowania sądów powszechnych.

W sytuacji gdy szanse na uzyskanie w budżecie na 2011 r. środków na tego rodzaju modernizacje były znikome bądź żadne, zdaniem Rady, mogłoby się okazać, że przepis o utworzeniu biur obsługi interesantów, lub chociaż wydzielonych punktów informacyjnych, byłby w ciągu najbliższych kilku lat martwy. Podobne wątpliwości Rada zgłosiła co do rozwiązania przewidującego wydzielenie przy salach rozpraw odrębnych pomieszczeń dla świadków, osób pozbawionych wolności i pokrzywdzonych.

Zastrzeżenia budziło projektowane nałożenie na sądy obowiązku prowadzenia stron internetowych wg standardów określanych przez Ministerstwo Sprawiedliwości. Chociaż cel proponowanego rozwiązania Rada uznała za słuszny, jednak była zdania, że takie standardy powinny zostać szczegółowo określone bądź w samym Regulaminie, bądź też w osobnym zarządzeniu Ministra Sprawiedliwości, dla wydania którego winno się uprzednio znaleźć upoważnienie w ustawie – Prawo o ustroju sądów powszechnych.

Propozycję wydawania przez sekretariaty sądów, na prośby zgłoszone telefonicznie lub za pomocą poczty elektronicznej, stronom i pełnomocnikom dokumentów na podstawie akt sądowych oraz propozycję udzielania tym osobom niezwłocznie w drodze elektronicznej informacji na zapytania skierowane tą drogą Rada uznała za zasługujące na aprobatę, ale wprowadzenie ich w życie musiałoby wiązać się ze zwiększeniem zatrudnienia w sekretariatach sądów. Zwłaszcza w dużych wydziałach konieczne byłoby zatrudnienie dodatkowych urzędników o odpowiednich kwalifikacjach, mogących ocenić czy żądana przez stronę informacja nie stanowi porady prawnej. W przypadkach odmowy należy spodziewać się kilkakrotnego ponawiania zapytań o informację.

Proponowane wykluczenie obowiązku (i uprawnień) organizowania przez prezesów sądów szkoleń pracowników sądowych, kuratorów i ławników oraz zastąpienie go obowiązkiem współpracy w tym zakresie z Krajową Szkołą Sądownictwa i Prokuratury czyniło bardzo wątpliwymi przeprowadzenie szkoleń wspomnianych grup osób w przyszłości. Najtrudniejsze do zrealizowania byłoby przeprowadzenie przez Szkołę szkoleń ławników orzekających we wszystkich 365 sądach okręgowych i rejonowych kraju.

Przewidziany w projekcie obowiązek prowadzenia przez prezesów sądów apelacyjnych zbiorów istotnych dla praktyki orzeczeń sądów i publikowania ich, już od dnia wejścia w życie zmienionego rozporządzenia, na stronie internetowej, wymagałoby dużych nakładów pracy związanych z koniecznością po pierwsze - zapoznawania się ze wszystkimi orzeczeniami wydawanymi zarówno przez sądy apelacyjne jak i sądy okręgowe oraz rejonowe działające na obszarze poszczególnych apelacji - a po drugie – z dokonywaniem oceny, które z nich są istotne dla praktyki.

Określenie „orzeczenia istotne dla praktyki” jest przy tym bardzo ogólne a w projekcie nie zamieszczono żadnych kryteriów „istotności”. Zdaniem Rady, nie ulegało wątpliwości, że obowiązek ten powinni wykonywać sędziowie sądów apelacyjnych orzekający w poszczególnych kategoriach spraw i to ich decyzje powinny wskazywać orzeczenia nadające

się do publikacji. Takie dodatkowe obowiązki zwiększające obciążenia sędziów będą wymagać zwiększenia liczby stanowisk sędziowskich. Publikowanie orzeczeń z zachowaniem zasad ochrony danych osobowych (anonimizacji) będzie wiązało się z koniecznością usuwania wielu danych. Zajmować się tym miałyby służby informatyczne sądów apelacyjnych, a to oznaczałoby z kolei potrzebę zwiększenia zatrudnienia również w tej kategorii pracowników sądów apelacyjnych (a być może i pracowników sądów okręgowych i rejonowych).

W projekcie proponowano ujednoczenie godzin urzędowania wszystkich sądów powszechnych w kraju i nie podano uzasadnienia takiego rozwiązania. Obowiązujące rozwiązanie przewiduje ustalenie tych godzin oraz godzin przyjęć interesantów przez prezesa każdego z 376 sądów powszechnych. Według Rady, nie jest to najszcześniejsze rozwiązanie, ale radykalna zmiana w tym zakresie w ogóle nie uwzględnia warunków lokalnych takich np. jak czas pracy innych instytucji (samorządowych czy administracji rządowej na niższym szczeblu), w których także załatwialiby sprawy interesanci sądów. Za lepsze rozwiązanie, Rada uznała, pozostawienie decyzji w zakresie ustalania godzin urzędowania sądów prezesom sądów apelacyjnych z zastrzeżeniem, że powinny one być jednakowe dla wszystkich sądów danej apelacji.

Rada zwróciła także uwagę, że propozycja dodania przepisu stanowiącego, że „Pod orzeczeniem i jego uzasadnieniem składa się czytelny podpis”, dotyczy materii ustawowej i wymaga zmiany przepisów Kodeksu postępowania cywilnego i Kodeksu postępowania karnego. Kontrowersje wzbudził też termin „czytelny podpis”, z uwagi na to, że nie został nigdzie zdefiniowany. W uzasadnieniu projektu nie zawarto informacji, które wskazywałyby na jakiegokolwiek problemy występujące w praktyce związane ze składaniem przez sędziów pod orzeczeniami nieczytelnych podpisów. Dlatego też nie do końca zrozumiała jest próba wyeliminowania będących w bardzo częstym użyciu (długoletnie przyzwyczajenia) podpisów nieczytelnych. Poza tym do rozstrzygnięcia pozostaje w takiej sytuacji kwestia, czy nieczytelny podpis sędziego pod orzeczeniem bądź jego uzasadnieniem sprawiałby, że orzeczenie należałoby traktować jako nieistniejące, czy też tego rodzaju mankament stanowiłby o nieważności postępowania, którą dałoby się usunąć przez późniejsze złożenie podpisu czytelnego.

W kwestii udostępniania akt sprawy w sekretariacie podmiotom innym niż strony postępowania zarówno obecne brzmienie przepisu Regulaminu jak i to zaproponowane w projekcie pozostają w sprzeczności z przepisem Kodeksu postępowania karnego przewidującym kompetencje prezesa sądu (a nie przewodniczącego wydziału). Dla osiągnięcia celu zakładanego przez projektodawcę konieczna wydaje się również zmiana stosownego przepisu Kodeksu postępowania karnego.

Zawężenie kręgu osób, które mogą być obecne podczas wysłuchania małoletniego dziecka w sprawach dotyczących jego osoby, nie może być dokonane w drodze rozporządzenia, gdyż również stanowi materię ustawową.

Rada uznała za celowe preredagowanie proponowanego przepisu dotyczącego rozpoznania sprawy o stwierdzenie nabycia spadku w zakresie ustalenia przez sąd czy w stosunku do tego samego spadku nie zostało wydane już postanowienie sądu o stwierdzeniu jego nabycia w taki sposób, aby ustalenia co do istnienia uprzednio wydanych postanowień o stwierdzeniu nabycia spadku ograniczały się do sprawdzenia urządzeń ewidencyjnych sądu spadku (za wyjątkiem sytuacji, w której miejsca zamieszkania spadkodawcy w Polsce nie da się usta-

lić). Trudno bowiem było sobie wyobrazić by sąd spadku miał obowiązek zwracania się z prośbami o przedmiotowe informacje do wszystkich pozostałych sądów rejonowych w kraju.

Również proponowane rozwiązanie, pozwalające sądowi wykonującemu orzeczenie o ukaraniu grzywną na rezygnację z przesłania właściwemu organowi egzekucyjnemu tytułu wykonawczego z poleceniem jego wykonania, w sytuacji gdy z okoliczności sprawy wynikałoby, że byłaby ona bezskuteczna, stanowi materię ustawową. Oznacza więc, że bez stosownej zmiany przepisu Kodeksu karnego wykonawczego projektowany przepis nie mógłby być stosowany jako sprzeczny z ustawą.

Kolejny opiniowany przez Krajową Radę Sądownictwa **projekt rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości dotyczący rozporządzenia w sprawie szczegółowego trybu i sposobu doręczania pism sądowych w postępowaniu cywilnym**. W dniu 9 września 2010 r. Rada zaopiniowała go negatywnie. Stwierdziła, że pozostawienie przesyłki w urzędzie gminy jest dla obywatela wielokrotnie uciążliwsze niż u operatora pocztowego: większa odległość od miejsca zamieszkania, mniej dogodnie godziny pracy, zamiast do godz. 20 (poczta), do godz. 15 lub 16 (urzędy).

Powstawało pytanie, czy sądowa służba doręczeniowa, która może złożyć niedoręczone pismo jedynie „w urzędzie właściwej gminy” ma służyć w swojej istocie faktycznemu doręczeniu przesyłki sądowej, czy ma jedynie spowalniać i obniżać sprawność funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości, stanowiąc przy okazji źródło dolegliwości dla adresatów tychże przesyłek. Przepis powstał w innej epoce i nie przystaje do realiów prowadzenia postępowań przez organy demokratycznego państwa prawnego.

Rada stwierdziła, że projekt rozporządzenia, w połączeniu z przepisami Kodeksu postępowania cywilnego, pokazuje kolejny raz, że nowelizacje ustaw bez dołączenia projektów aktów wykonawczych nie prowadzą do właściwych rezultatów. Analizując całość regulacji przewidujących pozostawianie przesyłek w urzędzie gminy - Rada uznała, że jest to zadanie zlecone gminie, nie zaś zadanie własne. W związku z tym budzi wątpliwości twierdzenie w uzasadnieniu rozporządzenia o niespowodowaniu zwiększenia wydatków budżetowych.

Problemem był też brak określenia sposobu przekazywania przesyłek gminie. Dla zachowania efektywności doręczeń rozporządzenie o służbie doręczeniowej musiałoby przewidywać odpowiednio długi czas pracy doręczycieli. Problematyczne stało się określenie, kiedy przesyłka z ranej zmiany trafia do urzędu czynnego do godz. 15, a kiedy z popołudniowej. Konsekwencją będzie różny rzeczywisty czas na odebranie przesyłki przez obywatela, nie zawsze równy 7 dniom. W lepszej sytuacji znajdzie się adresat, do którego sąd skieruje przesyłkę poprzez operatora publicznego niż przez służbę doręczeniową. To może godzić w równe traktowanie stron. Niepełna regulacja projektowanego rozporządzenia oraz kpc zachodzi także odnośnie do doręczenia w miejscu pracy. Osoba upoważniona do odbioru przesyłek w miejscu pracy adresata nie ma obowiązku doręczenia przesyłki adresatowi, może też nie wiedzieć czy pracownik jest w miejscu pracy, a nie np. na urlopie, czy korzysta ze zwolnienia lekarskiego. Rada stwierdziła również, że możliwość zawarcia umowy o skrytkę pocztową jest czysto teoretyczna, gdyż ilość skrytek jest wyraźnie mniejsza od ilości zainteresowanych.

Pozytywną opinię⁹⁰ Krajowa Rada Sądownictwa wyraziła w dniu 9 września 2010 r. **w przedmiocie projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie zapisu dźwięku albo obrazu i dźwięku z przebiegu posiedzenia jawnego**, zgłaszając tylko uwagę dotyczącą oceny finansowych skutków rozporządzenia. Rada zauważyła, że w uzasadnieniu projektu nie wskazano przewidywanych kosztów związanych z wprowadzeniem bezpiecznego podpisu elektronicznego, jako sposobu identyfikacji protokolanta, biorącego udział w posiedzeniu jawnym utrwalanym za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk. W myśl ustawy z dnia 18 września 2001 roku o bezpiecznym podpisie elektronicznym⁹¹ podpis taki jest przyporządkowany wyłącznie do osoby go składającej i sporządzany za pomocą bezpiecznych urządzeń, podlegających jej wyłącznej kontroli. W konsekwencji, w części oceniającej skutki finansowe należało uwzględnić środki na wyposażenie osób sporządzających zapis dźwięku albo obrazu i dźwięku w spersonalizowane urządzenia, gwarantujące identyfikację protokolanta w sposób zgodny z projektowanym rozporządzeniem.

W dniu 29 września 2010 r. Krajowa Rada Sądownictwa zaopiniowała pozytywnie propozycje **projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie warunków organizacji oraz struktury sądowej służby doręczeniowej**, podtrzymując uwagi wyrażone w opinii z dnia 9 września 2010 r. w przedmiocie projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie szczegółowego trybu i sposobu doręczania pism sądowych w postępowaniu cywilnym. Rada zauważyła jednak, że projektodawca wskazał, że sądowa służba doręczeniowa miałaby funkcjonować w ramach dotychczasowych środków finansowych, co faktycznie uniemożliwiłoby jej funkcjonowanie. Konieczne byłoby zatem dokonanie stosownych zmian budżetowych - zwiększenia budżetu sądów powszechnych. Dla pełnego oszacowania wydatków budżetowych związanych z funkcjonowaniem sądowej służby doręczeniowej uwzględnić należało także wydatki związane z pozostawianiem przesyłek w urządzie gminy, kosztami przejazdów doręczycieli, zakupu i eksploatacji samochodów.

Projekt nie odnosił się do zagadnienia rozliczeń finansowych pomiędzy sądami przy wspólnej służbie doręczeniowej dla kilku sądów. Projektodawca nie uwzględnił także realizowanego przez Ministerstwo Sprawiedliwości w porozumieniu z Poczta Polska projektu tzw. elektronicznej skrzynki doręczeniowej. Jego wprowadzenie uatrakcyjniłoby ofertę Poczty Polskiej. Rozwiązanie to dodatkowo ukazuje niejednakową sytuację strony w zależności od wyboru sposobu doręczenia. Po likwidacji monopolu na doręczenia przesyłek poniżej 50g utworzenie służby doręczeniowej wpływałoby na konkurencję na rynku.

W dniu 16 grudnia⁹² Krajowa Rada Sądownictwa zaopiniowała przedstawiony jej projekt rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie wynagrodzenia za czynności doradcy podatkowego w postępowaniu przed sądami administracyjnymi oraz szczegółowych zasad ponoszenia kosztów pomocy prawnej udzielonej przez doradcę podatkowego z urzędu. W opinii wyraziła pogląd o braku uzasadnienia dla określenia odmiennych zasad ustalania wynagrodzenia za czynności podejmowane przed sądami administracyjnymi przez ustanowionego z urzędu doradcę podatkowego, w stosunku do zasad jakie w tym zakresie odnoszą się do adwokatów, radców prawnych czy rzeczników patentowych, też regulowanych

⁹⁰ **Opinia Krajowej Rady Sądownictwa** z dnia z dnia 9 września 2010 r. w przedmiocie projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie zapisu dźwięku albo obrazu i dźwięku z przebiegu posiedzenia jawnego.

⁹¹ **Ustawa z dnia 18 września 2001 roku o bezpiecznym podpisie elektronicznym** (Dz. U. z 2001 r., Nr 130, poz. 1450).

⁹² **Opinia Krajowej Rady Sądownictwa** z dnia 16 grudnia 2010 r. w przedmiocie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie wynagrodzenia za czynności doradcy podatkowego w postępowaniu przed sądami administracyjnymi oraz szczegółowych zasad ponoszenia kosztów pomocy prawnej udzielonej przez doradcę podatkowego z urzędu.

rozporządzeniami Ministra Sprawiedliwości⁹³ i, co za tym idzie, różnego ich w tym zakresie traktowania. W przypadku ustanowionych z urzędu adwokatów, radców prawnych czy rzeczników patentowych, którzy dokonują czynności przed sądami administracyjnymi sąd, zgodnie z treścią przytoczonych rozporządzeń, ustalając ich wynagrodzenie bierze pod uwagę niezbędny nakład pracy, charakter sprawy a w odniesieniu do adwokatów i radców prawnych także wkład pracy w przyczynienie się do wyjaśnienia sprawy i jej rozstrzygnięcia. Ustalone w ten sposób wynagrodzenie nie może być wyższe niż sześciokrotna stawka minimalna, będąca podstawą dla jego zasądzenia. Ograniczenie dotyczy zarówno adwokatów, radców prawnych, jak i rzeczników patentowych. Brak podobnego zapisu w projekcie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości odnoszącego się do doradców podatkowych i ustalanie ich wynagrodzeń w oparciu o sztywne stawki może dziwić zwłaszcza, że w postępowaniu przed sądami administracyjnymi doradca podatkowy i rzecznik patentowy traktowani są w sposób jednolity.⁹⁴

Rada zaznaczyła również konieczność nowelizacji rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 grudnia 2003 r. w sprawie opłat za czynności rzeczników patentowych. Nie zawiera ono bowiem przepisu o podwyższaniu ustalonego przez sąd lub Urząd Patentowy wynagrodzenia za czynności podejmowane przez rzecznika patentowego w postępowaniu przed sądami administracyjnymi lub Urzędem Patentowym o stawkę podatku od towarów i usług. Brak odpowiedniej regulacji w przedmiotowym zakresie może, zdaniem Rady, w praktyce stanowić przyczynę rozbieżności interpretacyjnych.

4. Stanowiska i opinie Krajowej Rady Sądownictwa do projektów ustaw dotyczących sądownictwa wojskowego.

W uchwale⁹⁵ z dnia 11 marca 2010 r. Krajowa Rada Sądownictwa zwróciła się do Ministrów Obrony Narodowej i Sprawiedliwości o dokonanie zmiany stosownych przepisów, która spowoduje podwyższenie stopnia etatowego stanowisk służbowych Prezesów Wojskowych Sądów Okręgowych w Warszawie i Poznaniu z pułkownika na generała brygady. Według Rady proponowaną zmianę uzasadnia zarówno pozycja sądownictwa wojskowego sprawującego zgodnie z Konstytucją wymiar sprawiedliwości w Siłach Zbrojnych RP, jak również charakter i zakres obowiązków wykonywanych przez sędziów — oficerów, w tym pełniących funkcje prezesów wojskowych sądów okręgowych, którzy kierują nimi i sprawują nadzór administracyjny nad wojskowymi sądami garnizonowymi działającymi na obszarze ich właściwości. W strukturze sądownictwa wojskowego funkcjonują tylko dwa sądy okręgowe, co oznacza, że właściwość miejscowa każdego z nich obejmuje połowę obszaru kraju. Rozpoznają nie tylko sprawy żołnierzy od stopnia wojskowego majora wzwyż – jako sądy I instancji - ale są także instancją odwoławczą od orzeczeń wojskowych sądów garnizonowych. Pozycja ustrojowa sądów w Polsce oraz zadania stawiane sędziom powodują, że osoby sprawujące funkcje prezesów sądów powinny wyróżniać się umiejętnościami kierowania tego rodzaju jednostkami. Prezesi wojskowych sądów okręgowych dodatkowo powinni dysponować specyficznymi dla sił zbrojnych instrumentami, do których należy umocowanie hierarchiczne w stopniu wojskowym

⁹³ **Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości:** z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1348), rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Dz.U.02.163.1349), rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 grudnia 2003 r. w sprawie opłat za czynności rzeczników patentowych (Dz.U. Nr 212, poz. 2076).

⁹⁴ art. 6 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. **Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi** (Dz.U. Nr 153, poz. 1270).

⁹⁵ **Uchwała Nr 559/2010 Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 11 marca 2010 r.** w sprawie wystąpienia do Ministrów Obrony Narodowej i Sprawiedliwości o zmianę parametrów stanowiska służbowego prezesa wojskowego sądu okręgowego.

generała brygady odpowiadającego ich pozycji i stawianym przez Konstytucję zadaniom nie tylko na płaszczyźnie funkcjonowania sądu sensu stricto ale przede wszystkim na płaszczyźnie funkcjonowania sądu na zewnątrz i to *sensu latissimo*. Rada dysponuje wiedzą, że etaty generalskie są przewidziane wśród stanowisk w wojskowych organach prokuratury, Żandarmerii Wojskowej, a nawet w organach obsługi prawnej wojska – których przedstawiciele występują przed sądami wojskowymi jako strony procesowe lub instytucje pomocnicze. W tym stanie rzeczy funkcje prezesów wojskowych sądów okręgowych, jako najwyższych organów władzy sprawującej wymiar sprawiedliwości w Siłach Zbrojnych RP, winny być co najmniej porównywalne pod względem rangi oraz wagi wykonywanych zadań do wymienionych powyżej instytucji, niemających podobnego do sądów umocowania w Konstytucji. Etaty generalskie funkcjonowały zresztą w sądownictwie wojskowym do 31 grudnia 2002 roku, w którym Izba Wojskowa Sądu Najwyższego została włączona do struktur tego sądu, a etaty wojskowe przekształcono na cywilne. Był tam nawet etat generała dywizji. Od tego czasu w strukturach sądownictwa wojskowego nie ma stanowisk etatowych zaszeregowanych do stopnia generała. Etat generała brygady istnieje natomiast w strukturze Departamentu Spraw Wojskowych Ministerstwa Sprawiedliwości, a więc organu władzy wykonawczej. Rada uznała, że uwzględnienie jej propozycji będzie miało korzystny wpływ na realizację przepisów Konstytucji zobowiązujących do zapewnienia warunków pracy odpowiadających godności urzędu oraz zakresowi obowiązków prezesów wojskowych sądów okręgowych. Wobec tego, że sądy wojskowe nie są jednostkami wchodzącymi w skład Sił Zbrojnych RP proponowane przez Krajową Radę Sądownictwa zmiany nie wpłyną na limity oraz nie spowodują wzrostu wydatków osobowych.

W stanowisku⁹⁶ z dnia 13 maja 2010 r. Krajowa Rada Sądownictwa zwróciła się do Ministra Obrony Narodowej i Ministra Sprawiedliwości z postulatem podjęcia pilnych i zdecydowanych działań legislacyjnych zmierzających do uregulowania sytuacji prawnej sędziów i pracowników sądów wojskowych, których zniesienie zaplanowano z dniem 1 lipca 2010 r. na mocy rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 17 lutego 2010 r.⁹⁷ Rada postulowała także, aby w przypadku niemożności ustawowego uregulowania tej kwestii do dnia 30 czerwca 2010 roku, przesunięto termin zniesienia wymienionych w powołanym rozporządzeniu sądów wojskowych do czasu znowelizowania ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku Prawo o ustroju sądów wojskowych⁹⁸. Wcześniej Rada wielokrotnie zwracała uwagę na konieczność uregulowania kwestii dotyczących sytuacji prawnej sędziów i pracowników znoszonych sądów wojskowych. Zagadnienie to podnosiła w uchwałach z dnia 19 listopada 2009 r. oraz 14 stycznia 2010 r. przy okazji opiniowania projektu nowelizacji ustawy - Prawo o ustroju sądów wojskowych oraz rozporządzenia dotyczącego zniesienia trzech sądów wojskowych. Wspomniany projekt noweli ustawy - Prawo o ustroju sądów wojskowych i innych ustaw zawierał racjonalne i pozytywne rozwiązania pozwalające w zasadniczych kwestiach na uregulowanie sytuacji sędziów i pracowników znoszonych trzech sądów wojskowych. Z niepokojem i obawą Rada zauważyła, że pomimo zbliżającej się daty zniesienia sądów ustawa nowelizująca ustawę - Prawo o ustroju sądów wojskowych i regulująca kwestie sędziów i pracowników nie

⁹⁶ Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 13 maja 2010 r. w sprawie wystąpienia do Ministra Obrony Narodowej oraz Ministra Sprawiedliwości o podjęcie działań legislacyjnych zmierzających do wprowadzenia uregulowań prawnych dla sędziów i pracowników sądów przed zniesieniem sądów wojskowych w Bydgoszczy, Krakowie i Zielonej Górze.

⁹⁷ Rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie zniesienia niektórych wojskowych sądów garnizonowych oraz zmiany rozporządzenia w sprawie utworzenia sądów wojskowych oraz określenia ich siedzib i obszarów właściwości (Dz. U. z 2010 r. Nr 32, poz. 175).

⁹⁸ Ustawa Prawo o ustroju sądów wojskowych⁹⁸ (tekst jednolity: Dz.U. z 2007 r. Nr 226, poz.1676 z późn. zm.).

tylko nie została uchwalona, ale wspomniany projekt noweli ustawy nawet nie został skierowany do prac Sejmu.

W związku z tym Krajowa Rada Sądownictwa czuła się w obowiązku zasygnalizować, iż brak ustawowych uregulowań spowoduje trudne do przewidzenia skutki faktyczno – prawne.

Również w dniu 16 grudnia Krajowa Rada Sądownictwa zaopiniowała⁹⁹ **rządowy projekt ustawy o racjonalizacji zatrudnienia w państwowych jednostkach budżetowych i niektórych innych jednostkach sektora finansów publicznych w latach 2011 - 2013**. W związku z pracami prowadzonymi nad projektem ustawy „o racjonalizacji zatrudnienia w państwowych jednostkach budżetowych i niektórych innych jednostkach sektora finansów publicznych w latach 2011 – 2013”, Rada wyraziła głębokie zaniepokojenie brakiem precyzyjnego określenia podmiotowego zakresu ustawy. Zwróciła uwagę na to, że w uzasadnieniu projektu znajduje się stwierdzenie, że przepisy ustawy nie będą miały zastosowania do sędziów oraz prokuratorów, jednakże w odniesieniu do prokuratury oraz jednostek sądownictwa wojskowego co nie wynika wprost z przepisów ustawy. Stosowanie zaś w powyższych jednostkach „racjonalizacji” zatrudnienia w stosunku do pracowników, innych niż prokuratorzy i sędziowie wojskowi - w ocenie Rady – może spowodować pogorszenie sprawności i terminowości prowadzonych postępowań przygotowawczych, funkcjonalności oraz organizacji prokuratur i tych sądów. W przypadku wejścia w życie projektowanej ustawy w wersji obejmującej także w/w jednostki zwalniani będą bardzo ważni dla postępowań przygotowawczych i wysoko wyspecjalizowani pracownicy, tacy jak: analitycy kryminalni, asystenci, co może znaleźć odzwierciedlenie w jakości prowadzonych postępowań. Rada zauważyła ponadto, że wprowadzenie ustawy z dniem 1 stycznia 2011 r. naruszać będzie wartości konstytucyjne, jakimi są: odpowiedni okres *vacatio legis* oraz odpowiednie terminy dalszego procedowania przez Senat i Prezydenta RP. Poprawki zgłoszone przez Senat (których treść nie została przekazana Krajowej Radzie Sądownictwa), jak wynika to z informacji prasowych, przewidują 10% redukcję zatrudnienia, która ma objąć struktury administracyjne jednostek prokuratury. Takie ograniczenie zatrudnienia nie znajdzie odzwierciedlenia w wyższej efektywności pozostałych pracowników – jak zakłada projektowana ustawa – a wręcz odwrotnie może spowodować obniżenie jakości funkcjonowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, czy też sądownictwa wojskowego.

IV. Sprawy z zakresu etyki zawodowej oraz spraw dyscyplinarnych.

Krajowa Rada Sądownictwa zgodnie z ustawową kompetencją do wniesienia odwołania od wyroku Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego I instancji (art. 121 § 1 *usp*) oceniła wyroki tych sądów pod kątem celowości ich zaskarżenia i podejmowała stosowne decyzje po rozpatrzeniu przedstawionych propozycji przez powołaną, na podstawie § 6 rozporządzenia Prezydenta RP z dnia 13 listopada 2007 roku¹⁰⁰, Komisję do spraw odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów.

⁹⁹ **Opinia Krajowej Rady Sądownictwa** z dnia 17 grudnia 2010 r. w przedmiocie rządowego projektu ustawy o racjonalizacji zatrudnienia w państwowych jednostkach budżetowych i niektórych innych jednostkach sektora finansów publicznych w latach 2011 - 2013.

¹⁰⁰ **Rozporządzenie Prezydenta RP** z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego trybu działania Krajowej Rady Sądownictwa oraz postępowania przed Radą (Dz.U. Nr 219, poz. 1623).

Po przeanalizowaniu 55 wyroków Rada podjęła:

- o 4 uchwały o wniesieniu odwołań od wyroków Sądów Apelacyjnych – Sądów Dyscyplinarnych - wszystkie na niekorzyść obwinionych sędziów;
- o 1 uchwałę, zgodnie z którą postanowiła wystąpić z wnioskiem do Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego o przeniesienie sędziego na inne miejsce służbowe ze względu na powagę stanowiska sędziego.

Wniosek Krajowej Rady Sądownictwa o przeniesienie sędziego na inne miejsce służbowe dotyczył sędzi obwinionej o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego z art. 107 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku – Prawo o ustroju sądów powszechnych, polegającego na tym, że pełniąc funkcję przewodniczącej wydziału w sądzie rejonowym, rażąco naruszyła obowiązki służbowe poprzez uporczywe i długotrwałe nękanie i zastraszanie pracowników sekretariatu i referendarzy sądowych zatrudnionych w kierowanym przez nią wydziale, mające na celu ich poniżenie i wywołanie u nich zaniżonej oceny przydatności zawodowej. Sąd I instancji, wyrokiem z dnia 18 stycznia 2010 r., uznał sędzię za winną zarzucanego jej czynu i dopuszczenia się takim postępowaniem mobbingu w rozumieniu art. 94³ § 2 Kodeksu pracy i na mocy art. 108 § 2 cytowanej wyżej ustawy umorzył postępowanie w zakresie wymierzenia kary dyscyplinarnej. Rada nie zaskarżyła tego wyroku uznając za zasadne zastosowanie art. 108 § 2 usp wobec przedawnienia w zakresie wymierzenia kary dyscyplinarnej. Odwołanie natomiast złożył inny uprawniony podmiot, a Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny wyrokiem z dnia 19 maja 2010 roku¹⁰¹ utrzymał w mocy zaskarżony wyrok. Krajowa Rada Sądownictwa uznała, że wzgląd na powagę urzędu sędziego wymaga wystąpienia z wnioskiem o przeniesienie wymienionej sędzi na inne miejsce służbowe w trybie art. 75 § 2 pkt 3 usp i wystąpiła do Sądu Apelacyjnego ze stosownym wnioskiem. Rada podzieliła pogląd, że „stan naruszenia powagi stanowiska powstaje z chwilą zaistnienia faktów, które w opinii środowiska znacząco redukują lub w ogóle pozbawiają sędziego wiarygodności, a sędzia ten nadal pełni swój urząd”.¹⁰² Sędzia, tak jak każdy człowiek, funkcjonuje w społeczeństwie w ramach dokładnie określonych układów władzy i prestiżu. Sprawuje władzę sądowniczą rozstrzygając spory i kreując zasady postępowania. Na nim więc spoczywa obowiązek uwiarygodnienia swojego etycznego i moralnego postępowania. Zachwianie, nawet niezależne od sędziego, wskazanych elementów, może skutkować utratą zaufania społecznego koniecznego do sprawowania urzędu sędziego w danej miejscowości, a także ostracyzmem społecznym zdecydowanie uniemożliwiającym godne sprawowanie wymiaru sprawiedliwości. W przypadku wspomnianej sędzi zaistniała taka właśnie sytuacja i bez znaczenia jest przy tym czy opinia środowiska jest wyrażana werbalnie, ani też to czy jest rzeczywista czy też nie i uczciwa oraz rzetelna - najważniejsze, że spowodowała lub może spowodować powstanie okoliczności uzasadniających powstanie zagrożeń, o których mowa w art. 75 § 2 pkt 3 usp. Postępowanie w przedmiocie tego wniosku toczy się nadal.

Do Krajowej Rady Sądownictwa wpłynęły materiały z zakresu odpowiedzialności dyscyplinarnej dotyczące 103 sędziów. Najczęstszymi zarzutami stawianymi sędziom były: niewłaściwa postawa naruszająca godność i powagę stanowiska, rażące nieterminowe sporządzanie uzasadnień wyroków, złamanie zasad etyki zawodowej, które przejawiało się w postaci

¹⁰¹ Wyrok Sądu Najwyższego - Sądu Dyscyplinarnego z 19.05.10 sygn. akt SNO 19/10.

¹⁰² (por. Wiesław Koziulewicz - Instytucja przeniesienia sędziego na inne miejsce służbowe z uwagi na powagę stanowiska – wydawnictwo KUL „Amicus hominis et defensor iustitiae.” Księga Jubileuszowa w 70. rocznicę urodzin Sędziego Ferdynanda Rymarza – Lublin 2010).

wykroczeń drogowych, w tym polegających na niezachowaniu należytej ostrożności, prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu, niewłaściwej postawy wobec policji i prób ucieczki z miejsca wypadku.

Do Rady wpływały poza tym odwołania od wyroków składane przez strony, prawomocne wyroki sądów dyscyplinarnych pierwszej i drugiej instancji, postanowienia sądów dyscyplinarnych, uchwały w przedmiocie zwrócenia sędziemu uwagi na piśmie przez prezesa sądu (art. 37 § 4 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych) w następstwie stwierdzenia uchylenia w zakresie sprawności postępowania sądowego oraz uchwały dotyczące zezwolenia lub odmowy zezwolenia na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej.

W wyroku z dnia 28 września 2010 r.¹⁰³ Sąd Najwyższy zmienił zaskarżony przez Ministra Sprawiedliwości na niekorzyść obwinionego, wyrok Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego. W wyroku tym sędzia uznany został za winnego oczywistej i rażącej obrazy przepisów prawa karnego procesowego i materialnego skutkującej uchynieniem do ponownego rozpoznania orzeczeń przez niego wydanych w 31 sprawach oraz uporczywej obrazy art. 82a usp poprzez zaniechanie wykonania obowiązku stałego dokształcania się i podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz powielania błędów, w tym też wbrew zapatrywaniom prawnym i wskazaniom sądu odwoławczego – skutkujących potrzebą prostowania omyłek pisarskich i rachunkowych, aż w 50 wyrokach i wymierzył za tak przypisany czyn karę dyscyplinarną przeniesienia na inne miejsce służbowe z oznaczeniem, że miejscem służbowego przeniesienia jest okręg Sądu Apelacyjnego w Poznaniu. Ponieważ obwiniony sędzia od przeszło 5 lat nie podnosił swojej wiedzy z zakresu prawa karnego dla uniknięcia licznych popełnianych błędów, postępowania dyscyplinarne okazały się wobec niego nieskuteczne, a ponadto nie reagował on w żaden sposób na krytyczne uwagi odnoszące się do jakości wykonywanej pracy, Sąd Najwyższy podzielił pogląd Ministra Sprawiedliwości i uznał, że konieczne jest sięgnięcie w stosunku do obwinionego po najsurowszą z kar dyscyplinarnych, jaką jest kara złożenia z urzędu. Sąd Najwyższy uznał, że kara ta spełni funkcję ochronną, w tym sensie, że ochroni wymiar sprawiedliwości w aspekcie jego prawidłowego funkcjonowania, interesy obywateli i dobre imię sędziów oraz sądownictwa w ogólności.

W dniach 13-16 września 2010 r. Krajowa Rada Sądownictwa współdziałając z Rzecznikiem Dyscyplinarnym Sędziów Sądów Powszechnych, zorganizowała w Gdańsku konferencję Zastępców Rzecznika Dyscyplinarnego w Sądach Apelacyjnych i Okręgowych. Tematami szkolenia były „Wybrane zagadnienia z zakresu odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów na tle środków odwoławczych wnoszonych w sprawach dyscyplinarnych.” oraz „Przegląd aktualnego orzecznictwa Sądu Najwyższego w sprawach dyscyplinarnych”. Jako wykładowców zaproszono sędziów Sądu Najwyższego Andrzeja Siuchnińskiego oraz Wiesława Koziulewicza. W programie konferencji przewidziany był także panel dyskusyjny – z udziałem SSA w Łodzi Pawła Misiaka - byłego Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych poświęcony omówieniu problemów zgłoszonych w pismach przez Zastępców Rzecznika Dyscyplinarnego, a dotyczących postępowania w sprawach, w których wniosek o podjęcie czynności w postępowaniu dyscyplinarnym nie pochodzi od podmiotu wymienionego w art. 114 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, jak również wstępnego postępowania wyjaśniającego w celu ujednoczenia praktyki.

¹⁰³ Wyrok Sądu Najwyższego - Sądu Dyscyplinarnego z dnia 28 września 2010 r. SNO 36/10.

V. Rozpatrywanie skarg i wniosków.

Analizy skarg i wniosków wpływających do Rady od osób indywidualnych dokonują komisje stałe Krajowej Rady Sądownictwa: **Komisja ds. Skarg i Wniosków, Komisja ds. Wizytacji i Lustracji, Komisja ds. Etyki Zawodowej Sędziów i Komisja ds. Odpowiedzialności Dyscyplinarnej Sędziów.**

W 2010 roku do Biura Krajowej Rady Sądownictwa wpłynęło 1438 pism od 643 osób skarżących oraz 18 anonimów (w tych ostatnich wypadkach 17 pozostawiono bez biegu, a 1 sprawę skierowano do Komisji ds. Etyki Zawodowej Sędziów). Ponadto 3 sprawy przekazano Rzecznikom Dyscyplinarnym (Rzecznikowi Dyscyplinarnemu Sędziów Sądów Wojskowych - 1, zaś Rzecznikowi Dyscyplinarnemu Sędziów Sądów Powszechnych – 2). Bez biegu pozostawiono 549 pism, informując o tym skarżących. Pozostawienie bez biegu dotyczyło skarg ponawianych, opartych na tych samych co wcześniej zarzutach, a także skarg o charakterze pieniactwym lub wskazującym na niezrównoważenie psychiczne ich autorów

Do Komisji do spraw wizytacji i lustracji kierowane były skargi lub wnioski o przeprowadzenie lustracji lub wizytacji pracy sędziego lub sądu w związku z podejmowanymi czynnościami lub zaniechaniem ich podejmowania. W 2010 r. Komisja rozpoznała 14 spraw i podjęła 8 uchwał o odmowie lustracji sądu lub orzeczeń sędziego, o które wnosili skarżący. W pozostałych sprawach Rada podejmowała czynności wyjaśniające, które pozwoliły na podjęcie uchwał o odmowie lustracji w 2011 roku.

Komisja ds. Odpowiedzialności Dyscyplinarnej Sędziów rozpoznała 147 spraw, a Komisja ds. Etyki Zawodowej Sędziów - 36 spraw. W żadnej sprawie Krajowa Rada Sądownictwa nie dopatrzyła się przesłanek wskazujących na naruszenie zasad etyki zawodowej sędziów, a co za tym idzie – nie znalazła podstaw do podejmowania czynności dyscyplinarnych wobec wskazanych sędziów. O powyższym, każdorazowi informowano autorów skarg.

Treść skarg i wniosków, które wpływały do Rady wskazuje, iż nadal kompetencje i rola ustrojowa tego organu nie są społeczeństwu bliżej znane. Osoby kierujące tego typu pismami domagały się od Rady podjęcia określonych działań procesowych, tj. przede wszystkim ingerencji w toczące się postępowanie sądowe lub nawet w postępowania już prawomocnie zakończone. Żądano m. in. zmiany zapadłego w sprawie orzeczenia, czy to kończącego postępowanie czy incydentalnego, wyłączenia sędziów lub nawet sądu, spowodowania podjęcia przez sąd określonych działań, np. dopuszczenia dowodu lub dokonania określonej oceny dowodów już przeprowadzonych, itp. Znaczna część tego rodzaju skarg była zatytułowana jako „wnioski”, „odwołania” czy „zażalenia”, a ich treść wskazywała, że mają one charakter pism procesowych, w tym środków odwoławczych. Często skarżący prezentowali w swoich pismach własną interpretację przepisów prawa oraz wskazywali, jak ich zdaniem, należy ocenić materiał dowodowy, podnosili też, że w ich ocenie sędziowie dopuścili się zaniedbań w zakresie staranności działania. Sędziom zarzucano również tendencyjność, bez podania merytorycznego uzasadnienia takich twierdzeń. Skargi na prezesów sądów dotyczyły sprawowania przez nich nienależytego, w ocenie skarżących, nadzoru nad „podległymi” im sędziami. Ów nienależyty nadzór miał przybierać postać zarówno działań, jak i zaniechań. Część skarg pochodziła od osób odbywających karę pozbawienia wolności, którym sądy penitencjarne odmówiły uwzględnienia różnego rodzaju wniosków, przede wszystkim dotyczących możliwości opuszczenia zakładu karnego (wniosku o warunkowe przedterminowe zwolnienie lub przerwę w karze). Zała-

twienie opisanych spraw zgodnie z oczekiwaniami skarżących nie było możliwe ze względu na zakres kompetencji Rady. Rodziło to często niezadowolenie skarżących, wyrażające się w ponawianiu skarg, które były formułowane w coraz ostrzejszej formie, a zdarzało się, że zawierały określenia obraźliwe.

W odpowiedziach kierowanych do skarżących Rada udzielała im stosownych wyjaśnień, przekazywała pisma zgodnie z właściwością prezesom sądów lub wskazywała właściwą procedurę. Odnośnie spraw poruszonych w 8 wnioskach Krajowa Rada Sądownictwa zajęła stosowne stanowiska.

VI. Działalność Rady na arenie międzynarodowej. Spotkania w Radzie, kontakty z innymi Radami Sądownictwa i organizacjami międzynarodowymi.

W roku 2010 Krajowa Rada Sądownictwa była bardzo aktywna w zakresie współpracy międzynarodowej. W ramach członkostwa w Europejskiej Sieci Rad Sądownictwa (ENCJ), przedstawiciele Rady brali udział w licznych posiedzeniach Zgromadzenia Ogólnego, Komitetu Sterującego, Rady Wykonawczej, grup roboczych oraz zespołów ds. projektów Sieci ENCJ.

Odbyły się spotkania: Komitetu Sterującego (11 lutego 2010 r. – Sevilla oraz 2 czerwca 2010 r. – Londyn), Rady Wykonawczej Sieci z członkami Parlamentu Europejskiego (2 marca 2010 r. siedziba Parlamentu Europejskiego w Brukseli), spotkanie dotyczące utworzenia nowej strony internetowej ENCJ (18 marca 2010 r. w Brukseli), grupy roboczej „Status sędziego”, której koordynatorem były Włochy (15 stycznia 2010 r. oraz w dniach 4 - 5 marca 2010 r. w Rzymie), spotkanie Grupy Roboczej ENCJ „Zaufanie Publiczne”, które zorganizowała KRS jako koordynator (15 lutego 2010 r. – siedziba KRS), zespołu ds. projektu „Rady Sądownictwa” (13-14 grudnia 2010 r. w Rzymie), VIII Zgromadzenia Ogólnego Sieci ENCJ (czerwiec 2010 r. – Londyn), spotkania zespołu ds. projektu „Jakość i terminowość” (9-10 września 2010 r. - Bruksela; 29-30 listopada 2010 r. – Rzym) oraz zespołu ds. projektu „Zaufanie publiczne” (13-14 grudnia 2010 r. Bruksela), zespołu ds. projektu „Rozwijanie standardów minimalnych dla sądownictwa” (13 grudnia 2010 r.). Spotkanie inauguracyjne, wspólne dla członków wszystkich zespołów ds. projektów ENCJ odbyło się w dniach 11-12 października 2010 r. w Leuven.

Niezależnie od współpracy Rady z jej odpowiednikami w ramach Europejskiej Sieci Rad Sądownictwa, Krajowa Rada Sądownictwa współpracuje z innymi organizacjami międzynarodowymi reprezentującymi sądownictwo i związanymi z wymiarem sprawiedliwości.

W 2010 r. Rada przyjęła w swojej siedzibie sześć delegacji zagranicznych: z Gruzji, Indii, Hiszpanii, Francji, Uzbekistanu, Bułgarii. W uroczystości XX-lecia KRS udział wzięli przewodniczący Rady Konsultacyjnej Sędziów Europejskich i Europejskiej Sieci Rad Sądownictwa.

Ważne miejsce w międzynarodowej działalności Rady zajmuje współpraca z Radą Konsultacyjną Sędziów Europejskich (CCJE). Poprzez członkostwo i uczestnictwo w jej pracach sędzi Ireny Piotrowskiej, wspieranej od strony organizacyjnej przez Radę, strona polska miała wpływ na opinie i rezolucje podejmowane przez CCJE. Materiał zebrany od przedstawicieli wszystkich państw członkowskich posłużył przygotowaniu finalnej wersji opinii CCJE. Została ona opracowana na posiedzeniu Zgromadzenia Ogólnego w Strasburgu w dniach 17-19 listopada 2010 r. Dokument ten, wraz z rekomendacją Komitetu Ministrów Rady Europy oraz zbio-

rem zasad podstawowych o nazwie „*Magna Carta Sędziów*” został staraniem Rady przetłumaczony i przekazany do zamieszczenia na stronach internetowych CCJE oraz KRS. Sędzia Irena Piotrowska została również wybrana do grupy roboczej zajmującej się bezpośrednio przygotowaniem nowej opinii CCJE na rok 2011.

Przedstawiciele KRS składali również wizyty na zaproszenia innych europejskich rad sądownictwa. Pomiedzy 27 lutego i 1 marca 2010 r. delegacja Krajowej Rady Sądownictwa przebywała z wizytą w Brukseli na zaproszenie Przewodniczącego belgijskiej Wyższej Rady Sądownictwa Jeana-Luc Cottyna. Wiceprzewodniczący KRS sędzia Roman Kęska, na zaproszenie litewskiej Rady Sędziów, wziął udział w uroczystym Zjeździe Sędziów zorganizowanym w Wilnie w dniu 9 kwietnia 2010 r. z okazji 20-lecia Niepodległości Republiki Litewskiej oraz 15-lecia reaktywowania Sądów Okręgowych i Sądu Apelacyjnego Litwy.

Rada udzielała wielokrotnie odpowiedzi na różnego rodzaju pytania nadsyłane przez instytucje będące jej odpowiednikami w państwach wchodzących w skład sieci ENCJ tj.: Litwę, Węgry, Holandię, Rumunię, Belgię, Bułgarię, Słowację a także przez instytucje państwa spoza Europy - Izraela.

VII. Uehonorowanie sędziów odchodzących w stan spoczynku.

Krajowa Rada Sądownictwa, poczynając od 2008 roku¹⁰⁴, uroczystość wyrażała podziękowanie zasłużonym sędziom odchodzącym w stan spoczynku za wieloletnią pracę dla wymiaru sprawiedliwości. Uchwałą¹⁰⁵ z dnia 16 kwietnia 2010 r. Krajowa Rada Sądownictwa zmieniła **Regulamin w sprawie określenia zasad i trybu uehonorowania sędziów, którzy przeszli w stan spoczynku.**

Zgodnie z postanowieniami Regulaminu Krajowa Rada Sądownictwa podejmuje uchwały w sprawie podziękowania zasłużonym sędziom, którzy przeszli w stan spoczynku uznaniowo, na wniosek właściwego prezesa sądu lub z własnej inicjatywy. Prezesi sądów kierując do Rady wnioski zobowiązani zostali do przedstawiania ich wraz z uzasadnieniami oraz z aktami osobowymi sędziów. Przewodniczący Rady zwrócił się ponadto stosownym pismem z prośbą o szczegółowe uzasadnianie wniosków wykazujące wyjątkowość zasług sędziego dla wymiaru sprawiedliwości.

Wnioski skierowane do Rady przez prezesów sądów podlegają wstępnie opracowaniu przez trzyosobowe zespoły, które następnie przedstawiają je Radzie wraz z opinią. Procedura ta stosowana jest odpowiednio w przypadku pośmiertnego uehonorowania sędziego.

Uroczystości wręczania podziękowań odbywają się co najmniej jeden raz w roku w siedzibie Krajowej Rady Sądownictwa. Wręczania podziękowań dokonuje Przewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa w obecności członków Rady i Szefa Biura Krajowej Rady Sądownictwa. Do udziału w uroczystości zapraszani są uehonorowani sędziowie oraz prezesi właściwych sądów. Mogą w niej także brać udział osoby najbliższe sędziemu. W sytuacji pośmiertnego uehonorowania sędziego również zapraszane są osoby najbliższe zmarłego. Organizacja uroczystości wręczania podziękowań powierzona została Szefowi Biura Krajowej Rady Sądownictwa.

¹⁰⁴ Uchwała KRS Nr 184/2007 Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 8 listopada 2007 r.

¹⁰⁵ Uchwała KRS Nr 692/2010 z dnia 16 kwietnia 2010 r. w sprawie uehonorowania sędziów, którzy przeszli w stan spoczynku. **Regulamin w sprawie określenia zasad i trybu uehonorowania sędziów, którzy przeszli w stan spoczynku** - stanowi załącznik do uchwały.

W 2010 r. Krajowa Rada Sądownictwa postanowiła uhonorować 117 sędziów w stanie spoczynku okolicznościowymi medalami „Zasłużony dla Wymiaru Sprawiedliwości – Bene Merentibus Iustitiae”; w tym 12 sędziów zostało odznaczonych pośmiertnie.

Krajowa Rada Sądownictwa postanowiła również uhonorować medalem „Zasłużony dla Wymiaru Sprawiedliwości – Bene Merentibus Iustitiae”:

- Pana **Lecha Kaczyńskiego** Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej byłego członka Krajowej Rady Sądownictwa w uznaniu wybitnych zasług w umacnianiu konstytucyjnej roli sądów w demokratycznym Państwie Prawa¹⁰⁶,
- Panią **Joannę Agacką – Indecką** Prezes Naczelnej Rady Adwokackiej w uznaniu Jej roli w propagowaniu pozytywnego wizerunku sędziów i sądów¹⁰⁷,
- Pana **Stanisława Mikke** Redaktora Naczelnego miesięcznika „Palestra” w uznaniu Jego zasług w utrzymywaniu wysokiego merytorycznego poziomu debaty prawnej i w popularyzowaniu orzecznictwa Sądów Polskich¹⁰⁸.

VIII. Postulaty Rady co do aktualnych problemów i potrzeb wymiaru sprawiedliwości.

1. Ze względu na doniosłe znaczenie jakie posiada kształt prawa ustrojowego Krajowa Rada Sądownictwa, podtrzymuje swój apel o to, aby prace nad istotnymi nowelizacjami ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, poprzedzane były debatą środowiskową nad założeniami i dopiero na podstawie wyników takiej debaty sporządzano projekty nowelizacji, bądź też całkowicie nowy projekt ustawy. Rada od dawna konsekwentnie zwraca uwagę, na to że zmiany ustawy ustrojowej powinny zmierzać w kierunku doskonalenia realizacji fundamentalnych zasad określonych w Konstytucji takich jak prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd, a zmiany ustrojowe w sądownictwie powinny sprzyjać poprawie jakości orzecznictwa sądów.

Rada uważa, że:

- oceny okresowe czy też kwalifikacyjne sędziów powinny mieć na celu zapewnienie należytego ukształtowania rozwoju zawodowego sędziów,
- organy samorządu sędziowskiego należy zachować w dotychczasowej postaci zgromadzeń ogólnych sędziów okręgu i zgromadzeń ogólnych sędziów sądów apelacyjnych,
- prezesi sądów powinni zachować uprawnienia kadrowe wobec pracowników sądów co oznacza potrzebę utrzymania obecnego rozdzielenia kompetencji prezesów sądów i dyrektorów (kierowników) sądów,
- błędny jest zamiar likwidowania wydziałów rodzinnych poprzez łączenie ich z wydziałami cywilnymi, który m.in. doprowadzi do stworzenia dużych i trudnych do zarządzania jednostek.

¹⁰⁶ Uchwała Nr 689/2010 Krajowej Rady Sądownictwa w sprawie uhonorowania Pana Lecha Kaczyńskiego Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

¹⁰⁷ Uchwała Nr 690/2010 Krajowej Rady Sądownictwa w sprawie uhonorowania Pani Joanny Agackiej-Indeckiej Prezes Naczelnej Rady Adwokackiej.

¹⁰⁸ Uchwała Nr 691/2010 Krajowej Rady Sądownictwa w sprawie uhonorowania Pana Stanisława Mikke Redaktora Naczelnego „Palestry”.

2. Rada stoi na stanowisku, iż celowy jest powrót do instytucji asesora sądowego z odpowiednio ustalonym zakresem spraw, w których asesor mógłby orzekać, zgodnym z granicami wyznaczonymi Konstytucją RP. Przywrócenie tej instytucji w nowej formie powinna poprzedzić szczegółowa dyskusja w środowiskach prawniczych.

3. W ocenie Krajowej Rady Sądownictwa nadal aktualnym i ważnym problemem jest niesatysfakcjonująca wysokość wynagrodzeń polskich sędziów nie tylko w porównaniu do wynagrodzeń sędziów z większości państw unijnych. Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 22 marca 2000 r.¹⁰⁹, a następnie w wyroku z dnia 4 października 2000 r.¹¹⁰ przedstawił wykładnię odnośnie do materialnego statusu sędziów. Wskazał na dysproporcje pomiędzy wynagrodzeniami sędziów a wynagrodzeniami innych grup zawodowych oraz wyraził pogląd, że art. 178 ust. 2 Konstytucji ma charakter wiążący a ustawodawca powinien brać pod uwagę konieczność dostosowania wysokości wynagrodzeń sędziowskich do godności urzędu, pamiętając, o zakazie podejmowania przez sędziów dodatkowego zatrudnienia. Pomimo upływu ponad 10 lat od ogłoszenia tych wyroków ustawodawca nie wyciągnął z nich właściwych wniosków.

4. Ważnym i, zdaniem Rady, nierozwiązanym do końca zagadnieniem jest stworzenie właściwego modelu kształcenia i doskonalenia zawodowego sędziów. Istnieje pilna potrzeba opracowania długofalowej strategii szkoleń oraz planowania działalności szkoleniowej z kilkuletnim wyprzedzeniem. W przypadku sędziów programy szkoleń powinny obejmować zajęcia teoretyczne oraz praktyczne - dotyczące warsztatu zawodowego, kształtujące umiejętności z zakresu technik prowadzenia postępowania dowodowego, komunikacji ze stronami, zarządzania referatem i poszczególnymi sprawami, z zakresu retoryki, psychologii, ekonomii i socjologii, technik informatycznych oraz z innych dziedzin wpływających na relacje z podmiotami, które korzystają z wymiaru sprawiedliwości, oraz kształtujących publiczny wizerunek wymiaru sprawiedliwości. Sędziom potrzebne są także zajęcia o charakterze praktycznym z zakresu organizacji czasu pracy i zarządzania referatem oraz poszczególnymi sprawami w referacie, zajęcia mające na celu podniesienie kompetencji retorycznych i negocjacyjnych, dotyczące znajomości technik przesłuchiwania, rozpoznawania technik manipulacyjnych i sztuki radzenia sobie z manipulacją, umiejętności autoprezentacji i komunikowania się ze społeczeństwem za pośrednictwem mediów, umiejętności argumentacji prawniczej, sposobów radzenia sobie ze stresem i „zespołem wypalenia zawodowego”, wreszcie prowadzenia mediacji.

5. Krajowa Rada Sądownictwa podtrzymuje również apel o podjęcie prac nad nowelizacją ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury¹¹¹ z uwagi na wadliwość nowego modelu aplikacji, jak również modelu szkoleń zawodowych, oraz wadliwość polegającą na niezapewnieniu Radzie właściwych kompetencji, dających jej rzeczywisty wpływ na proces kształcenia kadr wymiaru sprawiedliwości, adekwatnych do ustrojowej pozycji tego organu konstytucyjnego.

6. Rada uważa, że do jej obowiązków ustawowych powinno należeć przedstawianie opinii o kandydatach na stanowiska sędziów Trybunału Konstytucyjnego oraz polskich

¹⁰⁹ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 22 marca 2000 r. sygn. akt P. 12/98

¹¹⁰ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 października 2000 r. sygn. akt P 8/00

¹¹¹ Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 8 maja 2009 r. dotyczące ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz.U. Nr 26, poz. 157).

sędziów w sądach i trybunałach międzynarodowych. Pozwoliłoby to organom uprawnionym do obsadzania stanowisk na wybór kandydatów najlepiej przygotowanych do pełnienia takich funkcji, spośród osób wyróżniających się wiedzą prawniczą i walorami etycznymi. Rada uznaje przy tym za konieczne zwiększenie przejrzystości procedur wyłaniania wspomnianych kandydatów.

7. Krajowa Rada Sądownictwa – jako przedstawiciel władzy sądowniczej powinna - w relacjach z władzą ustawodawczą i wykonawczą – posiadać znacznie silniejszą niż obecnie pozycję w celu urzeczywistnienia konstytucyjnej zasady trójpodziału władz. Jej stanowiska i opinie w istotnych sprawach dotyczących sędziów i sądów powinny być w wielu kwestiach wiążące, a w pozostałych wysłuchiwanie z większą niż dotychczas uwagą.

8. Doświadczenie Rady w zakresie opiniowanych projektów aktów prawnych, upoważnia do stwierdzenia, że ich poziom merytoryczny i legislacyjny pozostawia wiele do życzenia. Należy też zerwać ze szkodliwą praktyką wielokrotnych, często niefrasobliwych nowelizacji obowiązujących ustaw, zwłaszcza mających charakter kodeksowy.

IX. Dane statystyczne.

Działalność Krajowej Rady Sądownictwa w 2010 r.

Krajowa Rada Sądownictwa obradowała:

Data posiedzenia	dni	liczba posiedzeń
5-7 stycznia	3	1
12-15 stycznia	4	1
9-12 lutego	4	1
17 lutego	1	1
9-12 marca	4	1
16 marca	1	1
31 marca	1	1
13-16 kwietnia	4	1
11-14 maja	4	1
8-11 czerwca	4	1
5-7 lipca - komisja budżetowa KRS	3	1
27-30 lipca	4	1
30 sierpnia	1	1
7-10 września	4	1
28-30 września	3	1
12-15 października	4	1
3-5 listopada	3	1
16-18 listopada	3	1
14-17 grudnia	4	1
28-29 grudnia	2	1
	61	20

UCHWAŁY W SPRAWACH KADROWYCH DOTYCZYŁY W SZCZEGÓLNOŚCI:

przedstawienia Prezydentowi RP z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu

Data posiedzenia	SN	NSA	WSA	SA	SO	SR	WSO	WSG	Łącznie
12-15 stycznia	x	x	1	x	15	13	x	x	29
9-12 lutego	x	5	8	x	3	18	x	x	34
17 lutego	x	x	x	1	8	7	x	x	16
9-12 marca	x	x	x	x	5	23	x	x	28
16 marca	x	x	x	x	2	1	x	x	3
13-16 kwietnia	x	x	x	1	9	14	x	x	24
11-14 maja	x	x	1	x	7	8	x	x	16
8-11 czerwca	x	x	4	x	4	16	x	x	24
27-30 lipca	3	x	1	x	13	12	1	x	30
7-10 września	x	x	x	x	14	26	x	x	40
12-15 października	x	x	x	2	19	20	x	x	41
3-5 listopada	x	x	6	6	2	15	x	x	29
16-18 listopada	x	x	3	6	10	13	x	x	32
14-17 grudnia	1	x	6	x	9	17	x	x	33
28-29 grudnia	x	x	x	2	3	21	x	x	26
	4	5	30	18	123	224	1	x	405

) w jednej sprawie postępowanie umorzono pomimo uprzedniego podjęcia uchwały przez KRS o przedstawieniu kandydata Prezydentowi RP z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu - kandydat cofnął zgłoszenie.

nieprzedstawienia Prezydentowi RP z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego

Data posiedzenia	SN	NSA	WSA	SA	SO	SR	WSO	WSG	Łącznie
12-15 stycznia	x	x	10	x	3	52	x	x	65
9-12 lutego	x	12	26	x	1	80	x	x	119
17 lutego	x	x	x	2	31	148	x	x	181
9-12 marca	x	x	x	x	3	58	x	x	62
16 marca	x	x	x	x	10	8	x	x	18
13-16 kwietnia	x	x	x	1	18	41	x	x	60
11-14 maja	x	x	3	x	8	47	x	x	58
8-11 czerwca	x	x	18	x	21	98	x	x	137
27-30 lipca	x	x	1	x	4	47	x	x	52
7-10 września	x	x	4	x	11	110	x	x	125
12-15 października	x	x	x	x	81	166	x	x	247
3-5 listopada	x	x	36	7	x	122	x	x	165
16-18 listopada	x	x	3	4	2	114	x	x	123
14-17 grudnia	x	x	29	x	1	127	x	x	157
28-29 grudnia	x	x	x	2	6	152	x	x	160
	x	12	130	16	200	1370	x	x	1729

) w tym 1 sędzia Sądu Apelacyjnego w Sądzie Okręgowym

umorzenia postępowania w sprawie powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego

Data posiedzenia	SN	NSA	WSA	SA	SO	SR	WSO	WSG	Łącznie
12-15 stycznia	x	x	x	x	x	1	x	x	1
9-12 lutego	x	x	2	x	x	5	x	x	7
17 lutego	x	x	x	x	x	8	x	x	8
9-12 marca	x	x	x	x	x	10	x	x	10
16 marca	x	x	x	x	1	x	x		1
13-16 kwietnia	x	x	x	1	1	7	x	x	9
11-14 maja	x	x	1	x	x	1	x	x	2
8-11 czerwca	x	x	x	x	2	14	x	x	16
27-30 lipca	x	x	x	x	x	10	x	x	10
7-10 września	x	x	x	x	3	19	x	x	22
12-15 października	x	x	x	x	12	19	x	x	31
3-5 listopada	x	x	x	x	x	13	x	x	13
16-18 listopada	x	x	1	x	x	8	x	x	9
14-17 grudnia	x	x	x	x	x	6	x	x	6
28-29 grudnia	x	x	x	x	x	25	x	x	25
	x	x	4	x	19	146	x	x	170

przeniesienia sędziego w stan spoczynku na wniosek Kolegium Sądu

Data posiedzenia	SN	NSA	WSA	SA	SO	SR	WSO	WSG	Łącznie
9-12 lutego	x	x	x	x	1	x	x	x	1
9-12 marca	x	x	x	x	x	2	x	x	2
13-16 kwietnia	x	x	x	x	x	2	x	x	2
11-14 maja	x	x	x	x	1	2	x	x	3
8-11 czerwca	x	x	x	x	x	3	x	12	15
27-30 lipca	x	x	x	x	x	3	x	x	3
7-10 września	x	x	x	x	x	x	1	x	1
28-30 września	x	x	x	x	x	1	x	x	1
12-15 października	x	x	x	x	x	3	x	x	3
3-5 listopada	x	x	x	x	x	2	x	x	2
16-18 listopada	x	x	x	x	x	2	x	x	2
28-29 grudnia	x	x	x	x	x	1	x	x	1
	x	x	x	x	2	21	1	12	36

1) Sędzia Sądu Okręgowego w Sądzie Rejonowym

odmowy przeniesienia sędziego w stan spoczynku na wniosek Kolegium Sądu

Data posiedzenia	SN	NSA	WSA	SA	SO	SR	WSO	WSG	Łącznie
11-14 maja	x	x	x	x	x	1	x	x	1
27-30 lipca	x	x	x	x	x	2	x	x	2
16-18 listopada	x	x	x	x	x	3	x	x	3

6

odroczenia przeniesienia sędziego w stan spoczynku na wniosek Kolegium Sądu

Data posiedzenia	SN	NSA	WSA	SA	SO	SR	WSO	WSG	Łącznie
9-12 marca	x	x	x	x	x	1	x		1

umorzenia przeniesienia sędziego w stan spoczynku na wniosek Kolegium Sądu

Data posiedzenia	SN	NSA	WSA	SA	SO	SR	WSO	WSG	Łącznie
16 marca	x	x	x	x	x	1	x	x	1

uhonorowania sędziów odchodzących w stan spoczynku i wyróżnienia medalem "Zasłużony dla Wymiaru Sprawiedliwości -Bene Merentibus Iustitiae"

Data uchwały	SN	NSA	WSA	SA	SW/SO	SR	WSO	WSG	Łącznie
11-14 maja	x	8	1	5	20	10	x	x	44
8-11 czerwca	5	3	x	5	7	6	x	x	26
27-30 lipca	x	1	x	5	5	2	x	x	13
7-10 września	x	2	5	x	x	x	x	x	7
28-30 września	x	x	x	1	x	x	x	x	1
12-15 października	x	7	x	3	3	1	x	x	14
3-5 listopada	x	x	x	3	x	x	x	x	3
16-18 listopada	x	x	x	x	3	x	x	x	3
14-17 grudnia	1	x	x	1	x	x	x	x	2
28-29 grudnia	x	x	x	4	x	x	x	x	4

117

uhonorowania sędziów w związku z XX-leciem utworzenia Sądów Apelacyjnych

Data posiedzenia	SA
7-10 września	38
28-30 września	35
12-15 października	4
	77

Na podstawie art. 121 ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych z dnia 27.07.2001 r. (Dz.U. z 2001 r. Nr 98, poz. 1070 ze zm.)

odwołania (zażalenia) od wyroku, (uchwały, postanowienia) Sądu Dyscyplinarnego

Data posiedzenia	SN	NSA	WSA	SA	SO	SR	WSO	WSG	Łącznie
9-12 lutego	x	x	x	x	x	1	x	x	1
16-18 listopada	x	x	x	x	x	1	x	x	1
14-17 grudnia	x	x	x	x	1	1	x	x	2
									4

wniosek do SA-SD o przeniesienie sędziego na inne miejsce służbowe

Data posiedzenia	SN	NSA	WSA	SA	SO	SR	WSO	WSG	Łącznie
12-15 października	x	x	x	x	x	1	x	x	1

odmowy przywrócenia na poprzednio zajmowane stanowisko sędziego

Data posiedzenia

9-12 marca	dot. sędziego Sądu Rejonowego w stanie spoczynku	1
27-30 lipca	dot. sędziego Sądu Rejonowego w stanie spoczynku	1

Uchwały Rady dotyczyły także:

zgłoszenia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej kandydatów na stanowisko Prokuratora Generalnego

2 kandydatów

przedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej kandydatów na członków Pierwszej Rady Instytutu Pamięci Narodowej

4 kandydatów

wyboru rzecznika dyscyplinarnego sędziów sądów powszechnych

Data posiedzenia	
12-15 stycznia	sędzia Sądu Apelacyjnego w Szczecinie
12-15 października	sędzia Sądu Apelacyjnego w Poznaniu

opiniowania wniosków Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie odwołania ze stanowiska Prezesa

Prezes SO 1

opiniowania kandydatów

§ na dyrektora Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury;	1
§ wskazania przedstawiciela Krajowej Rady Sądownictwa do komisji konkursowej do przeprowadzenia konkursu w ramach naboru na aplikację ogólną;	1
§ w sprawie udziału przedstawicieli Krajowej Rady Sądownictwa w wysłuchaniu publicznym w sprawie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (druk nr 3655), w dniu 11 stycznia 2011 r.	25

- § regulaminu w sprawie określenia zasad i trybu uhonorowania sędziów, którzy przeszli w stan spoczynku;
- § regulaminu wyboru kandydatów na członków Rady Instytutu Pamięci Narodowej;
- § regulaminu w sprawie określenia zasad i trybu uhonorowania sędziów, w związku z XX-leciem Sądów Apelacyjnych;
- § postępowania w przedmiocie udostępniania informacji publicznych;
- § ograniczenia wydatków Rady zaplanowanych w ustawie budżetowej na rok 2010.

**X. ZESTAWIENIE UCHWAŁ, STANOWISK I OPINII KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA
PODJĘTYCH W 2010 R. – UDOSTĘPNIONYCH NA STRONIE INTERNETOWEJ WWW.KRS.PL**

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 14 stycznia 2010 r.

w przedmiocie projektu rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej w sprawie zniesienia niektórych wojskowych sądów garnizonowych oraz zmiany rozporządzenia w sprawie utworzenia sądów wojskowych oraz określenia ich siedzib i obszarów właściwości – przedstawionego Radzie pismem z dnia 8 grudnia 2009 roku.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 14 stycznia 2010 r.

w przedmiocie senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 14 stycznia 2010 r.

w przedmiocie projektu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie stawek dodatku funkcyjnego członków Biura Studiów i Analiz Sądu Najwyższego.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 14 stycznia 2010 r.

w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 14 stycznia 2010 r.

w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy o wykonywaniu kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 12 lutego 2010 r.

w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy - Kodeks karny wykonawczy oraz ustawie o Służbie Więziennej.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 12 lutego 2010 r. w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 12 lutego 2010 r. w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 9 marca 2010 r.

w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 9 marca 2010 r.

w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 9 marca 2010 r.

w przedmiocie projektu założeń projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze oraz niektórych innych ustaw.

Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 11 marca 2010 r.

w sprawie wynagrodzeń sędziów.

Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 11 marca 2010 r.

w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw.

Uchwała Krajowej Rady Sądownictwa Nr 559/2010 z dnia 11 marca 2010 r.

w sprawie wystąpienia do Ministrów Obrony Narodowej i Sprawiedliwości o zmianę parametrów stanowiska służbowego prezesa wojskowego sądu okręgowego.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 11 marca 2010 r.

w przedmiocie projektów rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie:

- dodatku wyrównawczego dla żołnierzy zawodowych pełniących zawodową służbę wojskową na stanowiskach sędziów sądów wojskowych oraz asesorów i prokuratorów wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury oraz w sprawie ustalenia wykazu stanowisk sędziów sądów wojskowych oraz
- ustalenia wykazu stanowisk sędziów Departamentu Sądów Wojskowych Ministerstwa Sprawiedliwości, równorzędnych ze stanowiskami sędziów sądów powszechnych oraz stanowiskami sędziów delegowanych do pełnienia czynności administracyjnych w Ministerstwie Sprawiedliwości.

Uchwała Krajowej Rady Sądownictwa Nr 567/2010 z dnia 12 marca 2010 r.

w sprawie postępowania w przedmiocie udostępniania informacji publicznych.

Uchwała Krajowej Rady Sądownictwa Nr 566/2010 z dnia 12 marca 2010 r.

w przedmiocie potrzeby zmiany ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa.

Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 12 marca 2010 r.

w przedmiocie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o zasadach użycia lub pobycie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 12 marca 2010 r.

w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego oraz ustawy – Ordynacja podatkowa.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 12 marca 2010 r.

w sprawie projektów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie określenia wzoru oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania osoby fizycznej ubiegającej się o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego oraz rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie określenia wzoru oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania osoby fizycznej ubiegającej się o zwolnienie od kosztów sądowych w postępowaniu cywilnym.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 12 marca 2010 r.

w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych oraz ustawy – Kodeks karny.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 12 marca 2010 r.

w przedmiocie projektu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wysokości wynagrodzenia zasadniczego, stawek dodatku funkcyjnego oraz dodatku za wieloletnią pracę dla radców i starszych radców Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 12 marca 2010 r.

w przedmiocie projektu ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 12 marca 2010 r.

w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy - Kodeks cywilny.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 12 marca 2010 r.

w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego.

Uchwała Nr 593/2010 Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 13 kwietnia 2010 r.

w sprawie oddania hołdu pamięci ofiar katastrofy lotniczej pod Smoleńskiem.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 15 kwietnia 2010 r.

w przedmiocie projektu założeń do projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 15 kwietnia 2010 r.

w przedmiocie komisyjnego projektu ustawy zmieniającej ustawę o zmianie ustawy - Kodeks karny, ustawy - Kodeks postępowania karnego, ustawy - Kodeks karny wykonawczy, ustawy - Kodeks karny skarbowy oraz niektórych innych ustaw.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 15 kwietnia 2010 r.

w przedmiocie komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 15 kwietnia 2010 r.

w przedmiocie projektu ustawy o licencjach prawniczych i świadczeniu usług prawniczych.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 15 kwietnia 2010 r.

w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawy o zasadach użycia lub pobytu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 15 kwietnia 2010 r.

w przedmiocie projektu ustawy o zmianie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (dot. poselskiego projektu ustawy przedstawionego przy piśmie Szefa Kancelarii Sejmu z dnia 17 marca 2010 r. nr GMS-WP-183-40/10).

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 15 kwietnia 2010 r.

w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym oraz ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 15 kwietnia 2010 r.

w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 15 kwietnia 2010 r.

w przedmiocie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym.

Uchwała Krajowej Rady Sądownictwa Nr 684/2010 z dnia 15 kwietnia 2010 r.

w przedmiocie sprostowania oczywistej omyłki pisarskiej.

Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 15 kwietnia 2010 r.

w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym.

Uchwała Nr 689/2010 Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 16 kwietnia 2010 r.

w sprawie uhonorowania Pana Lecha Kaczyńskiego Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej medalem „Zasłużony dla Wymiaru Sprawiedliwości – Bene Merentibus Iustitiae”.

Uchwała Nr 690/2010 Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 16 kwietnia 2010 r.

w sprawie uhonorowania Pani Joanny Agackiej – Indeckiej Prezes Naczelnej Rady Adwokackiej medalem „Zasłużony dla Wymiaru Sprawiedliwości – Bene Merentibus Iustitiae”.

Uchwała Nr 691/2010 Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 16 kwietnia 2010 r.

w sprawie uhonorowania Pana Stanisława Mikke Redaktora Naczelnego „Palestry” medalem „Zasłużony dla Wymiaru Sprawiedliwości – Bene Merentibus Iustitiae”.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 16 kwietnia 2010 r.

w przedmiocie projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przeprowadzania naboru dla kandydatów na aplikację ogólną oraz trybu powoływania i działania zespołu konkursowego i komisji konkursowej.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 16 kwietnia 2010 r.

w przedmiocie komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy - Kodeks karny.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 12 maja 2010 r.

w przedmiocie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 12 maja 2010 r.

w sprawie rządowego projektu ustawy o ochronie informacji niejawnych oraz o zmianie niektórych ustaw.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 12 maja 2010 r.

w przedmiocie projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie zapewnienia oskarżonemu możliwości korzystania z pomocy obrońcy, jego wyboru w postępowaniu przyspieszonym oraz organizacji dyżurów adwokackich.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 12 maja 2010 r.

w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 12 maja 2010 r.

w przedmiocie projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie podmiotów, w których jest wykonywana kara ograniczenia wolności oraz praca społecznie użyteczna.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 12 maja 2010 r.

w przedmiocie projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie trybu postępowania przy zawieraniu przez podmioty uprawnione umowy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków skazanych wykonujących nieodpłatną, kontrolowaną pracę na cele społeczne oraz pracę społecznie użyteczną.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 13 maja 2010 r.

w przedmiocie projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości zmieniającego rozporządzenie w sprawie sądów apelacyjnych, sądów okręgowych i sądów rejonowych oraz ustalenia ich siedzib i obszarów właściwości.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 13 maja 2010 r.

w przedmiocie komisyjnego projektu ustawy - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 13 maja 2010 r.

w sprawie wystąpienia do Ministra Obrony Narodowej oraz Ministra Sprawiedliwości o podjęcie działań legislacyjnych zmierzających do wprowadzenia uregulowań prawnych dla sędziów i pracowników sądów przed zniesieniem sądów wojskowych w Bydgoszczy, Krakowie i Zielonej Górze.

Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 13 maja 2010 r.

w sprawie wykładni art. 65 ust.3 ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury.

Wystąpienie Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 14 maja 2010 r.

w sprawie monitoringu sądów powszechnych przez Helsińską Fundację Praw Człowieka w ramach planu szkolenia aplikantów Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury.

Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 14 maja 2010 r.

w przedmiocie propozycji do założeń harmonogramu działalności szkoleniowej Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury na 2011 r.

Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 14 maja 2010 r.

dotyczące harmonogramu działalności szkoleniowej Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury na 2010r.

Uchwała Krajowej Rady Sądownictwa Nr 774/2010 z dnia 8 czerwca 2010 r.

w sprawie uhonorowania Pana Tadeusza Juliana Haczkiwiczka Prezesa Sądu Apelacyjnego w Szczecinie członka Krajowej Rady Sądownictwa.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 11 czerwca 2010 r.

w przedmiocie projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości zmieniającego rozporządzenie w sprawie utworzenia sądów pracy i sądów ubezpieczeń społecznych

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 9 czerwca 2010 r.

w przedmiocie projektu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie stosowania środków przymusu bezpośredniego oraz użycia broni palnej lub psa służbowego przez funkcjonariuszy Służby Więziennej.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 9 czerwca 2010 r.

w przedmiocie projektów ustaw o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (druki nr 2603 i 2604).

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 9 czerwca 2010 r.

w przedmiocie projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie wysokości wynagrodzenia członków zespołu konkursowego i zespołu egzaminacyjnego oraz komisji konkursowej i komisji egzaminacyjnej.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 11 czerwca 2010 r.

w przedmiocie projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości zmieniającego rozporządzenie w sprawie utworzenia sądów gospodarczych.

Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 11 czerwca 2010 r.

w sprawie wskazania wizytatora właściwego do sporządzenia opinii o kandydacie na wolne stanowisko sędziowskie.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 27 lipca 2010 r.

w przedmiocie poselskiego projektu ustawy o odpowiedzialności odszkodowawczej funkcjonariuszy publicznych za rażące naruszenie prawa (druk nr 1407)

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 28 lipca 2010 r.

w przedmiocie projektu ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi z maja i czerwca 2010 r. wraz z projektami aktów wykonawczych.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 28 lipca 2010 r.

w przedmiocie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o samorządowych kolegiach odwoławczych.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 28 lipca 2010 r.

w przedmiocie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 29 lipca 2010 r.

w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny z dnia 20 lipca 2010 roku przygotowanego przez Komisję Kodyfikacyjną Prawa Karnego.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 29 lipca 2010 r.

w przedmiocie komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy o podpisie elektronicznym, ustawy o podatku od towarów i usług, ustawy – Kodeks cywilny oraz ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 29 lipca 2010 r.

w przedmiocie komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego.

Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 29 lipca 2010 r.

w sprawie trybu opiniowania kandydatów na stanowiska sędziowskie.

Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 29 lipca 2010 r.

w sprawie nowelizacji ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 29 lipca 2010 r.

w sprawie projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości zmieniającego rozporządzenie – Regulamin urzędowania sądów powszechnych.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 29 lipca 2010 r.

w przedmiocie projektu ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa.

Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 30 lipca 2010 r.

w przedmiocie projektu założeń do projektu ustawy – Prawo antykorupcyjne.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 30 lipca 2010 r.

w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy o prawie pomocy w postępowaniu w sprawach cywilnych prowadzonym w państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz o prawie pomocy w celu ugodowego załatwienia sporu przed wszczęciem takiego postępowania oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 30 lipca 2010 r.

w sprawie projektu złożenia do projektu ustawy o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece.

Uchwała Nr 1060/2010 Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 30 lipca 2010 r.

w sprawie wniosku do Ministra Sprawiedliwości oraz do Ministra Obrony Narodowej o opracowanie projektu planu dochodów i wydatków sądów powszechnych i sądów wojskowych.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 30 lipca 2010 r.

w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy o licencji syndyka.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 30 lipca 2010 r.

w przedmiocie projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości zmieniającego rozporządzenie w sprawie nadania statutu Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 9 września 2010 r.

w przedmiocie projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie zapisu dźwięku albo obrazu i dźwięku z przebiegu posiedzenia jawnego.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 9 września 2010 r.

w przedmiocie projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie szczegółowego trybu i sposobu doręczania pism sądowych w postępowaniu cywilnym.

Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 9 września 2010 r.

w przedmiocie projektu założeń do projektu ustawy o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 9 września 2010 r.

w przedmiocie projektu ustawy o działalności spółdzielni mieszkaniowych.

Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 29 września 2010 r.

w sprawie udziału w procesie wyboru sędziów Trybunału Konstytucyjnego oraz sędziów sądów międzynarodowych.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 29 września 2010 r.

w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 29 września 2010 r.

w przedmiocie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych (GMS-WP-183-118/10) oraz stanowisko o potrzebie zmian przepisów dotyczących asystentów sędziów.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 29 września 2010 r.

w przedmiocie komisyjnego projektu ustawy zmieniającej ustawę o zmianie ustawy – Kodeks karny, Kodeks karny wykonawczy oraz ustawy – Prawo ochrony środowiska.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 29 września 2010 r.

w przedmiocie projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości zmieniającego rozporządzenie w sprawie stypendium dla aplikantów Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 29 września 2010 r.

w przedmiocie projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie warunków organizacji oraz struktury sądowej służby doręczeniowej.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 29 września 2010 r.

w przedmiocie rządowego projektu ustawy o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 29 września 2010 r.

w przedmiocie rządowego projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej.

Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 29 września 2010 r.

w przedmiocie zbadania zgodności z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej art. 4 pkt 1 ustawy o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych i innych ustaw (Dz.U.Nr 1 z2009 r., poz. 4).

Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 14 października 2010 r.

w sprawie projektowanego przez Ministerstwo Sprawiedliwości wydłużenia okresów pracy na stanowisku referendarza sądowego i asystenta sędziego umożliwiającących ubieganie się o stanowisko sędziego sądu rejonowego.

Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 14 października 2010 r.

w sprawie wylaniania kandydatów na stanowisko sędziego spośród asystentów sędziów i referendarzy.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 14 października 2010 r.

w przedmiocie projektu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 15 października 2010 r.

w sprawie charakteru prawnego kadencji członków zgromadzenia ogólnego sędziów okręgu – delegatów sędziów sądów rejonowych.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 15 października 2010 r.

w przedmiocie projektów rozporządzeń Ministra Sprawiedliwości:

- w sprawie zniesienia Sądu Rejonowego w Lublinie i Zamiejscowego Wydziału Karnego Sądu Rejonowego w Trzciance z siedzibą w Czarnkowie, utworzenia Sądu Rejonowego Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku i Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie oraz zmiany rozporządzenia w sprawie sądów apelacyjnych, sądów okręgowych i sądów rejonowych oraz ustalenia ich siedzib i obszarów właściwości;
- zmieniającego rozporządzenie w sprawie utworzenia sądów gospodarczych;
- zmieniającego rozporządzenie w sprawie określenia sądów rejonowych prowadzących księgi wieczyste;
- zmieniającego rozporządzenie w sprawie utworzenia sądów pracy i sądów ubezpieczeń społecznych;
- zmieniającego rozporządzenie w sprawie ustalenia sądu rejonowego, któremu przekazuje się rozpoznawanie spraw w elektronicznym postępowaniu upominawczym z obszarów właściwości innych sądów rejonowych;
- zmieniającego rozporządzenie w sprawie wyznaczenia sądów rejonowych rozpoznających sprawy o przestępstwa wynikające z prawa autorskiego i praw pokrewnych;
- zmieniającego rozporządzenie w sprawie wyznaczenia sądów rejonowych rozpoznających sprawy o przestępstwa prasowe.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 15 października 2010 r.

w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 4 listopada 2010 r.

w przedmiocie projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości zmieniającego rozporządzenie z dnia 2 grudnia 2003 r. w sprawie opłat za czynności rzeczników patentowych.

Uchwała Nr 1728/2010 Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 4 listopada 2010 r.

w sprawie sposobu i trybu zapraszania kandydatów do przeprowadzania przez zespół rozmów indywidualnych z kandydatami do pełnienia urzędu sędziego.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 17 listopada 2010 r. w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 17 listopada 2010 r.

w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 17 listopada 2010 r.

w przedmiocie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o sejmowej komisji śledczej.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 17 listopada 2010 r.

w przedmiocie projektu ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 17 listopada 2010 r.

w przedmiocie poselskiego projektu ustawy o spółdzielniach.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 17 listopada 2010 r.

w przedmiocie projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości zmieniającego rozporządzenie w sprawie zakładania i prowadzenia ksiąg wieczystych w systemie informatycznym oraz projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości zmieniającego rozporządzenie w sprawie prowadzenia ksiąg wieczystych i zbiorów dokumentów.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 17 listopada 2010 r.

w przedmiocie projektu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie stanowisk i wymaganych kwalifikacji urzędników sądowych i innych pracowników oraz szczególnych zasad wynagradzania referendarzy sądowych, starszych referendarzy sądowych, asystentów sędziów, starszych asystentów sędziów, urzędników oraz innych pracowników wojewódzkich sądów administracyjnych.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 17 listopada 2010 r.

w przedmiocie poselskiego projektu ustawy o fundacjach politycznych.

Uchwała Nr 1925/2010 Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 17 listopada 2010 r.

w sprawie akcji protestacyjnych organizowanych w sądach.

Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 17 listopada 2010 r.

w sprawie zagrożeń niezawisłości sędziów zasygnalizowanych wystąpieniem Sądu Okręgowego w Płocku z dnia 19 października 2010 roku.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 18 listopada 2010 r.

w przedmiocie senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (druk 968).

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 18 listopada 2010 r.

w przedmiocie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz o zmianie innych ustaw.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 18 listopada 2010 r.

w przedmiocie poselskiego projektu ustawy o wykonywaniu kary pozbawienia wolności w zakładzie karnym w systemie tygodniowym.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 18 listopada 2010 r.

w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego.

Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 18 listopada 2010 r.

dotyczące problemów z opiniowaniem przez sędziów (wizytatorów) kandydatów na stanowiska sędziowskie.

Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 18 listopada 2010 r.

w sprawie organizacji pracy biur prasowych.

Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 18 listopada 2010 r.

w przedmiocie przebiegu konkursu na aplikację ogólną w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 14 grudnia 2010 r.

w przedmiocie senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 16 grudnia 2010 r.

w przedmiocie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie wynagrodzenia za czynności doradcy podatkowego w postępowaniu przed sądami administracyjnymi oraz szczegółowych zasad ponoszenia kosztów pomocy prawnej udzielonej przez doradcę podatkowego z urzędu.

Uchwała Nr 2038/2010 Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 16 grudnia 2010 r.

w sprawie udziału przedstawicieli Krajowej Rady Sądownictwa w wysłuchaniu publicznym w sprawie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (druk nr 3655), które odbędzie się w dniu 11 stycznia 2011 roku.

Uchwała Nr 2050/2010 Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 16 grudnia 2010 r.

w sprawie sposobu procedowania nad projektem ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 17 grudnia 2010 r.

w przedmiocie rządowego projektu ustawy o racjonalizacji zatrudnienia w państwowych jednostkach budżetowych i niektórych innych jednostkach sektora finansów publicznych w latach 2011 - 2013.

Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 17 grudnia 2010 r.

w sprawie zasad naliczania rekompensat dla ławników sądów powszechnych kadencji 2000 - 2003, biorących udział w rozpoznaniu sprawy na podstawie art. 165 § 2 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych.

Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 17 grudnia 2010 r.

w przedmiocie rządowego projektu ustawy o kredycie konsumenckim.

Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 17 grudnia 2010 r.

w przedmiocie pisma Prezydenta Miasta Mysłowice z dnia 18 października 2010 r. zawiadomieniem, że w dniu 5 października 2010 r. w wyemitowanym w programie 1 TVP „Misja specjalna” doszło do rażącego naruszenia konstytucyjnie gwarantowanych z art. 178 ust. 1 Konstytucji RP praw sędziów Wydziału Karnego Sądu Rejonowego w Sosnowcu.

Uchwała Nr 2255/2010 Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 28 grudnia 2010 r.

zmieniająca Uchwałę NR 2038/2010 Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 16 grudnia 2010 r. w sprawie udziału przedstawicieli Krajowej Rady Sądownictwa w wysłuchaniu publicznym w sprawie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (druk nr 3655), które odbędzie się w dniu 11 stycznia 2011 roku.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 29 grudnia 2010 r.

w przedmiocie rządowego projektu ustawy o podpisach elektronicznych oraz projektów aktów wykonawczych.

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 29 grudnia 2010 r.

w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy - o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 29 grudnia 2010 r.

- w sprawie wniosków sędziów w stanie spoczynku ze zlikwidowanych Wojskowych Sądów Garnizonowych w Bydgoszczy, Krakowie i Zielonej Górze dotyczących:
- niewykonania uchwały KRS z dnia 9 czerwca 2010 r. w sprawie przeniesienia sędziów sądów wojskowych w stan spoczynku poprzez zaniechanie wypłaty części należnego im uposażenia w stanie spoczynku – za okres od 2 lipca 2010 r.- do 30 września 2010 r.
- niepodjęcia decyzji o zwolnieniu sędziów sądów wojskowych w stanie spoczynku z zawodowej służby wojskowej.

XI. SKŁAD KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

- 1. Antoni GÓRSKI - Przewodniczący Rady
Sędzia Sądu Najwyższego**
- 2. Roman KĘSKA - Wiceprzewodniczący Rady
Sędzia Sądu Okręgowego w Siedlcach**
- 3. Ryszard PEK - Wiceprzewodniczący Rady
Sędzia Naczelnego Sądu Administracyjnego**
- 4. Ewa BARNASZEWSKA - Sędzia Sądu Okręgowego we Wrocławiu**
- 5. Łukasz BOJARSKI - Osoba powołana przez Prezydenta RP**
- 6. Jan BURY - Poseł na Sejm RP**
- 7. Stanisław Marcin CHMIELEWSKI - Poseł na Sejm RP**
- 8. Stanisław DĄBROWSKI - Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego**
- 9. Andrzej Mikołaj DERA - Poseł na Sejm RP**
- 10. Marian FILAR Poseł na Sejm RP**
- 11. Barbara GODLEWSKA-MICHALAK
Sędzia Sądu Apelacyjnego w Warszawie
Rzecznik Prasowy KRS**
- 12. Katarzyna GONERA - Sędzia Sądu Najwyższego**
- 13. Roman HAUSER - Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego**
- 14. Leon KIERES – Senator RP**
- 15. Jan KREMER - Sędzia Sądu Apelacyjnego w Krakowie**
- 16. Krzysztof KWIATKOWSKI - Minister Sprawiedliwości**
- 17. Maria MOTYLSKA-KUCHARCZYK - Sędzia Sądu Okręgowego w Łodzi**
- 18. Małgorzata NIEZGÓDKA-MEDEK
Sędzia Naczelnego Sądu Administracyjnego**
- 19. Gabriela OTT - Sędzia Sądu Okręgowego w Katowicach**
- 20. Ewa PRENETA-AMBICKA - Sędzia Sądu Okręgowego w Rzeszowie**
- 21. Piotr RACZKOWSKI
Sędzia Wojskowego Sądu Garnizonowego w Warszawie¹¹²**
- 22. Jarema SAWIŃSKI - Sędzia Sądu Okręgowego w Poznaniu**

¹¹² Sędzia Sądu Wojskowego wybrany przez Zgromadzenie Sędziów Sądów Wojskowych w dniu 2 grudnia 2009 r. – członek Krajowej Rady Sądownictwa od 27.01.10

23. **Piotr Benedykt ZIENTARSKI - Senator RP**
24. **Janusz ZIMNY – Sędzia Sądu Okręgowego w Gdańsku**
25. **Waldemar ŻUREK – Sędzia Sądu Okręgowego w Krakowie**

W 2010 roku do czasu wyboru nowych członków Krajowej Rady Sądownictwa udział w pracach Rady brali również:

1. **Ewa CHAŁUBIŃSKA**
Sędzia Sądu Okręgowego w Łodzi¹¹³
2. **Teresa FLEMMING-KULESZA**
Sędzia Sądu Najwyższego¹¹⁴
3. **prof. dr hab. Lech GARDOCKI**
Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego¹¹⁵
4. **Grzegorz GŁADYSZ**
Sędzia Sądu Okręgowego w Krośnie
5. **Zbigniew MERCHEL**
Sędzia Sądu Okręgowego w Gdańsku
6. **Krystyna MIELCZAREK**
Sędzia Sądu Apelacyjnego w Łodzi¹¹⁶
7. **Beata MORAWIEC**
Sędzia Sądu Okręgowego w Krakowie
8. **Irena PIOTROWSKA**
Sędzia Sądu Okręgowego w Katowicach
9. **Ewa STRYCYŃSKA**
Sędzia Sądu Okręgowego w Warszawie
Osoba powołana przez Prezydenta RP¹¹⁷
10. **prof. dr hab. Janusz TRZCIŃSKI**
Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego¹¹⁸

¹¹³ Kadencja w składzie KRS sędziów sądu okręgowego upłynęła w dniu 19.03.10

¹¹⁴ Kadencja w składzie KRS sędziów Sądu Najwyższego upłynęła w dniu 22.03.10

¹¹⁵ Kadencja Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego upłynęła w dniu 18.10.10

¹¹⁶ Kadencja w składzie KRS sędziów sądu apelacyjnego upłynęła w dniu 20.03.10

¹¹⁷ Osoba powołana przez Prezydenta RP została odwołana w dniu 21.09.10

¹¹⁸ Kadencja Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego upłynęła w dniu 22.05.10

**PREZYDIUM
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA**

Sędzia Antoni GÓRSKI	–	Przewodniczący
sędzia Roman KĘSKA	–	Wiceprzewodniczący
sędzia Ryszard PEK	–	Wiceprzewodniczący
sędzia Ewa BARNASZEWSKA	–	Członek Rady
sędzia Barbara GODLEWSKA-MICHALAK	–	Członek Rady
sędzia Jarema SAWIŃSKI	–	Członek Rady

**Komisje stałe i problemowe Krajowej Rady Sądownictwa
wg stanu na dzień 31 grudnia 2010 r.**

STAŁE KOMISJE KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

• ORZECZNICTWA I SPRAW OGÓLNYCH

Sędzia Roman KĘSKA - Przewodniczący

Sędzia Ewa BARNASZEWSKA

Poseł Marian FILAR

Prezes NSA Roman Marek HAUSER

Sędzia Maria MOTYLSKA-KUCHARCZYK

Sędzia Małgorzata NIEZGÓDKA-MEDEK

Sędzia Piotr RACZKOWSKI

• DO SPRAW ODPOWIEDZIALNOŚCI DYSCYPLINARNEJ SĘDZIÓW

Sędzia Jarema SAWIŃSKI - Przewodniczący

Sędzia Ewa BARNASZEWSKA

Poseł Jan BURY

Poseł Stanisław Marcin CHMIELEWSKI

Poseł Andrzej Mikołaj DERA

Sędzia Gabriela OTT

Sędzia Ewa PRENETA-AMBICKA

Sędzia Piotr RACZKOWSKI

Senator Piotr Benedykt ZIENTARSKI

Sędzia Janusz ZIMNY

Sędzia Waldemar ŻUREK

- BUDŻETOWA

Sędzia Ewa BARNASZEWSKA - Przewodnicząca

Posel Jan BURY

Sędzia Roman KĘSKA

Sędzia Maria MOTYLSKA-KUCHARCZYK

Sędzia Małgorzata NIEZGÓDKA-MEDEK

Sędzia Ryszard PEK

Sędzia Piotr RACZKOWSKI

Sędzia Jarema SAWIŃSKI

Sędzia Janusz ZIMNY

Sędzia Waldemar ŻUREK

- DO SPRAW WIZYTACJI I LUSTRACJI

Sędzia Ryszard PEK - Przewodniczący

Sędzia Ewa BARNASZEWSKA

Posel Andrzej Mikołaj DERA

Sędzia Jan KREMER

Sędzia Maria MOTYLSKA-KUCHARCZYK

Sędzia Gabriela OTT

Sędzia Ewa PRENETA-AMBICKA

Sędzia Piotr RACZKOWSKI

Sędzia Jarema SAWIŃSKI

Sędzia Janusz ZIMNY

Sędzia Waldemar ŻUREK

- DO SPRAW ETYKI ZAWODOWEJ SĘDZIÓW

Sędzia Katarzyna GONERA - Przewodnicząca

Pan Łukasz BOJARSKI

Pierwszy Prezes SN - Stanisław DĄBROWSKI

Sędzia Barbara GODLEWSKA-MICHALAK

Sędzia Jan KREMER

Sędzia Maria MOTYLSKA-KUCHARCZYK

Sędzia Małgorzata NIEZGÓDKA-MEDEK

Sędzia Gabriela OTT

Sędzia Janusz ZIMNY

Sędzia Waldemar ŻUREK

- KOMISJA BIBLIOTECZNA

(powołana przez Prezydium KRS w dniu 11 października 2010 r.)

Sędzia Roman KĘSKA – Przewodniczący

Sędzia Barbara GODLEWSKA-MICHALAK

Sędzia Katarzyna GONERA

Sędzia Małgorzata NIEZGÓDKA-MEDEK

Sędzia Piotr RACZKOWSKI

- ZESPÓŁ DO SPRAW SZKOLENIA
SĘDZIÓW, REFERENDARZY, ASYSTENTÓW, APLIKANTÓW
(powołany przez Prezydium KRS w dniu 15 listopada 2010 r.)

Sędzia Katarzyna GONERA

Sędzia Barbara GODLEWSKA-MICHALAK

Sędzia Ewa BARNASZEWSKA

KOMISJE PROBLEMOWE KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

- Z ZAKRESU PRAWA CYWILNEGO

Sędzia Ewa BARNASZEWSKA

Sędzia Barbara GODLEWSKA-MICHALAK

Sędzia Roman KĘSKA

Sędzia Jan KREMER

Sędzia Gabriela OTT

Sędzia Ewa PRENETA-AMBICKA

Sędzia Waldemar ŻUREK

- Z ZAKRESU PRAWA KARNEGO

Posel Marian FILAR

Sędzia Maria MOTYLSKA-KUCHARCZYK

Sędzia Piotr RACZKOWSKI

Sędzia Jarema SAWIŃSKI

Sędzia Janusz ZIMNY

- KONTAKTÓW MIĘDZYNARODOWYCH

Sędzia Ewa BARNASZEWSKA

Pan Łukasz BOJARSKI

Sędzia Barbara GODLEWSKA-MICHALAK

Sędzia Katarzyna GONERA

Sędzia Małgorzata NIEZGÓDKA-MEDEK

Sędzia Gabriela OTT

Sędzia Ryszard PEK

Sędzia Ewa PRENETA-AMBICKA

Sędzia Piotr RACZKOWSKI

Sędzia Jarema SAWIŃSKI

Sędzia Janusz ZIMNY

Sędzia Waldemar ŻUREK

- USTALENIA KRYTERIÓW OCENY KANDYDATÓW NA STANOWISKA SĘDZIOWSKIE ORAZ SZKOLENIOWYCH

Sędzia Ewa BARNASZEWSKA
Pierwszy Prezes SN - Stanisław DĄBROWSKI
Prezes NSA - Roman Marek HAUSER
Sędzia Roman KĘSKA
Sędzia Jan KREMER
Sędzia Ryszard PEK
Sędzia Ewa PRENETA-AMBICKA
Sędzia Piotr RACZKOWSKI
Sędzia Waldemar ŻUREK

- SKARG

Sędzia Roman KĘSKA
Sędzia Ryszard PEK
Sędzia Ewa PRENETA-AMBICKA
Sędzia Piotr RACZKOWSKI
Sędzia Jarema SAWIŃSKI
Sędzia Janusz ZIMNY

- ŚRODKÓW SPOŁECZNEGO PRZEKAZU

Pan Łukasz BOJARSKI
Poseł Jan BURY
Sędzia Barbara GODLEWSKA-MICHALAK
Sędzia Jan KREMER
Sędzia Małgorzata NIEZGÓDKA-MEDEK
Sędzia Ryszard PEK
Sędzia Piotr RACZKOWSKI
Sędzia Janusz ZIMNY
Sędzia Waldemar ŻUREK

Spis treści

I.	Ogólna charakterystyka i najważniejsze zadania Krajowej Rady Sądownictwa	3-7
II.	Priorytetowe cele Krajowej Rady Sądownictwa.	7-34
	1. Dbłość o dobór najlepszych kandydatów do powołania na stanowiska sędziowskie i wyższe stanowiska sędziowskie.	7-18
	2. Udział w pracach nad ustawą o zmianie ustawy- Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz nad ustawą o Krajowej Radzie Sądownictwa	18-24
	3. Starania KRS o stworzenie właściwego modelu kształcenia i doskonalenia zawodowego sędziów.	25-32
	4. Działalność Rady w zakresie zapobiegania zagrożeniom niezawisłości sędziowskiej a także w zakresie dbłości o należyty poziom wynagrodzeń sędziowskich.	32-34
III.	Opiniowanie projektów aktów normatywnych dotyczących sądownictwa i sędziów oraz projektów planów finansowych dla sądów powszechnych.	34-61
IV.	Sprawy z zakresu etyki zawodowej oraz spraw dyscyplinarnych.	61-63
V.	Rozpatrywanie skarg i wniosków.	64-65
VI.	Działalność Rady na arenie międzynarodowej.	65-66
VII.	Uhonorowanie sędziów odchodzących w stan spoczynku.	66-67
VIII.	Postulaty Rady co do aktualnych problemów i potrzeb wymiaru sprawiedliwości.	67-69
IX.	Dane statystyczne.	70-75
X.	Zestawienie uchwał, stanowisk i opinii Krajowej Rady Sądownictwa podjętych w 2009 roku udostępnionych na stronie internetowej www.krs.pl	76-87
XI.	SKŁAD KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA, PREZYDIUM I KOMISJI	88-93